ඛුද්දකනිකායෙ

විමානවත්ථුපාළි

ධම්මචිචය

පටුන

1. ඉත්ථිවිමානං 1
   1. පීඨවග්ගො 1
      1. පඨමපීඨවිමානවත්ථු....................1
      2. දුතියපීඨවිමානවත්ථු 2
      3. තතියපීඨවිමානවත්ථු 2
      4. චතුත්ථපීඨවිමානවත්ථු 3
      5. කුඤ්ජරවිමානවත්ථු 4
      6. පඨමනාවාවිමානවත්ථු 5
      7. දුතියනාවාවිමානවත්ථු 6
      8. තතියනාවාවිමානවත්ථු....................7
      9. දීපවිමානවත්ථු 9
      10. තිලදක්ඛිණවිමානවත්ථු 10
      11. පඨමපතිබ්බතාවිමානවත්ථු 11
      12. දුතියපතිබ්බතාවිමානවත්ථු 12
      13. පඨමසුණිසාවිමානවත්ථු 12
      14. දුතියසුණිසාවිමානවත්ථු....................13
      15. උත්තරාවිමානවත්ථු 14
      16. සිරිමාවිමානවත්ථු....................16
      17. කෙසකාරීවිමානවත්ථු 17
   2. චිත්තලතාවග්ගො 18
      1. දාසිවිමානවත්ථු....................18
      2. ලඛුමාවිමානවත්ථු 20
      3. ආචාමදායිකාවිමානවත්ථු 21
      4. චණ්ඩාලිවිමානවත්ථු 23
      5. භද්දිත්ථිවිමානවත්ථු....................24
      6. සොණදින්නාවිමානවත්ථු 25
      7. උපොසථාවිමානවත්ථු....................26
      8. නිද්දාවිමානවත්ථු....................28
      9. සුනිද්දාවිමානවත්ථු 29

10. පඨමභික්ඛාදායිකාවිමානවත්ථු 29
11. දුතියභික්ඛාදායිකාවිමානවත්ථු 30
3. පාරිච්ඡත්තකවග්ගො....................................31
1. උළාරවිමානවත්ථු 31
2. උච්ඡුදායිකාවිමානවත්ථු....................................32
3. පල්ලඞ්කවිමානවත්ථු....................................33
4. ලතාවිමානවත්ථු 34
5. ගුත්තිලවිමානං....................................36
1. වත්ථුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු 36
2. පුප්ඵුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු)1)....................................37
3. ගන්ධුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු)2) 37
4. ඵලුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු)3)....................................38
5. රසුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු)4) 38
6. ගන්ධපඤ්චඞ්ගුලිකදායිකාවිමානවත්ථු 39
7. එකූපොසථවිමානවත්ථු)1) 40
8. උදකදායිකාවිමානවත්ථු)2)....................................40
9. උපට්ඨානවිමානවත්ථු)3)....................................40
10. අපරකම්මකාරිනීවිමානවත්ථු)4) 41
11. ඛීරොදනදායිකාවිමානවත්ථු....................................41
12. ඵාණිතදායිකාවිමානවත්ථු)1) 42
14. තිම්බරුසකදායිකාවිමානවත්ථු)3) 42
15. කක්කාරිකදායිකාවිමානවත්ථු)4)....................................42
16. එළාලුකදායිකාවිමානවත්ථු)5)....................................42
17. වල්ලිඵලදායිකාවිමානවත්ථු)6)....................................42
18. ඵාරුසකදායිකාවිමානවත්ථු)7)....................................42
19. හත්ථප්පතාපකදායිකාවිමානවත්ථු)8) 43
20. සාකමුට්ඨිදායිකාවිමානවත්ථු)9)....................................43
21. පුප්ඵකමුට්ඨිදායිකාවිමානවත්ථු)10) 43
22. මූලකදායිකාවිමානවත්ථු)11)....................................43
23. නිම්බමුට්ඨිදායිකාවිමානවත්ථු)12) 43

24. අම්බකඤ්ජිකදායිකාවිමානවත්ථු)13)......................................43
25. දොණිනිම්මජ්ජනිදායිකාවිමානවත්ථු)14)..................................43
26. කායබන්ධනදායිකාවිමානවත්ථු)15)......................................43
27. අංසබද්ධකදායිකාවිමානවත්ථු)16)..43
28. ආයොගපට්ටදායිකාවිමානවත්ථු)17)......................................43
29. විධූපනදායිකාවිමානවත්ථු)18)...43
30. තාලවණ්ටදායිකාවිමානවත්ථු)19)..44
31. මොරහත්ථදායිකාවිමානවත්ථු)20)..44
32. ඡත්තදායිකාවිමානවත්ථු)21)...44
33. උපාහනදායිකාවිමානවත්ථු)22)...44
34. පූවදායිකාවිමානවත්ථු)23)..44
35. මොදකදායිකාවිමානවත්ථු)24)..44
36. සක්ඛලිකදායිකාවිමානවත්ථු)25)..44
6. දද්දල්ලවිමානවත්ථු..45
7. පෙසවතීවිමානවත්ථු 48
8. මල්ලිකාවිමානවත්ථු 49
9. විසාලක්ඛිවිමානවත්ථු 50
10. පාරිච්ඡත්තකවිමානවත්ථු 52
4. මඤ්ජිට්ඨකවග්ගො 53
1. මඤ්ජිට්ඨකවිමානවත්ථු...53
2. පභස්සරවිමානවත්ථු...54
3. නාගවිමානවත්ථු 54
4. අලොමවිමානවත්ථු..55
5. කඤ්ජිකදායිකාවිමානවත්ථු 56
6. විහාරවිමානවත්ථු...57
7. චතුරිත්ථිවිමානවත්ථු 60
8. අම්බවිමානවත්ථු...61
9. පීතවිමානවත්ථු 62
10. උච්ඡුවිමානවත්ථු...63
11. වන්දනවිමානවත්ථු 65

12. රජ්ජුමාලාවිමානවත්ථු 65
2. පුරිසවිමානං 69
5. මහාරථවග්ගො 69
1. මණ්ඩූකදෙවපුත්තවිමානවත්ථු..........69
2. රෙවතීවිමානවත්ථු 69
3. ඡත්තමාණවකවිමානවත්ථු 72
4. කක්කටකරසදායකවිමානවත්ථු..........75
5. ද්වාරපාලවිමානවත්ථු..........76
6. පඨමකරණීයවිමානවත්ථු 77
7. දුතියකරණීයවිමානවත්ථු..........77
8. පඨමසූචිවිමානවත්ථු..........78
9. දුතියසූචිවිමානවත්ථු..........79
10. පඨමනාගවිමානවත්ථු 79
11. දුතියනාගවිමානවත්ථු..........80
12. තතියනාගවිමානවත්ථු..........81
13. චූළරථවිමානවත්ථු 81
14. මහාරථවිමානවත්ථු..........85
6. පායාසිවග්ගො 89
1. පඨමඅගාරියවිමානවත්ථු..........89
2. දුතියඅගාරියවිමානවත්ථු 90
3. ඵලදායකවිමානවත්ථු 90
4. පඨමඋපස්සයදායකවිමානවත්ථු..........91
5. දුතියඋපස්සයදායකවිමානවත්ථු 91
6. භික්ඛාදායකවිමානවත්ථු..........92
7. යවපාලකවිමානවත්ථු 92
8. පඨමකුණ්ඩලීවිමානවත්ථු..........93
9. දුතියකුණ්ඩලීවිමානවත්ථු 93
10. (උත්තරපායාසිවිමානවත් (..........94
7. සුනික්ඛිත්තවග්ගො..........95
1. චිත්තලතාවිමානවත්ථු 95

2. නන්දනවිමානවත්ථු......95
3. මණිථූණවිමානවත්ථු......96
4. සුවණ්ණවිමානවත්ථු......97
5. අම්බවිමානවත්ථු......98
6. ගොපාලවිමානවත්ථු......99
7. කණ්ඩකවිමානවත්ථු......101
8. අනෙකවණ්ණවිමානවත්ථු......103
9. මට්ඨකුණ්ඩලීවිමානවත්ථු......105
10. සෙරීසකවිමානවත්ථු......107
11. සුනික්ඛිත්තවිමානවත්ථු......114

“ධම්මා සුතා ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා.”

(මහා සුඤ්ඤත සුත්තං; මජ්ඣිම නිකායො, උපරිපණ්ණාසකො, සුඤ්ඤත වග්ගො.)

පටුන සංස්කරණය - භික්ඛු ධම්මවිහාරි

(ඡට්ඨ සංගායනා ත්‍රිපිටක වැඩසටහනින් උපුටා සකසන ලදී)

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

බුද්දකනිකායෙ

විමානවත්ථුපාළි

1. ඉත්ථිවිමානං

1. පීඨවග්ගො

1. පඨමපීඨවිමානවත්ථු

1.

‘‘පීඨං තෙ සොවණ්ණමයං උළාරං, මනොජවං ගච්ඡති යෙනකාමං;
අලඞ්කතෙ මල්‍යධරෙ [මාල්‍යධරෙ (ස්‍යා.)] සුවත්ථෙ, ඔභාසසි විජ්ජුරිවබ්භකූටං.

2.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

3.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

4.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන [මොග්ගලානෙන (ක.) එවමුපරිපි] පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

5.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, අබ්භාගතානාසනකං අදාසිං;
අභිවාදයිං අඤ්ජලිකං අකාසිං, යථානුභාවඤ්ච අදාසි දානං.

6.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

7.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

පඨමපීඨවිමානං පඨමං.

2. දුතියපීඨවිමානවත්ථු

8.

‘‘පීඨං තෙ වෙළුරියමයං උළාරං, මනොජවං ගච්ඡති යෙනකාමං;
අලඞ්කතෙ මල්‍යධරෙ සුවත්ථෙ, ඔභාසසි විජ්ජුරිවබ්භකූටං.

9.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

10.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

11.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

12.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, අබ්භාගතානාසනකං අදාසිං;
අභිවාදයිං අඤ්ජලිකං අකාසිං, යථානුභාවඤ්ච අදාසි දානං.

13.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

14.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියපීඨවිමානං දුතියං.

3. තතියපීඨවිමානවත්ථු

15.

‘‘පීඨං තෙ සොවණ්ණමයං උළාරං, මනොජවං ගච්ඡති යෙනකාමං;
අලඞ්කතෙ මල්‍යධරෙ සුවත්ථෙ, ඔභාසසි විජ්ජුරිවබ්භකූටං.

16.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

17.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

18.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

19.

‘‘අප්පස්ස කම්මස්ස ඵලං මමෙදං [මමෙතං (ක.)], යෙනම්හි [තෙනම්හි (ක.)] එවං ජලිතානුභාවා;
අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ.

20.

‘‘අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං;
තස්ස අදාසහං පීඨං, පසන්නා සෙහි පාණිභි.

21.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

22.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

තතියපීඨවිමානං තතියං.

4. චතුත්ථපීඨවිමානවත්ථු

23.

‘‘පීඨං තෙ වෙළුරියමයං උළාරං, මනොජවං ගච්ඡති යෙනකාමං;
අලඞ්කතෙ මල්‍යධරෙ සුවත්ථෙ, ඔභාසසි විජ්ජුරිවබ්භකූටං.

24.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

25.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

26.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;

පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

27.
‘‘අප්පස්ස කම්මස්ස ඵලං මමෙදං, යෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා;
අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ.

28.
‘‘අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං;
තස්ස අදාසහං පීඨං, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

29.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

30.
‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

චතුත්ථපීඨවිමානං චතුත්ථං.

5. කුඤ්ජරවිමානවත්ථු

31.
‘‘කුඤ්ජරො තෙ වරාරොහො, නානාරතනකප්පනො;
රුචිරො ථාමවා ජවසම්පන්නො, ආකාසම්හි සමීහති.

32.
‘‘පදුමි පද්ම [පදුම… (සී. ස්‍යා.) එවමුපරිපි] පත්තක්ඛි, පද්මුප්පලජුතින්ධරො;
පද්මචුණ්ණාභිකිණ්ණඞ්ගො, සොණ්ණපොක්ඛරමාලධා [… මාලවා (සී. ස්‍යා.)].

33.
‘‘පදුමානුසටං මග්ගං, පද්මපත්තවිභූසිතං.
ඨිතං වග්ගුමනුග්ඝාතී, මිතං ගච්ඡති වාරණො.

34.
‘‘තස්ස පක්කමමානස්ස, සොණ්ණකංසා රතිස්සරා;
තෙසං සුය්‍යති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

35.
‘‘තස්ස නාගස්ස ඛන්ධම්හි, සුචිවත්ථා අලඞ්කතා;

මහන්තං අච්ඡරාසඞ්ඝං, වණ්ණෙන අතිරොචසි.

36.
‘‘දානස්ස තෙ ඉදං ඵලං, අථො සීලස්ස වා පන;
අථො අඤ්ජලිකම්මස්ස, තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතා’’ති;

37.
සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

38.
‘‘දිස්වාන ගුණසම්පන්නං, ඣායිං ඣානරතං සතං;
අදාසිං පුප්ඵාභිකිණ්ණං, ආසනං දුස්සසන්ථතං.

39.
‘‘උපඩ්ඪං පද්මමාලාහං, ආසනස්ස සමන්තතො;
අබ්භොකිරිස්සං පත්තෙහි, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

40.
‘‘තස්ස කම්මකුසලස්ස [කම්මස්ස කුසලස්ස (සී. පී.)], ඉදං මෙ ඊදිසං ඵලං;
සක්කාරො ගරුකාරො ච, දෙවානං අපචිතා අහං.

41.
‘‘යො වෙ සම්මාවිමුත්තානං, සන්තානං බ්‍රහ්මචාරිනං;
පසන්නො ආසනං දජ්ජා, එවං නන්දෙ යථා අහං.

42.
‘‘තස්මා හි අත්තකාමෙන [අත්ථකාමෙන (ක.)], මහත්තමභිකඞ්ඛතා;
ආසනං දාතබ්බං හොති, සරීරන්තිමධාරින’’න්ති.

කුඤ්ජරවිමානං පඤ්චමං.

6. පඨමනාවාවිමානවත්ථු

43.
‘‘සුවණ්ණච්ඡදනං නාවං, නාරි ආරුය්හ තිට්ඨසි;
ඔගාහසි පොක්ඛරණිං, පද්මං [පදුමං (සී.ස්‍යා.)] ඡින්දසි පාණිනා.

44.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

45.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

46.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

47.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ;
දිස්වාන භික්ඛූ තසිතෙ කිලන්තෙ, උට්ඨාය පාතුං උදකං අදාසිං.

48.

‘‘යො වෙ කිලන්තාන පිපාසිතානං, උට්ඨාය පාතුං උදකං දදාති;
සීතොදකා [සීතොදිකා (සී.)] තස්ස භවන්ති නජ්ජො, පහූතමල්‍යා බහුපුණ්ඩරීකා.

49.

‘‘තං ආපගා [තමාපගා (සී. ක.)] අනුපරියන්ති සබ්බදා, සීතොදකා වාලුකසන්ථතා නදී;
අම්බා ච සාලා තිලකා ච ජම්බුයො, උද්දාලකා පාටලියො ච ඵුල්ලා.

50.

‘‘තං භූමිභාගෙහි උපෙතරූපං, විමානසෙට්ඨං භුසසොභමානං;
තස්සීධ [තස්සෙව (ස්‍යා.)] කම්මස්ස අයං විපාකො, එතාදිසං පුඤ්ඤකතා [කතපුඤ්ඤා (සී.)] ලභන්ති.

51.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

52.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

පඨමනාවාවිමානං ඡට්ඨං.

7. දුතියනාවාවිමානවත්ථු

53.

‘‘සුවණ්ණච්ඡදනං නාවං, නාරි ආරුය්හ තිට්ඨසි;
ඔගාහසි පොක්ඛරණිං, පද්මං ඡින්දසි පාණිනා.

54.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

55.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

56.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

57.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ;
දිස්වාන භික්ඛුං තසිතං කිලන්තං, උට්ඨාය පාතුං උදකං අදාසිං.

58.

‘‘යො වෙ කිලන්තස්ස පිපාසිතස්ස, උට්ඨාය පාතුං උදකං දදාති;
සීතොදකා තස්ස භවන්ති නජ්ජො, පහූතමල්‍යා බහුපුණ්ඩරීකා.

59.

‘‘තං ආපගා අනුපරියන්ති සබ්බදා, සීතොදකා වාලුකසන්ථතා නදී;
අම්බා ච සාලා තිලකා ච ජම්බුයො, උද්දාලකා පාටලියො ච ඵුල්ලා.

60.

‘‘තං භූමිභාගෙහි උපෙතරූපං, විමානසෙට්ඨං භුසසොභමානං;
තස්සීධ කම්මස්ස අයං විපාකො, එතාදිසං පුඤ්ඤකතා ලභන්ති.

61.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

62.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියනාවාවිමානං සත්තමං.

8. තතියනාවාවිමානවත්ථු

63.

‘‘සුවණ්ණච්ඡදනං නාවං, නාරි ආරුය්හ තිට්ඨසි;

ඔගාහසි පොක්ඛරණිං, පද්මං ඡින්දසි පාණිනා.

64.
‘‘කූටාගාරා නිවෙසා තෙ, විභත්තා භාගසො මිතා;
දද්දල්ලමානා [දද්දළ්හමානා (ක.)] ආභන්ති, සමන්තා චතුරො දිසා.

65.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

66.
‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

67.
සා දෙවතා අත්තමනා, සම්බුද්ධෙනෙව පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

68.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ;
දිස්වාන භික්ඛූ තසිතෙ කිලන්තෙ, උට්ඨාය පාතුං උදකං අදාසිං.

69.
‘‘යො වෙ කිලන්තාන පිපාසිතානං, උට්ඨාය පාතුං උදකං දදාති;
සීතොදකා තස්ස භවන්ති නජ්ජො, පහූතමල්‍යා බහුපුණ්ඩරීකා.

70.
‘‘තං ආපගා අනුපරියන්ති සබ්බදා, සීතොදකා වාලුකසන්ථතා නදී;
අම්බා ච සාලා තිලකා ච ජම්බුයො, උද්දාලකා පාටලියො ච ඵුල්ලා.

71.
‘‘තං භූමිභාගෙහි උපෙතරූපං, විමානසෙට්ඨං භුසසොභමානං;
තස්සීධ කම්මස්ස අයං විපාකො, එතාදිසං පුඤ්ඤකතා ලභන්ති.

72.
‘‘කූටාගාරා නිවෙසා මෙ, විභත්තා භාගසො මිතා;
දද්දල්ලමානා ආභන්ති, සමන්තා චතුරො දිසා.

73.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

74.

‘‘අක්ඛාමි තෙ බුද්ධ මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසති;
එතස්ස කම්මස්ස ඵලං මමෙදං, අත්ථාය බුද්ධො උදකං අපායී’’ති [අපාසීති (සී. ස්‍යා. පී.)].

තතියනාවාවිමානං අට්ඨමං.

9. දීපවිමානවත්ථු

75.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

76.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

77.

‘‘කෙන ත්වං විමලොභාසා, අතිරොචසි දෙවතා [දෙවතෙ (බහූසු) 83 විස්සජ්ජනගාථාය සංසන්දෙතබ්බං];
කෙන තෙ සබ්බගත්තෙහි, සබ්බා ඔභාසතෙ දිසා.

78.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

79.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

80.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ;
තමන්ධකාරම්හි තිමීසිකායං, පදීපකාලම්හි අදාසි දීපං [අදං පදීපං (සී. ස්‍යා. පී.)].

81.

‘‘යො අන්ධකාරම්හි තිමීසිකායං, පදීපකාලම්හි දදාති දීපං;
උප්පජ්ජති ජොතිරසං විමානං, පහූතමල්‍යං බහුපුණ්ඩරීකං.

82.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

83.

‘‘තෙනාහං විමලොභාසා, අතිරොචාමි දෙවතා;
තෙන මෙ සබ්බගත්තෙහි, සබ්බා ඔභාසතෙ දිසා.

84.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දීපවිමානං නවමං.

10. තිලදක්ඛිණවිමානවත්ථු

85.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

86.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

87.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

88.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

89.

‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ.

90.

‘‘අද්දසං විරජං බුද්ධං, විප්පසන්නමනාවිලං;
ආසජ්ජ දානං අදාසිං, අකාමා තිලදක්ඛිණං;
දක්ඛිණෙය්‍යස්ස බුද්ධස්ස, පසන්නා සෙහි පාණිභි.

91.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

92.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;

තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

තිලදක්ඛිණවිමානං දසමං.

11. පඨමපතිබ්බතාවිමානවත්ථු

93.

''කොඤ්චා මයූරා දිවියා ච හංසා, වග්ගුස්සරා කොකිලා සම්පතන්ති;
පුප්ඵාභිකිණ්ණං රම්මමිදං විමානං, අනෙකචිත්තං නරනාරිසෙවිතං [නරනාරීහි සෙවිතං (ක.)].

94.

''තත්ථච්ඡසි දෙවි මහානුභාවෙ, ඉද්ධී විකුබ්බන්ති අනෙකරූපා;
ඉමා ච තෙ අච්ඡරායො සමන්තතො, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති ච.

95.

''දෙවිද්ධිපත්තාසි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

96.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

97.

''අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පතිබ්බතානඤ්ඤමනා අහොසිං;
මාතාව පුත්තං අනුරක්ඛමානා, කුද්ධාපිහං [කුද්ධාපහං (සී.)] නප්ඵරුසං අවොචං.

98.

''සච්චෙ ඨිතා මොසවජ්ජං පහාය, දානෙ රතා සඞ්ගහිතත්තභාවා;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තා, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

99.

''තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

100.

''අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

පඨමපතිබ්බතාවිමානං එකාදසමං.

12. දුතියපතිබ්බතාවිමානවත්ථු

101.

‘‘වෙළුරියථම්භං රුචිරං පභස්සරං, විමානමාරුය්හ අනෙකචිත්තං;
තත්ථච්ඡසි දෙවි මහානුභාවෙ, උච්චාවචා ඉද්ධි විකුබ්බමානා;
ඉමා ච තෙ අච්ඡරායො සමන්තතො, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති ච.

102.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තාසි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

103.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

104.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, උපාසිකා චක්ඛුමතො අහොසිං;
පාණාතිපාතා විරතා අහොසිං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයිස්සං.

105.

‘‘අමජ්ජපා නො ච [නාපි (සයා.)] මුසා අභාණිං [අභාසිං (ක.)], සකෙන සාමිනා [සාමිනාව (සී.)] අහොසිං තුට්ඨා;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තා, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

106.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

107.

‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියපතිබ්බතාවිමානං ද්වාදසමං.

13. පඨමසුණිසාවිමානවත්ථු

108.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

109.

“කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

110.

“පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී”ති.

111.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

112.

“අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, සුණිසා අහොසිං සසුරස්ස ගෙහෙ [සරෙ (ස්‍යා. ක.)].

113.

“අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං;
තස්ස අදාසහං පූවං, පසන්නා සෙහි පාණිභි;
භාගඩ්ඪභාගං දත්වාන, මොදාමි නන්දනෙ වනෙ.

114.

“තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

115.

“අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී”ති.

පඨමසුණිසාවිමානං තෙරසමං.

14. දුතියසුණිසාවිමානවත්ථු

116.

“අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

117.

“කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

118.

“පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;

කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

119.
සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

120.
''අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, සුණිසා අහොසිං සසුරස්ස ගෙහෙ.
121.
''අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං;
තස්ස අදාසහං භාගං, පසන්නා සෙහි පාණිභි;
කුම්මාසපිණ්ඩං දත්වාන, මොදාමි නන්දනෙ වනෙ.

122.
''තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

123.
''අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

දුතියසුණිසාවිමානං චුද්දසමං.

15. උත්තරාවිමානවත්ථු

124.
''අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

125.
''කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

126.
''පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

127.
සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

128.

‘‘ඉස්සා ච මච්ඡෙරමථො [මච්ඡරියමථො ච (ක.)] පළාසො, නාහොසි මය්හං ඝරමාවසන්තියා;
අක්කොධනා භත්තුවසානුවත්තිනී, උපොසථෙ නිච්චහමප්පමත්තා.

129.
‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච [යාව (සී. අට්ඨ., ක. අට්ඨ.) ථෙරීගාථාඅට්ඨකථා පස්සිතබ්බා] පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

130.
‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං [ආවසාමිමං (සී. අට්ඨ., ක.) පරතො පන සබ්බත්ථපි ‘‘ආවසාමහං’’ ඉච්චෙව දිස්සති].

131.
‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා [ආරතා (?)].

132.
‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

133.
‘‘සාහං සකෙන සීලෙන, යසසා ච යසස්සිනී;
අනුභොමි සකං පුඤ්ඤං, සුඛිතා චම්හිනාමයා.

134.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

135.
‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමහං අකාසිං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතීති.

136. ‘‘මම ච, භන්තෙ, වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දෙය්‍යාසි – ‘උත්තරා නාම, භන්තෙ, උපාසිකා භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දතී’ති. අනච්ඡරියං ඛො පනෙතං, භන්තෙ, යං මං භගවා අඤ්ඤතරස්මිං සාමඤ්ඤඵලෙ බ්‍යාකරෙය්‍ය [බ්‍යාකරෙය්‍යාති (?)], තං භගවා සකදාගාමිඵලෙ බ්‍යාකාසී’’ති.

උත්තරාවිමානං පන්නරසමං.

16. සිරිමාවිමානවත්ථු

137.
‘‘යුත්තා ච තෙ පරමඅලඞ්කතා හයා, අධොමුඛා අඝසිගමා බලී ජවා;
අභිනිම්මිතා පඤ්චරථාසතා ච තෙ, අන්වෙන්ති තං සාරථිචොදිතා හයා.

138.
‘‘සා තිට්ඨසි රථවරෙ අලඞ්කතා, ඔභාසයං ජලමිව ජොති පාවකො;
පුච්ඡාමි තං වරතනු [වරචාරු (කත්ථචි)] අනොමදස්සනෙ, කස්මා නු කායා අනධිවරං උපාගමි.

139.
‘‘කාමග්ගපත්තානං යමාහුනුත්තරං [… නුත්තරා (ක.), අනුත්තරා (ස්‍යා.)], නිම්මාය නිම්මාය රමන්ති දෙවතා;
තස්මා කායා අච්ඡරා කාමවණ්ණිනී, ඉධාගතා අනධිවරං නමස්සිතුං.

140.
‘‘කිං ත්වං පුරෙ සුචරිතමාචරීධ [සුචරිතං අචාරිධ (පී.)],
කෙනච්ඡසි ත්වං අමිතයසා සුඛෙධිතා;
ඉද්ධී ච තෙ අනධිවරා විහඞ්ගමා,
වණ්ණො ච තෙ දස දිසා විරොචති.

141.
‘‘දෙවෙහි ත්වං පරිවුතා සක්කතා චසි,
කුතො චුතා සුගතිගතාසි දෙවතෙ;
කස්ස වා ත්වං වචනකරානුසාසනිං,
ආචික්ඛ මෙ ත්වං යදි බුද්ධසාවිකා’’ති.

142.
‘‘නගන්තරෙ නගරවරෙ සුමාපිතෙ, පරිචාරිකා රාජවරස්ස සිරිමතො;
නච්චෙ ගීතෙ පරමසුසික්ඛිතා අහුං, සිරිමාති මං රාජගහෙ අවෙදිංසු [අවෙදිසුං (?)].

143.
‘‘බුද්ධො ච මෙ ඉසිනිසභො විනායකො, අදෙසයී සමුදයදුක්ඛනිච්චතං;
අසඞ්ඛතං දුක්ඛනිරොධසස්සතං, මග්ගඤ්චිමං අකුටිලමඤ්ජසං සිවං.

144.
‘‘සුත්වානහං අමතපදං අසඞ්ඛතං, තථාගතස්සනධිවරස්ස සාසනං;

සීලෙස්වහං පරමසුසංවුතා අහුං, ධම්මෙ ඨිතා නරවරබුද්ධදෙසිතෙ [භාසිතෙ (සී.)].

145.
‘‘ඤත්වානහං විරජපදං අසඞ්ඛතං, තථාගතෙනනධිවරෙන දෙසිතං;
තත්ථෙවහං සමථසමාධිමාඵුසිං, සායෙව මෙ පරමනියාමතා අහු.

146.
‘‘ලද්ධානහං අමතවරං විසෙසනං, එකංසිකා අභිසමයෙ විසෙසිය;
අසංසයා බහුජනපූජිතා අහං, ඛිඩ්ඩාරතිං [ඛිඩ්ඩං රතිං (ස්‍යා. පී.)] පච්චනුභොමනප්පකං.

147.
‘‘එවං අහං අමතදසම්හි [අමතරසම්හි (ක.)] දෙවතා, තථාගතස්සනධිවරස්ස සාවිකා;
ධම්මද්දසා පඨමඵලෙ පතිට්ඨිතා, සොතාපන්නා න ච පන මත්ථි දුග්ගති.

148.
‘‘සා වන්දිතුං අනධිවරං උපාගමිං, පාසාදිකෙ කුසලරතෙ ච භික්ඛවො;
නමස්සිතුං සමණසමාගමං සිවං, සගාරවා සිරිමතො ධම්මරාජිනො.

149.
‘‘දිස්වා මුනිං මුදිතමනම්හි පීණිතා, තථාගතං නරවරදම්මසාරථිං;
තණ්හච්ඡිදං කුසලරතං විනායකං, වන්දාමහං පරමහිතානුකම්පක’’න්ති.

සිරිමාවිමානං සොළසමං.

17. කෙසකාරීවිමානවත්ථු

150.
‘‘ඉදං විමානං රුචිරං පභස්සරං, වෙළුරියථම්භං සතතං සුනිම්මිතං;
සුවණ්ණරුක්ඛෙහි සමන්තමොත්ථතං, ඨානං මමං කම්මවිපාකසම්භවං.

151.
‘‘තත්‍රූපපන්නා පුරිමච්ඡරා ඉමා, සතං සහස්සානි සකෙන කම්මුනා;
තුවංසි අජ්ඣුපගතා යසස්සිනී, ඔභාසයං තිට්ඨසි පුබ්බදෙවතා.

152.
‘‘සසී අධිග්ගය්හ යථා විරොචති, නක්ඛත්තරාජාරිව තාරකාගණං;

තථෙව ත්වං අච්ඡරාසඞ්ගණං [අච්ඡරාසඞ්ගමං (සී.)] ඉමං, දද්දල්ලමානා යසසා විරොචසි.

153.

‘‘කුතො නු ආගම්ම අනොමදස්සනෙ, උපපන්නා ත්වං භවනං මමං ඉදං;
බ්‍රහ්මංව දෙවා තිදසා සහින්දකා, සබ්බෙ න තප්පාමසෙ දස්සනෙන ත’’න්ති.

154.

‘‘යමෙතං සක්ක අනුපුච්ඡසෙ මමං, ‘කුතො චුතා ත්වං ඉධ ආගතා’ති [කුතො චුතා ඉධ ආගතා තුවං (ස්‍යා.), කුතො චුතාය ආගති තව (පී.)];
බාරාණසී නාම පුරත්ථි කාසිනං, තත්ථ අහොසිං පුරෙ කෙසකාරිකා.

155.

‘‘බුද්ධෙ ච ධම්මෙ ච පසන්නමානසා, සඞ්ඝෙ ච එකන්තගතා අසංසයා;
අඛණ්ඩසික්ඛාපදා ආගතප්ඵලා, සම්බොධිධම්මෙ නියතා අනාමයා’’ති.

156.

‘‘තන්ත්‍යාභිනන්දාමසෙ ස්වාගතඤ්ච [සාගතඤ්ච (සී.)] තෙ, ධම්මෙන ච ත්වං යසසා විරොචසි;
බුද්ධෙ ච ධම්මෙ ච පසන්නමානසෙ, සඞ්ඝෙ ච එකන්තගතෙ අසංසයෙ;
අඛණ්ඩසික්ඛාපදෙ ආගතප්ඵලෙ, සම්බොධිධම්මෙ නියතෙ අනාමයෙ’’ති.

කෙසකාරීවිමානං සත්තරසමං.

පීඨවග්ගො පඨමො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

පඤ්ච පීඨා තයො නාවා, දීපතිලදක්ඛිණා ද්වෙ;
පති ද්වෙ සුණිසා උත්තරා, සිරිමා කෙසකාරිකා;
වග්ගො තෙන පවුච්චතීති.

2. චිත්තලතාවග්ගො

1. දාසිවිමානවත්ථු

157.

‘‘අපි සක්කොව දෙවින්දො, රම්මෙ චිත්තලතාවනෙ;

සමන්තා අනුපරියාසි, නාරීගණපුරක්ඛතා;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

158.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

159.
‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

160.
සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

161.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, දාසී අහොසිං පරපෙස්සියා [පරපෙසියා (ක.)] කුලෙ.

162.
‘‘උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො;
තස්සා මෙ නික්කමො ආසි, සාසනෙ තස්ස තාදිනො.

163.
‘‘කාමං භිජ්ජතුයං කායො, නෙව අත්ථෙත්ථ සණ්ඨනං [සන්ථනං (සී. ස්‍යා. පී.)];
සික්ඛාපදානං පඤ්චන්නං, මග්ගො සොවත්ථිකො සිවො.

164.
‘‘අකණ්ටකො අගහනො, උජු සබ්භි පවෙදිතො;
නික්කමස්ස ඵලං පස්ස, යථිදං පාපුණිත්ථිකා.

165.
‘‘ආමන්තනිකා රඤ්ඤොම්හි, සක්කස්ස වසවත්තිනො;
සට්ඨි තුරිය [තුරිය (සී. ස්‍යා. පී.)] සහස්සානි, පටිබොධං කරොන්ති මෙ.

166.
‘‘ආලම්බො ගග්ගරො [ගග්ගමො (ස්‍යා.), භග්ගරො (ක.)] භීමො [භිම්මො (ක.)], සාධුවාදී ච සංසයො;
පොක්ඛරො ච සුඵස්සො ච, විණාමොක්ඛා [විලාමොක්ඛා (ක.)] ච නාරියො.

167.

‘‘නන්දා චෙව සුනන්දා ච, සොණදින්නා සුචිම්හිතා [සුචිම්හිකා (සයා.)];
අලම්බුසා මිස්සකෙසී ච, පුණ්ඩරීකාති දාරුණී.

168.

‘‘එණීඵස්සා සුඵස්සා ච, සුභද්දා මුදුවාදිනී;
එතා චඤ්ඤා ච සෙය්‍යාසෙ, අච්ඡරානං පබොධිකා.

169.

‘‘තා මං කාලෙනුපාගන්ත්වා, අභිභාසන්ති දෙවතා;
හන්ද නච්චාම ගායාම, හන්ද තං රමයාමසෙ.

170.

‘‘නයිදං අකතපුඤ්ඤානං, කතපුඤ්ඤානමෙවිදං;
අසොකං නන්දනං රම්මං, තිදසානං මහාවනං.

171.

‘‘සුඛං අකතපුඤ්ඤානං, ඉධ නත්ථි පරත්ථ ච;
සුඛඤ්ච කතපුඤ්ඤානං, ඉධ චෙව පරත්ථ ච.

172.

‘‘තෙසං සහබ්‍යකාමානං, කත්තබ්බං කුසලං බහුං;
කතපුඤ්ඤා හි මොදන්ති, සග්ගෙ භොගසමඞ්ගිනො’’ති.

දාසිවිමානං පඨමං.

2. ලඛුමාවිමානවත්ථු

173.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

174.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

175.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

176.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;

පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

177.

‘‘කෙවට්ටද්වාරා නික්ඛම්ම, අහු මය්හං නිවෙසනං;
තත්ථ සඤ්චරමානානං, සාවකානං මහෙසිනං.

178.

‘‘ඔදනං කුම්මාසං [සාකං (සී.)] ඩාකං, ලොණසොවීරකඤ්චහං;
අදාසිං උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

179.

‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

180.

‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං.

181.

‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා.

182.

‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

183.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

‘‘මම ච, භන්තෙ, වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දෙය්‍යාසි – ‘ලඛුමා නාම,භන්තෙ,උපාසිකා භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දතී’ති. අනච්ඡරියං ඛො පනෙතං, භන්තෙ, යං මං භගවා අඤ්ඤතරස්මිං සාමඤ්ඤඵලෙ බ්‍යාකරෙය්‍ය [බ්‍යාකරෙය්‍යාති (?)]. තං භගවා සකදාගාමිඵලෙ බ්‍යාකාසී’’ති.

ලඛුමාවිමානං දුතියං.

3. ආචාමදායිකාවිමානවත්ථු

185.

‘‘පිණ්ඩාය තෙ චරන්තස්ස, තුණ්හීභූතස්ස තිට්ඨතො;
දලිද්දා කපණා නාරී, පරාගාරං අපස්සිතා [අවස්සිතා (සී.)].

186.

‘‘යා තෙ අදාසි ආචාමං, පසන්නා සෙහි පාණිභි;
සා හිත්වා මානුසං දෙහං, කං නු සා දිසතං ගතා’’ති.

187.

‘‘පිණ්ඩාය මෙ චරන්තස්ස, තුණ්හීභූතස්ස තිට්ඨතො;
දලිද්දා කපණා නාරී, පරාගාරං අපස්සිතා.

188.

‘‘යා මෙ අදාසි ආචාමං, පසන්නා සෙහි පාණිභි;
සා හිත්වා මානුසං දෙහං, විප්පමුත්තා ඉතො චුතා.

189.

‘‘නිම්මානරතිනො නාම, සන්ති දෙවා මහිද්ධිකා;
තත්ථ සා සුඛිතා නාරී, මොදතාචාමදායිකා’’ති.

190.

‘‘අහො දානං වරාකියා, කස්සපෙ සුප්පතිට්ඨිතං;
පරාභතෙන දානෙන, ඉජ්ඣිත්ථ වත දක්ඛිණා.

191.

‘‘යා මහෙසිත්තං කාරෙය්‍ය, චක්කවත්තිස්ස රාජිනො;
නාරී සබ්බඞ්ගකල්‍යාණී, භත්තු චානොමදස්සිකා;
එතස්සාචාමදානස්ස, කලං නාග්ඝති සොළසිං.

192.

‘‘සතං නික්ඛා සතං අස්සා, සතං අස්සතරීරථා;
සතං කඤ්ඤාසහස්සානි, ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා;
එතස්සාචාමදානස්ස, කලං නාග්ඝන්ති සොළසිං.

193.

‘‘සතං හෙමවතා නාගා, ඊසාදන්තා උරූළ්හවා;
සුවණ්ණකච්ඡා මාතඞ්ගා, හෙමකප්පනවාසසා [හෙමකප්පනිවාසසා (ස්‍යා. ක.)];
එතස්සාචාමදානස්ස, කලං නාග්ඝති සොළසිං.

194.

‘‘චතුන්නමපි දීපානං, ඉස්සරං යොධ කාරයෙ;
එතස්සාචාමදානස්ස, කලං නාග්ඝති සොළසි’’න්ති.

ආචාමදායිකාවිමානං තතියං.

4. චණ්ඩාලිවිමානවත්ථු

195.

‘‘චණ්ඩාලි වන්ද පාදානි, ගොතමස්ස යසස්සිනො;
තමෙව [තවෙව (සී.)] අනුකම්පාය, අට්ඨාසි ඉසිසත්තමො [ඉසිසුත්තමො (සී.)].

196.

‘‘අභිප්පසාදෙහි මනං, අරහන්තම්හි තාදිනි [තාදිනෙ (ස්‍යා. ක.)];
ඛිප්පං පඤ්ජලිකා වන්ද, පරිත්තං තව ජීවිත’’න්ති.

197.

චොදිතා භාවිතත්තෙන, සරීරන්තිමධාරිනා;
චණ්ඩාලී වන්දි පාදානි, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

198.

තමෙනං අවධී ගාවී, චණ්ඩාලිං පඤ්ජලිං ඨිතං;
නමස්සමානං සම්බුද්ධං, අන්ධකාරෙ පභඞ්කරන්ති.

199.

‘‘ඛීණාසවං විගතරජං අනෙජං, එකං අරඤ්ඤම්හි රහො නිසින්නං;
දෙවිද්ධිපත්තා උපසඞ්කමිත්වා, වන්දාමි තං වීර මහානුභාව’’න්ති.

200.

‘‘සුවණ්ණවණ්ණා ජලිතා මහායසා, විමානමොරුය්හ අනෙකචිත්තා;
පරිවාරිතා අච්ඡරාසඞ්ගණෙන [අච්ඡරානං ගණෙන (සී.)], කා ත්වං සුභෙ දෙවතෙ වන්දසෙ මම’’න්ති.

201.

‘‘අහං භද්දන්තෙ චණ්ඩාලී, තයා වීරෙන [ථෙරෙන (ක.)] පෙසිතා;
වන්දිං අරහතො පාදෙ, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

202.

‘‘සාහං වන්දිත්වා [වන්දිත්ව (සී.)] පාදානි, චුතා චණ්ඩාලයොනියා;
විමානං සබ්බතො භද්දං, උපපන්නම්හි නන්දනෙ.

203.

‘‘අච්ඡරානං සතසහස්සං, පුරක්ඛත්වාන [පුරක්ඛිත්වා මං (ස්‍යා. ක.)] තිට්ඨති;
තාසාහං පවරා සෙට්ඨා, වණ්ණෙන යසසායුනා.

204.

‘‘පහූතකතකල්‍යාණා, සම්පජානා පටිස්සතා [පතිස්සතා (සී. ස්‍යා.)];
මුනිං කාරුණිකං ලොකෙ, තං භන්තෙ වන්දිතුමාගතා’’ති.

205.

ඉදං වත්වාන චණ්ඩාලී, කතඤ්ජලී කතවෙදිනී;
වන්දිත්වා අරහතො පාදෙ, තත්ථෙවන්තරධායථාති [තත්ථෙවන්තරධායතීති (ස්‍යා. ක.)].

චණ්ඩාලිවිමානං චතුත්ථං.

5. භද්දිත්ථිවිමානවත්ථු

206.

‘‘නීලා පීතා ච කාළා ච, මඤ්ජිට්ඨා [මඤ්ජෙට්ඨා (සී.), මඤ්ජට්ඨා (පී.)] අථ ලොහිතා;
උච්චාවචානං වණ්ණානං, කිඤ්ජක්ඛපරිවාරිතා.

207.

‘‘මන්දාරවානං පුප්ඵානං, මාලං ධාරෙසි මුද්ධනි;
නයිමෙ අඤ්ඤෙසු කායෙසු, රුක්ඛා සන්ති සුමෙධසෙ.

208.

‘‘කෙන කායං උපපන්නා, තාවතිංසං යසස්සිනී;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

209.

‘‘භද්දිත්ථිකාති [භද්දිත්ථීති (සී.)] මං අඤ්ඤංසු, කිම්බිලායං උපාසිකා;
සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා.

210.

‘‘අච්ඡාදනඤ්ච භත්තඤ්ච, සෙනාසනං පදීපියං;
අදාසිං උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

211.

‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

212.

‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං.

213.

‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;

ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා.

214.

‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, අප්පමාදවිහාරිනී.

කතාවාසා කතකුසලා තතො චුතා [කතාවකාසා කතකුසලා (ක.)],
සයං පභා අනුවිචරාමි නන්දනං.

215.

‘‘භික්ඛූ චාහං පරමහිතානුකම්පකෙ, අභොජයිං තපස්සියුගං මහාමුනිං;
කතාවාසා කතකුසලා තතො චුතා [කතාවකාසා කතකුසලා (ක.)],
සයං පභා අනුවිචරාමි නන්දනං.

216.

‘‘අට්ඨඞ්ගිකං අපරිමිතං සුඛාවහං, උපොසථං සතතමුපාවසිං අහං;
කතාවාසා කතකුසලා තතො චුතා [කතාවකාසා කතකුසලා (ක.)],
සයං පභා අනුවිචරාමි නන්දන’’න්ති.

භද්දිත්ථිවිමානං [භද්දිත්ථිකාවිමානං (ස්‍යා.)] පඤ්චමං.

6. සොණදින්නාවිමානවත්ථු

217.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

218.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

219.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

220.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

221.

‘‘සොණදින්නාති මං අඤ්ඤංසු, නාළන්දායං උපාසිකා;
සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා.

222.

‘‘අච්ඡාදනඤ්ච භත්තඤ්ච, සෙනාසනං පදීපියං;
අදාසිං උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

223.

‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

224.

‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං.

225.

‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා.

226.

‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

227.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

සොණදින්නාවිමානං ඡට්ඨං.

7. උපොසථාවිමානවත්ථු

229.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

230.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

232.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

233.

‘‘උපොසථාති මං අඤ්ඤංසු, සාකෙතායං උපාසිකා;
සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා.

234.

‘‘අච්ඡාදනඤ්ච භත්තඤ්ච, සෙනාසනං පදීපියං;
අදාසිං උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

235.
‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

236.
‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං.

237.
‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා.

238.
‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

239.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

241.
‘‘අභික්ඛණං නන්දනං සුත්වා, ඡන්දො මෙ උදපජ්ජථ [උපපජ්ජථ (බහූසු)];
තත්ථ චිත්තං පණිධාය, උපපන්නම්හි නන්දනං.

242.
‘‘නාකාසිං සත්ථු වචනං, බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො;
හීනෙ චිත්තං පණිධාය, සාම්හි පච්ඡානුතාපිනී’’ති.

243.
‘‘කීව චිරං විමානම්හි, ඉධ වච්ඡසුපොසථෙ [වස්සසුපොසථෙ (සී.)];
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, යදි ජානාසි ආයුනො’’ති.

244.
‘‘සට්ඨිවස්සසහස්සානි [සට්ඨී සතසහස්සානි (?)], තිස්සො ච වස්සකොටියො;
ඉධ ඨත්වා මහාමුනි, ඉතො චුතා ගමිස්සාමි;
මනුස්සානං සහබ්‍යත’’න්ති.

245.

‘‘මා ත්වං උපොසථෙ හායි, සම්බුද්ධෙනාසි බ්‍යාකතා;
සොතාපන්නා විසෙසයි, පහීනා තව දුග්ගතී’’ති.

උපොසථාවිමානං සත්තමං.

8. නිද්දාවිමානවත්ථු

246.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

247.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

249.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

250.

‘‘නිද්දාති [සද්ධාති (සී.)] මමං අඤ්ඤංසු, රාජගහස්මිං උපාසිකා;
සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා.

251.

‘‘අච්ඡාදනඤ්ච භත්තඤ්ච, සෙනාසනං පදීපියං;
අදාසිං උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

252.

‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

253.

‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං.

254.

‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා.

255.

‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

256.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

නිද්දාවිමානං [සද්ධාවිමානං (සී.)] අට්ඨමං.

9. සුනිද්දාවිමානවත්ථු

258.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… ඔසධී විය තාරකා.

259.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

261.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

262.

‘‘සුනිද්දාති [සුනන්දාති (සී.)] මං අඤ්ඤංසු, රාජගහස්මිං උපාසිකා;
සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා.

266.

(යථා නිද්දාවිමානං තථා විත්ථාරෙතබ්බං.)

267.

‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

268.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

සුනිද්දාවිමානං නවමං.

10. පඨමභික්ඛාදායිකාවිමානවත්ථු

270.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

271.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

273.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

274.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ.

275.

‘‘අද්දසං විරජං බුද්ධං, විප්පසන්නමනාවිලං;

තස්ස අදාසහං භික්ඛං, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

276.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

පඨමභික්ඛාදායිකාවිමානං දසමං.

11. දුතියභික්ඛාදායිකාවිමානවත්ථු

278.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්ती දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

279.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

281.
සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

282.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ.

283.
‘‘අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං;
තස්ස අදාසහං භික්ඛං, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

284.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ. … වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියභික්ඛාදායිකාවිමානං එකාදසමං.

චිත්තලතාවග්ගො දුතියො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

දාසී චෙව ලඛුමා ච, අථ ආචාමදායිකා;
චණ්ඩාලී භද්දිත්ථී චෙව [භද්දිත්ථිකා ච (ස්‍යා.)], සොණදින්නා උපොසථා;
නිද්දා චෙව සුනිද්දා ච [නන්දා චෙව සුනන්දා ච (සී.)], ද්වෙ ච භික්ඛාය දායිකා;
වග්ගො තෙන පවුච්චතීති.

භාණවාරං පඨමං නිට්ඨිතං.

3. පාරිච්ඡත්තකවග්ගො

1. උළාරවිමානවත්ථු

286.

‘‘උළාරො තෙ යසො වණ්ණො, සබ්බා ඔභාසතෙ දිසා;
නාරියො නච්චන්ති ගායන්ති, දෙවපුත්තා අලඞ්කතා.

287.

‘‘මොදෙන්ති පරිවාරෙන්ති, තව පූජාය දෙවතෙ;
සොවණ්ණානි විමානානි, තවිමානි සුදස්සනෙ.

288.

‘‘තුවංසි ඉස්සරා තෙසං, සබ්බකාමසමිද්ධිනී;
අභිජාතා මහන්තාසි, දෙවකායෙ පමොදසි;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

289.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ;
දුස්සීලකුලෙ සුණිසා අහොසිං, අස්සද්ධෙසු කදරියෙසු අහං.

290.

‘‘සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා;
පිණ්ඩාය චරමානස්ස, අපූවං තෙ අදාසහං.

291.

‘‘තදාහං සස්සුයාචික්ඛිං, සමණො ආගතො ඉධ;
තස්ස අදාසහං පූවං, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

292.

‘‘ඉතිස්සා සස්සු පරිභාසි, අවිනීතාසි ත්වං [අවිනීතා තුවං (සී.)] වධූ;
න මං සම්පුච්ඡිතුං ඉච්ඡි, සමණස්ස දදාමහං.

293.

‘‘තතො මෙ සස්සු කුපිතා, පහාසි මුසලෙන මං;
කූටඞ්ගච්ඡි අවධි මං, නාසක්ඛිං ජීවිතුං චිරං.

294.

‘‘සා අහං කායස්ස භෙදා, විප්පමුත්තා තතො චුතා;
දෙවානං තාවතිංසානං, උපපන්නා සහබ්යතං.

295.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

උළාරවිමානං පඨමං.

2. උච්ඡුදායිකාවිමානවත්ථු

296.

‘‘ඔභාසයිත්වා පථවිං [පඨවිං (සී. ස්‍යා.)] සදෙවකං, අතිරොචසි චන්දිමසූරියා විය;
සිරියා ච වණ්ණෙන යසෙන තෙජසා, බ්‍රහ්මාව දෙවෙ තිදසෙ සහින්දකෙ [සඉන්දකෙ (සී.)].

297.

‘‘පුච්ඡාමි තං උප්පලමාලධාරිනී, ආවෙළිනී කඤ්චනසන්නිභත්තචෙ;
අලඞ්කතෙ උත්තමවත්ථධාරිනී, කා ත්වං සුභෙ දෙවතෙ වන්දසෙ මමං.

298.

‘‘කිං ත්වං පුරෙ කම්මමකාසි අත්තනා, මනුස්සභූතා පුරිමාය ජාතියා;
දානං සුචිණ්ණං අථ සීලසංයමං [සඤ්ඤමං (සී.)], කෙනූපපන්නා සුගතිං යසස්සිනී;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

299.

‘‘ඉදානි භන්තෙ ඉමමෙව ගාමං [ගාමෙ (ස්‍යා. ක.)], පිණ්ඩාය අම්හාකං ඝරං උපාගමි;
තතො තෙ උච්ඡුස්ස අදාසි ඛණ්ඩිකං, පසන්නචිත්තා අතුලාය පීතියා.

300.

‘‘සස්සු ච පච්ඡා අනුයුඤ්ජතෙ මමං, කහං [කහං මෙ (පී.)] නු උච්ඡුං වධුකෙ අවාකිරි [අවාකරි (ස්‍යා. ක.)];
න ඡඩ්ඩිතං නො පන ඛාදිතං මයා, සන්තස්ස භික්ඛුස්ස සයං අදාසහං.

301.

‘‘තුය්හංන්විදං [තුය්හං නු ඉදං (ස්‍යා.)] ඉස්සරියං අථො මම, ඉතිස්සා සස්සු පරිභාසතෙ මමං;
පීඨං ගහෙත්වා පහාරං අදාසි මෙ, තතො චුතා කාලකතාම්හි දෙවතා.

302.

‘‘තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා, සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනා;

දෙවෙහි සද්ධිං පරිචාරයාමහං, මොදාමහං කාමගුණෙහි පඤ්චහි.

303.

‘‘තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා, සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනා;
දෙවින්දගුත්තා තිදසෙහි රක්ඛිතා, සමප්පිතා කාමගුණෙහි පඤ්චහි.

304.

‘‘එතාදිසං පුඤ්ඤඵලං අනප්පකං, මහාවිපාකා මම උච්ඡුදක්ඛිණා;
දෙවෙහි සද්ධිං පරිචාරයාමහං, මොදාමහං කාමගුණෙහි පඤ්චහි.

305.

‘‘එතාදිසං පුඤ්ඤඵලං අනප්පකං, මහාජුතිකා මම උච්ඡුදක්ඛිණා;
දෙවින්දගුත්තා තිදසෙහි රක්ඛිතා, සහස්සනෙත්තොරිව නන්දනෙ වනෙ.

306.

‘‘තුවඤ්ච භන්තෙ අනුකම්පකං විදුං, උපෙච්ච වන්දිං කුසලඤ්ච පුච්ඡිසං;
තතො තෙ උච්ඡුස්ස අදාසි ඛණ්ඩිකං, පසන්නචිත්තා අතුලාය පීතියා’’ති.

උච්ඡුදායිකාවිමානං දුතියං.

3. පල්ලඞ්කවිමානවත්ථු

307.

‘‘පල්ලඞ්කසෙට්ඨෙ මණිසොණ්ණචිත්තෙ, පුප්ඵාභිකිණ්ණෙ සයනෙ උළාරෙ;
තත්ථච්ඡසි දෙවි මහානුභාවෙ, උච්චාවචා ඉද්ධි විකුබ්බමානා.

308.

‘‘ඉමා ච තෙ අච්ඡරායො සමන්තතො, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති;
දෙවිද්ධිපත්තාසි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

309.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, අඩ්ඪෙ කුලෙ සුණිසා අහොසිං;
අක්කොධනා භත්තුවසානුවත්තිනී, උපොසථෙ අප්පමත්තා අහොසිං [අප්පමත්තා උපොසථෙ (සී. ක.)].

310.

‘‘මනුස්සභූතා දහරා අපාපිකා [දහරාස’පාපිකා (සී.)], පසන්නචිත්තා පතිමාභිරාධයිං;
දිවා ච රත්තො ච මනාපචාරිනී, අහං පුරෙ සීලවතී අහොසිං.

311.
‘‘පාණාතිපාතා විරතා අචොරිකා, සංසුද්ධකායා සුචිබ්‍රහ්මචාරිනී;
අමජ්ජපා නො ච මුසා අභාණිං, සික්ඛාපදෙසු පරිපූරකාරිනී.

312.
‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, පසන්නමානසා අහං [අතිපසන්නමානසා (ක.)].

313.
‘‘අට්ඨඞ්ගුපෙතං අනුධම්මචාරිනී, උපොසථං පීතිමනා උපාවසිං;
ඉමඤ්ච අරියං අට්ඨඞ්ගවරෙහුපෙතං, සමාදියිත්වා කුසලං සුඛුද්‍රයං;
පතිම්හි කල්‍යාණී වසානුවත්තිනී, අහොසිං පුබ්බෙ සුගතස්ස සාවිකා.

314.
‘‘එතාදිසං කුසලං ජීවලොකෙ, කම්මං කරිත්වාන විසෙසභාගිනී;
කායස්ස භෙදා අභිසම්පරායං, දෙවිද්ධිපත්තා සුගතිම්හි ආගතා.

315.
‘‘විමානපාසාදවරෙ මනොරමෙ, පරිවාරිතා අච්ඡරාසඞ්ගණෙන;
සයංපභා දෙවගණා රමෙන්ති මං, දීඝායුකිං දෙවවිමානමාගත’’න්ති;

පල්ලඞ්කවිමානං තතියං.

4. ලතාවිමානවත්ථු

316.
ලතා ච සජ්ජා පවරා ච දෙවතා, අච්චිමතී [අච්චිමුඛී (සී.), අච්ඡිමතී (පී. ක.) අච්ඡිමුතී (ස්‍යා.)] රාජවරස්ස සිරීමතො;
සුතා ච රඤ්ඤො වෙස්සවණස්ස ධීතා, රාජීමතී ධම්මගුණෙහි සොභථ.

317.
පඤ්චෙත්ථ නාරියො ආගමංසු න්හායිතුං, සීතොදකං උප්පලිනිං සිවං නදිං;
තා තත්ථ න්හායිත්වා රමෙත්වා දෙවතා, නච්චිත්වා ගායිත්වා සුතා ලතං බ්‍රවි [බ්‍රුවී (සී.)].

318.

‘‘පුච්ඡාමි තං උප්පලමාලධාරිනි, ආවෙළිනි කඤ්චනසන්නිභත්තචෙ;
තිම්රතම්බක්ඛි නභෙව සොභනෙ, දීඝායුකී කෙන කතො යසො තව.

319.

‘‘කෙනාසි භද්දෙ පතිනො පියතරා, විසිට්ඨකල්‍යාණිතරස්සු රූපතො;
පදක්ඛිණා නච්චගීතවාදිතෙ, ආචික්ඛ නො ත්වං නරනාරිපුච්ඡිතා’’ති.

320.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, උළාරභොගෙ කුලෙ සුණිසා අහොසිං;
අක්කොධනා භත්තුවසානුවත්තිනී, උපොසථෙ අප්පමත්තා අහොසිං.

321.

‘‘මනුස්සභූතා දහරා අපාපිකා [දහරාස’පාපිකා (සී.)], පසන්නචිත්තා පතිමාභිරාධයිං;
සදෙවරං සස්සසුරං සදාසකං, අභිරාධයිං තම්හි කතො යසො මම.

322.

‘‘සාහං තෙන කුසලෙන කම්මුනා, චතුබ්භි ඨානෙහි විසෙසමජ්ඣගා;
ආයුඤ්ච වණ්ණඤ්ච සුඛං බලඤ්ච, ඛිඩ්ඩාරතිං පච්චනුභොමනප්පකං.

323.

‘‘සුතං නු තං භාසති යං අයං ලතා, යං නො අපුච්ඡිම්හ අකිත්තයී නො;
පතිනො කිරම්හාකං විසිට්ඨ නාරීනං, ගතී ච තාසං පවරා ච දෙවතා.

324.

‘‘පතීසු ධම්මං පචරාම සබ්බා, පතිබ්බතා යත්ථ භවන්ති ඉත්ථියො;
පතීසු ධම්මං පචරිත්ව [පචරිත්වාන (ක.)] සබ්බා, ලච්ඡාමසෙ භාසති යං අයං ලතා.

325.

‘‘සීහො යථා පබ්බතසානුගොචරො, මහින්ධරං පබ්බතමාවසිත්වා;
පසය්හ හන්ත්වා ඉතරෙ චතුප්පදෙ, ඛුද්දෙ මිගෙ ඛාදති මංසභොජනො.

326.

‘‘තථෙව සද්ධා ඉධ අරියසාවිකා, භත්තාරං නිස්සාය පතිං අනුබ්බතා;

කොධං වධිත්වා අභිභුය්‍ය මච්ඡරං, සග්ගම්හි සා මොදති ධම්මචාරිනී''ති.

ලතාවිමානං චතුත්ථං.

5. ගුත්තිලවිමානං

1. වත්ථුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු

327.

''සත්තතන්තිං සුමධුරං, රාමණෙය්‍යං අවාචයිං;
සො මං රඞ්ගම්හි අව්හෙති, 'සරණං මෙ හොහි කොසියා'ති.

328.

''අහං තෙ සරණං හොමි, අහමාචරියපූජකො;
න තං ජයිස්සති සිස්සො, සිස්සමාචරිය ජෙස්සසී''ති.

329.

''අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

330.

''කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

331.

''පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

332.

සා දෙවතා අත්තමනා, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතා;
පඤ්හං පුට්ඨා වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

333.

''වත්ථුත්තමදායිකා නාරී, පවරා හොති නරෙසු නාරීසු;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

334.

''තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා [අච්ඡරාසහස්සස්සාහං පවරා, (ස්‍යා.)] පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

335.

''තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;

උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

336.
‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතා යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

(අනන්තරං චතුරවිමානං යථා වත්ථුදායිකාවිමානං තථා විත්ථාරෙතබ්බං [( ) නත්ථි සී. පොත්ථකෙ])

2. පුප්ඵුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු (1)

337.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ…. ඔසධී විය තාරකා.
338.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. යෙ කෙචි මනසො පියා.
339.
‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

340.
සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.
341.
‘‘පුප්ඵුත්තමදායිකා නාරී, පවරා හොති නරෙසු නාරීසු;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

342.
‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

343.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

3. ගන්ධුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු (2)

345.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ…. ඔසධී විය තාරකා.
346.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. යෙ කෙචි මනසො පියා.
347.
‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

348.
‘‘සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.
349.
‘‘ගන්ධුත්තමදායිකා නාරී, පවරා හොති නරෙසු නාරීසු;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

350.
‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

351.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

4. ඵලුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු (3)

353.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ…. ඔසධී විය තාරකා.
354.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. යෙ කෙචි මනසො පියා.
355.
‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

356.
සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.
357.
‘‘ඵලුත්තමදායිකා නාරී, පවරා හොති නරෙසු නාරීසු;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

358.
‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

359.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

5. රසුත්තමදායිකාවිමානවත්ථු (4)

361.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ…. ඔසධී විය තාරකා.
362.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. යෙ කෙචි මනසො පියා.

363.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙවි මහානුභාවෙ…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

364.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

365.

‘‘රසුත්තමදායිකා නාරී, පවරා හොති නරෙසු නාරීසු;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

366.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

367.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

6. ගන්ධපඤ්චඞ්ගුලිකදායිකාවිමානවත්ථු

369.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ…. ඔසධී විය තාරකා.

370.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

372.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

373.

‘‘ගන්ධපඤ්චඞ්ගුලිකං අහමදාසිං, කස්සපස්ස භගවතො ථූපම්හි;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

374.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

375.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

(අනන්තරං චතුරවිමානං යථා ගන්ධපඤ්චඞ්ගුලිකදායිකාවිමානං තථා විත්ථාරෙතබ්බං [( ) නත්ථි සී. පොත්ථකෙ])

7. එකූපොසථවිමානවත්ථු (1)

377.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.…වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

380.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

381.

‘‘භික්ඛූ ච අහං භික්ඛුනියො ච, අද්දසාසිං පන්ථපටිපන්නෙ;
තෙසාහං ධම්මං සුත්වාන, එකූපොසථං උපවසිස්සං.

382.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

383.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

8. උදකදායිකාවිමානවත්ථු (2)

385.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.…වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

388.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

389.

‘‘උදකෙ ඨිතා උදකමදාසිං, භික්ඛුනො චිත්තෙන විප්පසන්නෙන;
එවං පියරූපදායිකා මනාපං, දිබ්බං සා ලභතෙ උපෙච්ච ඨානං.

390.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

391.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

9. උපට්ඨානවිමානවත්ථු (3)

393.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

396.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

397.

‘‘සස්සුඤ්චාහං සසුරඤ්ච, චණ්ඩිකෙ කොධනෙ ච ඵරුසෙ ච;
අනුසූයිකා උපට්ඨාසිං [සුපට්ඨාසිං (සී.)], අප්පමත්තා සකෙන සීලෙන.

398.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

399.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

10. අපරකම්මකාරිනීවිමානවත්ථු (4)

401.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

404.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

405.

‘‘පරකම්මකරී [පරකම්මකාරිනී (සයා.) පරකම්මකාරී (පී.) අපරකම්මකාරිනී (ක.)] ආසිං, අත්ථෙනාතන්දිතා දාසී;
අක්කොධනානතිමානිනී [අනතිමානී (සී. සයා.)], සංවිභාගිනී සකස්ස භාගස්ස.

406.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

407.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

11. ඛීරොදනදායිකාවිමානවත්ථු

409.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… ඔසධී විය තාරකා.

410.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

412.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

413.

‘‘ඛීරොදනං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස;
එවං කරිත්වා කම්මං, සුගතිං උපපජ්ජ මොදාමි.

414.

‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

415.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

(අනන්තරං පඤ්චවීසතිවිමානං යථා ඛීරොදනදායිකාවිමානං තථා විත්ථාරෙතබ්බං) [( ) නත්ථි සී. පොත්ථකෙ]

12. ඵාණිතදායිකාවිමානවත්ථු (1)

417.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

420.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

421.

‘‘ඵාණිතං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.…’’.

13. උච්ඡුඛණ්ඩිකදායිකාවත්ථු (2)

429.

උච්ඡුඛණ්ඩිකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

14. තිම්බරුසකදායිකාවිමානවත්ථු (3)

437.

තිම්බරුසකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

15. කක්කාරිකදායිකාවිමානවත්ථු (4)

445.

කක්කාරිකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

16. එළාලුකදායිකාවිමානවත්ථු (5)

453.

එළාලුකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

17. වල්ලිඵලදායිකාවිමානවත්ථු(6)

461.

වල්ලිඵලං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

18. ඵාරුසකදායිකාවිමානවත්ථු (7)

469.

ඵාරුසකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

19. හත්ථප්පතාපකදායිකාවිමානවත්ථු (8)

477.

හත්ථප්පතාපකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

20. සාකමුට්ඨිදායිකාවිමානවත්ථු (9)

485.

සාකමුට්ඨිං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පන්ථපටිපන්නස්ස…පෙ…..

21. පුප්ඵකමුට්ඨිදායිකාවිමානවත්ථු (10)

493.

පුප්ඵකමුට්ඨිං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

22. මූලකදායිකාවිමානවත්ථු (11)

501.

මූලකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

23. නිම්බමුට්ඨිදායිකාවිමානවත්ථු (12)

506.

නිම්බමුට්ඨිං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

24. අම්බකඤ්ජිකදායිකාවිමානවත්ථු (13)

517.

අම්බකඤ්ජිකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

25. දොණිනිම්මජ්ජනිදායිකාවිමානවත්ථු (14)

525.

දොණිනිම්මජ්ජනිං [දොණිනිම්මුජ්ජනං (ස්‍යා.)] අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

26. කායබන්ධනදායිකාවිමානවත්ථු (15)

533.

කායබන්ධනං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

27. අංසබද්ධකදායිකාවිමානවත්ථු (16)

541.

අංසබද්ධකං [අංසවට්ටකං (සී.), අංසබන්ධනං (ක.)] අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

28. ආයොගපට්ටදායිකාවිමානවත්ථු (17)

546.

ආයොගපට්ටං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

29. විධූපනදායිකාවිමානවත්ථු (18)

557.

විධූපනං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ…..

30. තාලවණ්ටදායිකාවිමානවත්ථු (19)

565.
තාලවණ්ටං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

31. මොරහත්ථදායිකාවිමානවත්ථු (20)

573.
මොරහත්ථං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

32. ඡත්තදායිකාවිමානවත්ථු (21)

581.
ඡත්තං [ඡත්තඤ්ච (ක.)] අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

33. උපාහනදායිකාවිමානවත්ථු (22)

586.
උපාහනං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

34. පූවදායිකාවිමානවත්ථු (23)

597.
පූවං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

35. මොදකදායිකාවිමානවත්ථු (24)

605.
මොදකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

36. සක්ඛලිකදායිකාවිමානවත්ථු (25)

613.
‘‘සක්ඛලිකං [සක්ඛලිං (සී.ස්‍යා.)] අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස…පෙ.….

614.
‘‘තස්සා මෙ පස්ස විමානං, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනීහමස්මි;
අච්ඡරාසහස්සස්සාහං, පවරා පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං.

615.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

617.
‘‘ස්වාගතං වත මෙ අජ්ජ, සුප්පභාතං සුහුට්ඨිතං [සුවුට්ඨිතං (සී.)];
යං අද්දසාමි [අද්දසං (සී. ස්‍යා.), අද්දසාසිං (පී.)] දෙවතායො, අච්ඡරා කාමවණ්ණිනියො [කාමවණ්ණියො (සී.)].

618.
‘‘ඉමාසාහං [තාසාහං (ස්‍යා. ක.)] ධම්මං සුත්වා [සුත්වාන (ස්‍යා. ක.)], කාහාමි කුසලං බහුං.

දානෙන සමචරියාය, සඤ්ඤමෙන දමෙන ච;
ස්වාහං තත්ථ ගමිස්සාමි [තත්ථෙව ගච්ඡාමි (ක.)], යත්ථ ගන්ත්වා න සොචරෙ''ති.

ගුත්තිලවිමානං පඤ්චමං.

6. දද්දල්ලවිමානවත්ථු

619.
''දද්දල්ලමානා [දද්දළ්හමානා (ක.)] වණ්ණෙන, යසසා ච යසස්සිනී;
සබ්බෙ දෙවෙ තාවතිංසෙ, වණ්ණෙන අතිරොචසි.

620.
''දස්සනං නාභිජානාමි, ඉදං පඨමදස්සනං;
කස්මා කායා නු ආගම්ම, නාමෙන භාසසෙ මම''න්ති.

621.
''අහං භද්දෙ සුභද්දාසිං, පුබ්බෙ මානුසකෙ භවෙ;
සහභරියා ච තෙ ආසිං, භගිනී ච කනිට්ඨිකා.

622.
''සා අහං කායස්ස භෙදා, විප්පමුත්තා තතො චුතා;
නිම්මානරතීනං දෙවානං, උපපන්නා සහබ්‍යත''න්ති.

623.
''පහූතකතකල්‍යාණා, තෙ දෙවෙ යන්ති පාණිනො;
යෙසං ත්වං කිත්තයිස්සසි, සුභද්දෙ ජාතිමත්තනො.

624.
''අථ [කථං (සී. ස්‍යා.)] ත්වං කෙන වණ්ණෙන, කෙන වා අනුසාසිතා;
කීදිසෙනෙව දානෙන, සුබ්බතෙන යසස්සිනී.

625.
''යසං එතාදිසං පත්තා, විසෙසං විපුලමජ්ඣගා;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල''න්ති.

626.
''අට්ඨෙව පිණ්ඩපාතානි, යං දානං අදදං පුරෙ;
දක්ඛිණෙය්‍යස්ස සඞ්ඝස්ස, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

627.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ....වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

629.
‘‘අහං තයා බහුතරෙ භික්ඛූ, සඤ්ඤතෙ බ්‍රහ්මචාරයො [බ්‍රහ්මචරිනො (සයා.), බ්‍රහ්මචාරියෙ (පී. ක.)];
තප්පෙසිං අන්නපානෙන, පසන්නා සෙහි පාණිභි.

630.
‘‘තයා බහුතරං දත්වා, හීනකායූපගා අහං [අහුං (ක. සී.)];
කථං ත්වං අප්පතරං දත්වා, විසෙසං විපුලමජ්ඣගා;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

631.
‘‘මනොභාවනීයො භික්ඛු, සන්දිට්ඨො මෙ පුරෙ අහු;
තාහං භත්තෙන [භද්දෙ (ක.)] නිමන්තෙසිං, රෙවතං අත්තනට්ඨමං.

632.
‘‘සො මෙ අත්ථපුරෙක්ඛාරො, අනුකම්පාය රෙවතො;
සඞ්ඝෙ දෙහීති මංවොච, තස්සාහං වචනං කරිං.

633.
‘‘සා දක්ඛිණා සඞ්ඝගතා, අප්පමෙය්‍යෙ පතිට්ඨිතා;
පුග්ගලෙසු තයා දින්නං, න තං තව මහප්ඵල’’න්ති.

634.
‘‘ඉදානෙවාහං ජානාමි, සඞ්ඝෙ දින්නං මහප්ඵලං;
සාහං ගන්ත්වා මනුස්සත්තං, වදඤ්ඤූ වීතමච්ඡරා;
සඞ්ඝෙ දානානි දස්සාමි [සඞ්ඝෙ දානං දස්සාමිහං (සයා.)], අප්පමත්තා පුනප්පුන’’න්ති.

635.
‘‘කා එසා දෙවතා භද්දෙ, තයා මන්තයතෙ සහ;
සබ්බෙ දෙවෙ තාවතිංසෙ, වණ්ණෙන අතිරොචතී’’ති.

636.
‘‘මනුස්සභූතා දෙවින්ද, පුබ්බෙ මානුසකෙ භවෙ;
සහභරියා ච මෙ ආසි, භගිනී ච කනිට්ඨිකා;
සඞ්ඝෙ දානානි දත්වාන, කතපුඤ්ඤා විරොචතී’’ති.

637.
‘‘ධම්මෙන පුබ්බෙ භගිනී, තයා භද්දෙ විරොචති;
යං සඞ්ඝම්හි අප්පමෙය්‍යෙ, පතිට්ඨාපෙසි දක්ඛිණං.

638.

‘‘පුච්ඡිතො හි මයා බුද්ධො, ගිජ්ඣකූටම්හි පබ්බතෙ;
විපාකං සංවිභාගස්ස, යත්ථ දින්නං මහප්ඵලං.

639.

‘‘යජමානානං මනුස්සානං, පුඤ්ඤපෙක්ඛාන පාණිනං;
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං, යත්ථ දින්නං මහප්ඵලං.

640.

‘‘තං මෙ බුද්ධො වියාකාසි, ජානං කම්මඵලං සකං;
විපාකං සංවිභාගස්ස, යත්ථ දින්නං මහප්ඵලං.

641.

[වි. ව. 750; කථා. 798] ‘‘චත්තාරො ච පටිපන්නා, චත්තාරො ච ඵලෙ ඨිතා;
එස සඞ්ඝො උජුභූතො, පඤ්ඤාසීලසමාහිතො.

642.

[වි. ව. 751; කථා. 798] ‘‘යජමානානං මනුස්සානං, පුඤ්ඤපෙක්ඛාන පාණිනං;
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං, සඞ්ඝෙ දින්නං මහප්ඵලං.

643.

[වි. ව. 752; කථා. 798] ‘‘එසො හි සඞ්ඝො විපුලො මහග්ගතො, එසප්පමෙය්‍යො උදධීව සාගරො;
එතෙ හි සෙට්ඨා නරවීරසාවකා, පභඞ්කරා ධම්මමුදීරයන්ති [ධම්මකථං උදීරයන්ති (ස්‍යා.)].

644.

[වි. ව. 753; කථා. 798] ‘‘තෙසං සුදින්නං සුහුතං සුයිට්ඨං, යෙ සඞ්ඝමුද්දිස්ස දදන්ති දානං;
සා දක්ඛිණා සඞ්ඝගතා පතිට්ඨිතා, මහප්ඵලා ලොකවිදූන [ලොකවිදූහි (ස්‍යා. ක.)] වණ්ණිතා.

645.

[වි. ව. 754; කථා. 798] ‘‘එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරන්තා [පුඤ්ඤමනුස්සරන්තා (ස්‍යා. ක.)], යෙ වෙදජාතා විචරන්ති ලොකෙ;
විනෙය්‍ය මච්ඡෙරමලං සමූලං, අනින්දිතා සග්ගමුපෙන්ති ඨාන’’න්ති.

දද්දල්ලවිමානං [දද්දළ්හවිමානං (ක.)] ඡට්ඨං.

7. පෙසවතීවිමානවත්ථු

646.

‘‘ඵලිකරජතහෙමජාලඡන්නං, විවිධචිත්‍රතලමද්දසං සුරම්මං;
බ්‍යම්හං සුනිම්මිතං තොරණූපපන්නං, රුචකුපකිණ්ණමිදං සුභං විමානං.

647.

‘‘භාති ච දස දිසා නභෙව සුරියො, සරදෙ තමොනුදො සහස්සරංසී;
තථා තපතිමිදං තව විමානං, ජලමිව ධූමසිඛො නිසෙ නභග්ගෙ.

648.

‘‘මුසතීව නයනං සතෙරතාව [සතෙරිතාව (ස්‍යා. ක.)], ආකාසෙ ඨපිතමිදං මනුඤ්ඤං;
වීණාමුරජසම්මතාළඝුට්ඨං, ඉද්ධං ඉන්දපුරං යථා තවෙදං.

649.

‘‘පදුමකුමුදුප්පලකුවලයං, යොධික [යූධික (සී.)] බන්ධුකනොජකා [යොථිකා භණ්ඩිකා නොජකා (ස්‍යා.)] ච සන්ති;
සාලකුසුමිතපුප්ඵිතා අසොකා, විවිධදුමග්ගසුගන්ධසෙවිතමිදං.

650.

‘‘සළලලබුජභුජක [සුජක (සී. ස්‍යා.)] සංයුත්තා [සඤ්ඤුතා (සී.)], කුසකසුඵුල්ලිතලතාවලම්බිනීහි;
මණිජාලසදිසා යසස්සිනී, රම්මා පොක්ඛරණී උපට්ඨිතා තෙ.

651.

‘‘උදකරුහා ච යෙත්ථි පුප්ඵජාතා, ථලජා යෙ ච සන්ති රුක්ඛජාතා;
මානුසකාමානුස්සකා ච දිබ්බා, සබ්බෙ තුය්හං නිවෙසනම්හි ජාතා.

652.

‘‘කිස්ස සංයමදමස්සයං විපාකො, කෙනාසි කම්මඵලෙනිධූපපන්නා;
යථා ච තෙ අධිගතමිදං විමානං, තදනුපදං අවචාසිළාරපම්හෙ’’ති [පඛුමෙති (සී.)].

653.

‘‘යථා ච මෙ අධිගතමිදං විමානං, කොඤ්චමයූරචකොර [චඞ්කොර (ක.)] සඞ්ඝචරිතං;
දිබ්‍ය [දිබ්බ (සී. පී.)] පිලවහංසරාජචිණ්ණං, දිජකාරණ්ඩවකොකිලාභිනදිතං.

654.

‘‘නානාසන්තානකපුප්ඵරුක්ඛවිවිධා, පාටලිජම්බුඅසොකරුක්ඛවන්තං;
යථා ච මෙ අධිගතමිදං විමානං, තං තෙ පවෙදයාමි [පවදිස්සාමි (සී.), පවෙදිස්සාමි (පී.)] සුණොහි භන්තෙ.

655.
‘‘මගධවරපුරත්ථිමෙන, නාළකගාමො නාම අත්ථි භන්තෙ;
තත්ථ අහොසිං පුරෙ සුණිසා, පෙසවතීති [සෙසවතීති (සී.ස්‍යා.)] තත්ථ ජානිංසු මමං.

656.
‘‘සාහමපචිතත්ථධම්මකුසලං, දෙවමනුස්සපූජිතං මහන්තං;
උපතිස්සං නිබ්බුතමප්පමෙය්‍යං, මුදිතමනා කුසුමෙහි අබ්භුකිරිං [අබ්භොකිරිං (සී. ස්‍යා. පී. ක.)].

657.
‘‘පරමගතිගතඤ්ච පූජයිත්වා, අන්තිමදෙහධරං ඉසිං උළාරං;
පහාය මානුසකං සමුස්සයං, තිදසගතා ඉධ මාවසාමි ඨාන’’න්ති.

පෙසවතීවිමානං සත්තමං.

8. මල්ලිකාවිමානවත්ථු

658.
‘‘පීතවත්ථෙ පීතධජෙ, පීතාලඞ්කාරභූසිතෙ;
පීතන්තරාහි වග්ගූහි, අපිළන්ධාව සොභසි.

659.
‘‘කා කම්බුකායූරධරෙ [කකම්බුකායූරධරෙ (ස්‍යා.)], කඤ්චනාවෙළභූසිතෙ;
හෙමජාලකසඤ්ඡන්නෙ [පච්ඡන්නෙ (සී.)], නානාරතනමාලිනී.

660.
‘‘සොවණ්ණමයා ලොහිතඞ්ගමයා [ලොහිතඞ්කමයා (සී. ස්‍යා.)] ච, මුත්තාමයා වෙළුරියමයා ච;
මසාරගල්ලා සහලොහිතඞ්ගා [සහලොහිතඞ්කා (සී.), සහලොහිතකා (ස්‍යා.)], පාරෙවතක්ඛීහි මණීහි චිත්තතා.

661.
‘‘කොචි කොචි එත්ථ මයූරසුස්සරො, හංසස්ස රඤ්ඤො කරවීකසුස්සරො;
තෙසං සරො සුය්‍යති වග්ගුරූපො, පඤ්චඞ්ගිකං තූරියමිවප්පවාදිතං.

662.

‘‘රථො ච තෙ සුභො වග්ගු [වග්ගූ (සයා.)], නානාරතනචිත්තිතො [නානාරතනචිත්තඞ්ගො (සයා.)];
නානාවණ්ණාහි ධාතූහි, සුවිභත්තොව සොභති.

663.

‘‘තස්මිං රථෙ කඤ්චනබිම්බවණ්ණෙ, යා ත්වං [යත්ථ (ක. සී. සයා. ක.)] ඨිතා භාසසි මං පදෙසං;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

664.

‘‘සොවණ්ණජාලං මණිසොණ්ණචිත්තිතං [විචිත්තං (ක.), චිත්තං (සී. සයා.)], මුත්තාචිතං හෙමජාලෙන ඡන්නං [සඤ්ඡන්නං (ක.)];
පරිනිබ්බුතෙ ගොතමෙ අප්පමෙය්‍යෙ, පසන්නචිත්තා අහමාභිරොපයිං.

665.

‘‘තාහං කම්මං කරිත්වාන, කුසලං බුද්ධවණ්ණිතං;
අපෙතසොකා සුඛිතා, සම්පමොදාමනාමයා’’ති.

මල්ලිකාවිමානං අට්ඨමං.

9. විසාලක්ඛිවිමානවත්ථු

666.

‘‘කා නාම ත්වං විසාලක්ඛි [විසාලක්ඛී (සයා.)], රම්මෙ චිත්තලතාවනෙ;
සමන්තා අනුපරියාසි, නාරීගණපුරක්ඛතා [පුරක්ඛිතා (සයා. ක.)].

667.

‘‘යදා දෙවා තාවතිංසා, පවිසන්ති ඉමං වනං;
සයොග්ගා සරථා සබ්බෙ, චිත්‍රා හොන්ති ඉධාගතා.

668.

‘‘තුය්හඤ්ච ඉධ පත්තාය, උය්‍යානෙ විචරන්තියා;
කායෙ න දිස්සතී චිත්තං, කෙන රූපං තවෙදිසං;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

669.

‘‘යෙන කම්මෙන දෙවින්ද, රූපං මය්හං ගතී ච මෙ;
ඉද්ධි ච ආනුභාවො ච, තං සුණොහි පුරින්දද.

670.

‘‘අහං රාජගහෙ රම්මෙ, සුනන්දා නාමුපාසිකා;
සද්ධා සීලෙන සම්පන්නා, සංවිභාගරතා සදා.

671.
‘‘අච්ඡාදනඤ්ච භත්තඤ්ච, සෙනාසනං පදීපියං;
අදාසිං උජුභූතෙසු, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

672.
‘‘චාතුද්දසිං [චතුද්දසිං (පී. ක.)] පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

673.
‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
සඤ්ඤමා සංවිභාගා ච, විමානං ආවසාමහං.

674.
‘‘පාණාතිපාතා විරතා, මුසාවාදා ච සඤ්ඤතා;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරකා.

675.
‘‘පඤ්චසික්ඛාපදෙ රතා, අරියසච්චාන කොවිදා;
උපාසිකා චක්ඛුමතො, ගොතමස්ස යසස්සිනො.

676.
‘‘තස්සා මෙ ඤාතිකුලා දාසී [ඤාතිකුලං ආසී (ස්‍යා. ක.)], සදා මාලාභිහාරති;
තාහං භගවතො ථූපෙ, සබ්බමෙවාභිරොපයිං.

677.
‘‘උපොසථෙ චහං ගන්ත්වා, මාලාගන්ධවිලෙපනං;
ථූපස්මිං අභිරොපෙසිං, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

678.
‘‘තෙන කම්මෙන දෙවින්ද, රූපං මය්හං ගතී ච මෙ;
ඉද්ධී ච ආනුභාවො ච, යං මාලං අභිරොපයිං.

679.
‘‘යඤ්ච සීලවතී ආසිං, න තං තාව විපච්චති;
ආසා ච පන මෙ දෙවින්ද, සකදාගාමිනී සියා’’ති.

විසාලක්ඛිවිමානං නවමං.

10. පාරිච්ඡත්තකවිමානවත්ථු

680.

‘‘පාරිච්ඡත්තකෙ කොවිළාරෙ, රමණීයෙ මනොරමෙ;
දිබ්බමාලං ගන්ථමානා, ගායන්තී සම්පමොදසි.

681.

‘‘තස්සා තෙ නච්චමානාය, අඞ්ගමඞ්ගෙහි සබ්බසො;
දිබ්බා සද්දා නිච්ඡරන්ති, සවනීයා මනොරමා.

682.

‘‘තස්සා තෙ නච්චමානාය, අඞ්ගමඞ්ගෙහි සබ්බසො;
දිබ්බා ගන්ධා පවායන්ති, සුචිගන්ධා මනොරමා.

683.

‘‘විවත්තමානා කායෙන, යා වෙණීසු පිළන්ධනා.
තෙසං සුයාති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

684.

‘‘වටංසකා වාතධුතා [වාතධූතා (සී.ස්‍යා.)], වාතෙන සම්පකම්පිතා;
තෙසං සුයාති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

685.

‘‘යාපි තෙ සිරස්මිං මාලා, සුචිගන්ධා මනොරමා;
වාති ගන්ධො දිසා සබ්බා, රුක්ඛො මඤ්ජූසකො යථා.

686.

‘‘ඝායසෙ තං සුචිගන්ධං [සුචිං ගන්ධං (සී.)], රූපං පස්සසි අමානුසං [මානුසං (පී.)];
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

687.

‘‘පභස්සරං අච්චිමන්තං, වණ්ණගන්ධෙන සංයුතං;
අසොකපුප්ඵමාලාහං, බුද්ධස්ස උපනාමයිං.

688.

‘‘තාහං කම්මං කරිත්වාන, කුසලං බුද්ධවණ්ණිතං;
අපෙතසොකා සුඛිතා, සම්පමොදාමනාමයා’’ති.

පාරිච්ඡත්තකවිමානං දසමං.

පාරිච්ඡත්තකවග්ගො තතියො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

උළාරො උච්ඡු පල්ලඞ්කො, ලතා ච ගුත්තිලෙන ච;
දද්දල්ලපෙසමල්ලිකා, විසාලක්ඛි පාරිච්ඡත්තකො;
වග්ගො තෙන පවුච්චතීති.

4. මඤ්ජිට්ඨකවග්ගො

1. මඤ්ජිට්ඨකවිමානවත්ථු

689.

‘‘මඤ්ජිට්ඨකෙ [මඤ්ජෙට්ඨකෙ (සී.)] විමානස්මිං, සොණ්ණවාලුකසන්ථතෙ [සොවණ්ණවාලුකසන්ථතෙ (සයා. පී.), සොවණ්ණවාලිකසන්ථතෙ (ක.)];
පඤ්චඞ්ගිකෙ තුරියෙන [තුරියෙන (සී. සයා. පී.)], රමසි සුප්පවාදිතෙ.

690.

‘‘තම්හා විමානා ඔරුය්හ, නිම්මිතා රතනාමයා;
ඔගාහසි සාලවනං, පුප්ඵිතං සබ්බකාලිකං.

691.

‘‘යස්ස යස්සෙව සාලස්ස, මූලෙ තිට්ඨසි දෙවතෙ;
සො සො මුඤ්චති පුප්ඵානි, ඔනමිත්වා දුමුත්තමො.

692.

‘‘වාතෙරිතං සාලවනං, ආධුතං [ආධූතං (සී.)] දිජසෙවිතං;
වාති ගන්ධො දිසා සබ්බා, රුක්ඛො මඤ්ජූසකො යථා.

693.

‘‘සායසෙ තං සුචිගන්ධං, රූපං පස්සසි අමානුසං;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

694.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, දාසී අයිරකුලෙ [අය්‍යිරකුලෙ (සයා. ක.)] අහුං;
බුද්ධං නිසින්නං දිස්වාන, සාලපුප්ඵෙහි ඔකිරිං.

695.

‘‘වටංසකඤ්ච සුකතං, සාලපුප්ඵමයං අහං;
බුද්ධස්ස උපනාමෙසිං, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

696.

‘‘තාහං කම්මං කරිත්වාන, කුසලං බුද්ධවණ්ණිතං;
අපෙතසොකා සුඛිතා, සම්පමොදාමනාමයා’’ති.

මඤ්ජිට්ඨකවිමානං පඨමං.

2. පභස්සරවිමානවත්ථු

697.

‘‘පභස්සරවරවණ්ණනිභෙ, සුරත්තවත්ථවසනෙ [වත්ථනිවාසනෙ (සී. ස්‍යා.)];
මහිද්ධිකෙ චන්දනරුචිරගත්තෙ, කා ත්වං සුභෙ දෙවතෙ වන්දසෙ මමං.

698.

‘‘පල්ලඞ්කො ච තෙ මහග්ඝො, නානාරතනචිත්තිතො රුචිරො;
යත්ථ ත්වං නිසින්නා විරොචසි, දෙවරාජාරිව නන්දනෙ වනෙ.

699.

‘‘කිං ත්වං පුරෙ සුචරිතමාචරී භද්දෙ, කිස්ස කම්මස්ස විපාකං;
අනුභොසි දෙවලොකස්මිං, දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ;
කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

700.

‘‘පිණ්ඩාය තෙ චරන්තස්ස, මාලං ඵාණිතඤ්ච අදදං භන්තෙ;
තස්ස කම්මස්සිදං විපාකං, අනුභොමි දෙවලොකස්මිං.

701.

‘‘හොති ච මෙ අනුතාපො, අපරද්ධං [අපරාධං (ස්‍යා.)] දුක්ඛිතඤ්ච [දුක්කටඤ්ච (සී.)] මෙ භන්තෙ;
සාහං ධම්මං නාස්සොසිං, සුදෙසිතං ධම්මරාජෙන.

702.

‘‘තං තං වදාමි භද්දන්තෙ, ‘යස්ස මෙ අනුකම්පියො කොචි;
ධම්මෙසු තං සමාදපෙථ’, සුදෙසිතං ධම්මරාජෙන.

703.

‘‘යෙසං අත්ථි සද්ධා බුද්ධෙ, ධම්මෙ ච සඞ්ඝරතනෙ;
තෙ මං අතිවිරොචන්ති, ආයුනා යසසා සිරියා.

704.

‘‘පතාපෙන වණ්ණෙන උත්තරිතරා,
අඤ්ඤෙ මහිද්ධිකතරා මයා දෙවා’’ති;

පභස්සරවිමානං දුතියං.

3. නාගවිමානවත්ථු

705.

‘‘අලඞ්කතා මණිකඤ්චනාචිතං, සොවණ්ණජාලචිතං මහන්තං;

අභිරුය්හ ගජවරං සුකප්පිතං, ඉධාගමා වෙහායසං [වෙහාසයං (සී.)] අන්තලික්ඛෙ.

706.

‘‘නාගස්ස දන්තෙසු දුවෙසු නිම්මිතා, අච්ඡොදකා [අච්ඡොදිකා (සී. ක.)] පදුමිනියො සුඵුල්ලා;
පදුමෙසු ච තුරියගණා පභිජ්ජරෙ, ඉමා ච නච්චන්ති මනොහරායො.

707.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තාසි මහානුභාවෙ, මනුස්සභූතා කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවා, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

708.

‘‘බාරාණසියං උපසඞ්කමිත්වා, බුද්ධස්සහං වත්ථයුගං අදාසිං;
පාදානි වන්දිත්වා [වන්දිත්ව (සී.)] ඡමා නිසීදිං, විත්තා චහං අඤ්ජලිකං අකාසිං.

709.

‘‘බුද්ධො ච මෙ කඤ්චනසන්නිභත්තචො, අදෙසයි සමුදයදුක්ඛනිච්චතං;
අසඞ්ඛතං දුක්ඛනිරොධසස්සතං, මග්ගං අදෙසයි [අදෙසෙසි (සී.)] යතො විජානිසං;

710.

‘‘අප්පායුකී කාලකතා තතො චුතා, උපපන්නා තිදසගණං යසස්සිනී;
සක්කස්සහං අඤ්ඤතරා පජාපති, යසුත්තරා නාම දිසාසු විස්සුතා’’ති.

නාගවිමානං තතියං.

4. අලොමවිමානවත්ථු

711.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

712.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

714.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

715.

‘‘අහඤ්ච බාරාණසියං, බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො;
අදාසිං සුක්ඛකුම්මාසං, පසන්නා සෙහි පාණිභි.

716.
‘‘සුක්ඛාය අලොණිකාය ච, පස්ස ඵලං කුම්මාසපිණ්ඩියා;
අලොමං සුඛිතං දිස්වා, කො පුඤ්ඤං න කරිස්සති.

717.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

අලොමවිමානං චතුත්ථං.

5. කඤ්ජිකදායිකාවිමානවත්ථු

719.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… ඔසධී විය තාරකා.

720.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

722.
සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

723.
‘‘අහං අන්ධකවින්දම්හි, බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො;
අදාසිං කොලසම්පාකං, කඤ්ජිකං තෙලධූපිතං.

724.
‘‘පිප්ඵල්යා ලසුණෙන ච, මිස්සං ලාමඤ්ජකෙන ච;
අදාසිං උජුභූතස්මිං [උජුභූතෙසු (ක.)], විප්පසන්නෙන චෙතසා.

725.
‘‘යා මහෙසිත්තං කාරෙය්‍ය, චක්කවත්තිස්ස රාජිනො;
නාරී සබ්බඞ්ගකල්‍යාණී, භත්තු චානොමදස්සිකා;
එකස්ස කඤ්ජිකදානස්ස, කලං නාග්ඝති සොළසිං.

726.
‘‘සතං නික්ඛා සතං අස්සා, සතං අස්සතරීරථා;
සතං කඤ්ඤාසහස්සානි, ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා;
එකස්ස කඤ්ජිකදානස්ස, කලං නාග්ඝන්ති සොළසිං.

727.
‘‘සතං හෙමවතා නාගා, ඊසාදන්තා උරූළ්හවා;
සුවණ්ණකච්ඡා මාතඞ්ගා, හෙමකප්පනවාසසා;

එකස්ස කඤ්ජිකදානස්ස, කලං නාග්ඝන්ති සොළසිං.

728.
‘‘චතුන්නමපි දීපානං, ඉස්සරං යොධ කාරයෙ;
එකස්ස කඤ්ජිකදානස්ස, කලං නාග්ඝති සොළසි’’න්ති.

කඤ්ජිකදායිකාවිමානං පඤ්චමං.

6. විහාරවිමානවත්ථු

729.
‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ.… ඔසධී විය තාරකා.

730.
‘‘තස්සා තෙ නච්චමානාය, අඞ්ගමඞ්ගෙහි සබ්බසො;
දිබ්බා සද්දා නිච්ඡරන්ති, සවනීයා මනොරමා.

731.
‘‘තස්සා තෙ නච්චමානාය, අඞ්ගමඞ්ගෙහි සබ්බසො;
දිබ්බා ගන්ධා පවායන්ති, සුචිගන්ධා මනොරමා.

732.
‘‘විවත්තමානා කායෙන, යා වෙණීසු පිළන්ධනා;
තෙසං සුයාති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

733.
‘‘වටංසකා වාතධුතා, වාතෙන සම්පකම්පිතා;
තෙසං සුයාති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

734.
‘‘යාපි තෙ සිරස්මිං මාලා, සුචිගන්ධා මනොරමා;
වාති ගන්ධො දිසා සබ්බා, රුක්ඛො මඤ්ජූසකො යථා.

735.
‘‘ඝායසෙ තං සුචිගන්ධං, රූපං පස්සසි අමානුසං;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

736.
‘‘සාවත්ථියං මය්හං සඛී භදන්තෙ, සඞ්ඝස්ස කාරෙසි මහාවිහාරං;
තත්ථප්පසන්නා අහමානුමොදිං, දිස්වා අගාරඤ්ච පියඤ්ච මෙතං.

737.
‘‘තායෙව මෙ සුද්ධනුමොදනාය, ලද්ධං විමානබ්භුතදස්සනෙය්‍යං;
සමන්තතො සොළසයොජනානි, වෙහායසං ගච්ඡති ඉද්ධියා මම.

738.

‘‘කූටාගාරා නිවෙසා මෙ, විභත්තා භාගසො මිතා;
දද්දල්ලමානා ආභන්ති, සමන්තා සතයොජනං.

739.

‘‘පොක්ඛරඤ්ඤො ච මෙ එත්ථ, පුථුලොමනිසෙවිතා;
අච්ඡොදකා [අච්ඡොදිකා (සී.)] විප්පසන්නා, සොණ්ණවාලුකසන්ථතා.

740.

‘‘නානාපදුමසඤ්ඡන්නා, පුණ්ඩරීකසමොතතා [පණ්ඩරීකසමොනතා (සී.)];
සුරභී සම්පවායන්ති, මනුඤ්ඤා මාලුතෙරිතා.

741.

‘‘ජම්බුයො පනසා තාලා, නාළිකෙරවනානි ච;
අන්තොනිවෙසනෙ ජාතා, නානාරුක්ඛා අරොපිමා.

742.

‘‘නානාතූරියසඞ්ඝුට්ඨං, අච්ඡරාගණඝොසිතං;
යොපි මං සුපිනෙ පස්සෙ, සොපි විත්තො සියා නරො.

743.

‘‘එතාදිසං අබ්භුතදස්සනෙය්‍යං, විමානං සබ්බසොපභං;
මම කම්මෙහි නිබ්බත්තං, අලං පුඤ්ඤානි කාතවෙ’’ති.

744.

‘‘තායෙව තෙ සුද්ධනුමොදනාය, ලද්ධං විමානබ්භුතදස්සනෙය්‍යං;
යා චෙව සා දානමදාසි නාරී, තස්සා ගතිං බ්‍රූහි කුහිං උප්පන්නා [උපපන්නා (ක.)] සා’’ති.

745.

‘‘යා සා අහු මය්හං සඛී භදන්තෙ, සඞ්ඝස්ස කාරෙසි මහාවිහාරං;
විඤ්ඤාතධම්මා සා අදාසි දානං, උප්පන්නා නිම්මානරතීසු දෙවෙසු.

746.

‘‘පජාපතී තස්ස සුනිම්මිතස්ස, අචින්තියා කම්මවිපාකා තස්ස;
යමෙතං පුච්ඡසි කුහිං උප්පන්නා [උපපන්නා (ක.)] සාති, තං තෙ වියාකාසිං අනඤ්ඤථා අහං.

747.

‘‘තෙනහඤ්ඤෙපි සමාදපෙථ, සඞ්ඝස්ස දානානි දදාථ විත්තා;

ධම්මඤ්ච සුණාථ පසන්නමානසා, සුදුල්ලභො ලද්ධො මනුස්සලාභො.

748.
‘‘යං මග්ගං මග්ගාධිපතී අදෙසයි [මග්ගාධිපත්‍යදෙසයි (සී.)], බ්‍රහ්මස්සරො කඤ්චනසන්නිභත්තචො;
සඞ්ඝස්ස දානානි දදාථ චිත්තා, මහප්ඵලා යත්ථ භවන්ති දක්ඛිණා.

749.
[ඛු. පා. 6.6; සු. නි. 229] ‘‘යෙ පුග්ගලා අට්ඨ සතං පසත්ථා, චත්තාරි එතානි යුගානි හොන්ති;
තෙ දක්ඛිණෙය්‍යා සුගතස්ස සාවකා, එතෙසු දින්නානි මහප්ඵලානි.

750.
[වි. ව. 641] ‘‘චත්තාරො ච පටිපන්නා, චත්තාරො ච ඵලෙ ඨිතා;
එස සඞ්ඝො උජුභූතො, පඤ්ඤාසීලසමාහිතො.

751.
[වි. ව. 642] ‘‘යජමානානං මනුස්සානං, පුඤ්ඤපෙක්ඛාන පාණිනං;
කරොතං ඔපධිකං පුඤ්ඤං, සඞ්ඝෙ දින්නං මහප්ඵලං.

752.
[වි. ව. 643] ‘‘එසො හි සඞ්ඝො විපුලො මහග්ගතො, එසප්පමෙය්‍යො උදධීව සාගරො;
එතෙහි සෙට්ඨා නරවීරසාවකා, පභඞ්කරා ධම්මමුදීරයන්ති [නත්ථෙත්ථ පාඨභෙදො].

753.
[වි. ව. 644] ‘‘තෙසං සුදින්නං සුහුතං සුයිට්ඨං, යෙ සඞ්ඝමුද්දිස්ස දදන්ති දානං;
සා දක්ඛිණා සඞ්ඝගතා පතිට්ඨිතා, මහප්ඵලා ලොකවිදූන [ලොකවිදූහි (ක.)] වණ්ණිතා.

754.
‘‘එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරන්තා, යෙ වෙදජාතා විචරන්ති ලොකෙ;
විනෙය්‍ය මච්ඡෙරමලං සමූලං, අනින්දිතා සග්ගමුපෙන්ති ඨාන’’න්ති.

විහාරවිමානං ඡට්ඨං.

භාණවාරං දුතියං නිට්ඨිතං.

7. චතුරිත්ථිවිමානවත්ථු

755.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ….වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

758.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

759.

‘‘ඉන්දීවරානං හත්ථකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස;
එසිකානං උණ්ණතස්මිං, නගරවරෙ පණ්ණකතෙ රම්මෙ.

760.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිස්සා පභාසතී’’ති.

762.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ….වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

765.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

766.

‘‘නීලුප්පලහත්ථකං අහමදාසිං, භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස;
එසිකානං උණ්ණතස්මිං, නගරවරෙ පණ්ණකතෙ රම්මෙ.

767.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

769.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන…පෙ….වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

772.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

773.

‘‘ඔදාතමූලකං හරිතපත්තං, උදකස්මිං සරෙ ජාතං අහමදාසිං;
භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස, එසිකානං උණ්ණතස්මිං;
නගරවරෙ පණ්ණකතෙ රම්මෙ.

774.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

776.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන...පෙ.... වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

779.

සා දෙවතා අත්තමනා...පෙ.... යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

780.

‘‘අහං සුමනා සුමනස්ස සුමනමකුළානි, දන්තවණ්ණානි අහමදාසිං;
භික්ඛුනො පිණ්ඩාය චරන්තස්ස, එසිකානං උණ්ණතස්මිං;
නගරවරෙ පණ්ණකතෙ රම්මෙ.

781.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ.... වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

චතුරිත්ථිවිමානං සත්තමං.

8. අම්බවිමානවත්ථු

783.

‘‘දිබ්බං තෙ අම්බවනං රම්මං, පාසාදෙත්ථ මහල්ලකො;
නානාතුරියසඞ්ඝුට්ඨො, අච්ඡරාගණඝොසිතො.

784.

‘‘පදීපො චෙත්ථ ජලති, නිච්චං සොවණ්ණයො මහා;
දුස්සඵලෙහි රුක්ඛෙහි, සමන්තා පරිවාරිතො.

785.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ.... වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති;

787.

සා දෙවතා අත්තමනා...පෙ.... යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

788.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, පුරිමාය ජාතියා මනුස්සලොකෙ;
විහාරං සඞ්ඝස්ස කාරෙසිං, අම්බෙහි පරිවාරිතං.

789.

‘‘පරියොසිතෙ විහාරෙ, කාරෙන්තෙ නිට්ඨිතෙ මහෙ;
අම්බෙහි ඡාදයිත්වාන [අම්බෙ අච්ඡාදයිත්වාන (සී. ස්‍යා.), අම්බෙහච්ඡාදයිත්වාන (පී. ක.)], කත්වා දුස්සමයෙ ඵලෙ.

790.

‘‘පදීපං තත්ථ ජාලෙත්වා, භොජයිත්වා ගණුත්තමං;
නිය්‍යාදෙසිං තං සඞ්ඝස්ස, පසන්නා සෙහි පාණිහි.

791.

‘‘තෙන මෙ අම්බවනං රම්මං, පාසාදෙත්ථ මහල්ලකො;
නානාතුරියසඞ්ඝුට්ඨො, අච්ඡරාගණඝොසිතො.

792.

‘‘පදීපො චෙත්ථ ජලති, නිච්චං සොවණ්ණයො මහා;
දුස්සඵලෙහි රුක්ඛෙහි, සමන්තා පරිවාරිතො.

793.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

අම්බවිමානං අට්ඨමං.

9. පීතවිමානවත්ථු

795.

‘‘පීතවත්ථෙ පීතධජෙ, පීතාලඞ්කාරභූසිතෙ;
පීතචන්දනලිත්තඞ්ගෙ, පීතඋප්පලමාලිනී [පීතුප්පලමධාරිනී (සහ්‍යා. ක.), පීතුප්පලමාලිනී (පී.)].

796.

‘‘පීතපාසාදසයනෙ, පීතාසනෙ පීතභාජනෙ;
පීතඡත්තෙ පීතරථෙ, පීතස්සෙ පීතබීජනෙ.

797.

‘‘කිං කම්මමකරී භද්දෙ, පුබ්බෙ මානුසකෙ භවෙ;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

798.

‘‘කොසාතකී නාම ලතත්ථි භන්තෙ, තිත්තිකා අනභිච්ඡිතා;
තස්සා චත්තාරි පුප්ඵානි, ථූපං අභිහරිං අහං.

799.

‘‘සත්ථු සරීරමුද්දිස්ස, විප්පසන්නෙන චෙතසා;
නාස්ස මග්ගං අවෙක්ඛිස්සං, න තග්ගමනසා [තදග්ගමනසා (සී.), තදඞ්ගමනසා (සහ්‍යා.)] සතී.

800.

‘‘තතො මං අවධී ගාවී, ථූපං අපත්තමානසං;
තඤ්චාහං අභිසඤ්චෙය්‍යං, භියෙ‍්‍යා [භීයො (සී. අට්ඨ.)] නූන ඉතො සියා.

801.

‘‘තෙන කම්මෙන දෙවින්ද, මඝවා දෙවකුඤ්ජරො;
පහාය මානුසං දෙහං, තව සහබ්‍යා [සහබ්‍යත (සී.ස්‍යා.)] මාගතා’’ති.

802.
ඉදං සුත්වා තිදසාධිපති, මඝවා දෙවකුඤ්ජරො;
තාවතිංසෙ පසාදෙන්තො, මාතලිං එතදබ්‍රවි [එතදබ්‍රවීති (සී.)].

803.
‘‘පස්ස මාතලි අච්ඡෙරං, චිත්තං කම්මඵලං ඉදං;
අප්පකම්පි කතං දෙය්‍යං, පුඤ්ඤං හොති මහප්ඵලං.

804.
‘‘නත්ථි චිත්තෙ පසන්නම්හි, අප්පකා නාම දක්ඛිණා;
තථාගතෙ වා සම්බුද්ධෙ, අථ වා තස්ස සාවකෙ.

805.
‘‘එහි මාතලි අම්හෙපි, භිය්‍යො භිය්‍යො මහෙමසෙ;
තථාගතස්ස ධාතුයො, සුඛො පුඤ්ඤාන මුච්චයො.

806.
‘‘තිට්ඨන්තෙ නිබ්බුතෙ චාපි, සමෙ චිත්තෙ සමං ඵලං;
චෙතොපණිධිහෙතු හි, සත්තා ගච්ඡන්ති සුග්ගතිං.

807.
‘‘බහූනං [බහුන්නං (සී. ස්‍යා.)] වත අත්ථාය, උප්පජ්ජන්ති තථාගතා;
යත්ථ කාරං කරිත්වාන, සග්ගං ගච්ඡන්ති දායකා’’ති.

පීතවිමානං නවමං.

10. උච්ඡුවිමානවත්ථු

808.
‘‘ඔභාසයිත්වා පථවිං සදෙවකං, අතිරොචසි චන්දිමසූරියා විය;
සිරියා ච වණ්ණෙන යසෙන තෙජසා, බ්‍රහ්මාව දෙවෙ තිදසෙ සහින්දකෙ.

809.
‘‘පුච්ඡාමි තං උප්පලමාලධාරිනී, ආවෙළිනී කඤ්චනසන්නිභත්තචෙ;
අලඞ්කතෙ උත්තමවත්ථධාරිනී, කා ත්වං සුභෙ දෙවතෙ වන්දසෙ මමං.

810.
‘‘කිං ත්වං පුරෙ කම්මමකාසි අත්තනා, මනුස්සභූතා පුරිමාය ජාතියා;

දානං සුචිණ්ණං අථ සීලසඤ්ඤමං, තෙනූපපන්නා සුගතිං යසස්සිනී;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල''න්ති.

811.
''ඉදානි භන්තෙ ඉමමෙව ගාමං, පිණ්ඩාය අම්හාක ඝරං උපාගමි;
තතො තෙ උච්ඡුස්ස අදාසි ඛණ්ඩිකං, පසන්නචිත්තා අතුලාය පීතියා;

812.
''සස්සු ච පච්ඡා අනුයුඤ්ජතෙ මමං, කහං නු උච්ඡුං වධුකෙ අවාකිරි;
න ඡඩ්ඩිතං නො පන ඛාදිතං මයා, සන්තස්ස භික්ඛුස්ස සයං අදාසහං.

813.
''තුය්හංන්විදං ඉස්සරියං අථො මම, ඉතිස්සා සස්සු පරිභාසතෙ මමං;
ලෙඩ්ඩුං ගහෙත්වා පහාරං අදාසි මෙ, තතො චුතා කාලකතාම්හි දෙවතා.

814.
''තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා, සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනා;
දෙවෙහි සද්ධිං පරිචාරයාමහං, මොදාමහං කාමගුණෙහි පඤ්චහි.

815.
''තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා, සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනා;
දෙවින්දගුත්තා තිදසෙහි රක්ඛිතා, සමප්පිතා කාමගුණෙහි පඤ්චහි.

816.
''එතාදිසං පුඤ්ඤඵලං අනප්පකං, මහාවිපාකා මම උච්ඡුදක්ඛිණා;
දෙවෙහි සද්ධිං පරිචාරයාමහං, මොදාමහං කාමගුණෙහි පඤ්චහි.

817.
''එතාදිසං පුඤ්ඤඵලං අනප්පකං, මහාජුතිකා මම උච්ඡුදක්ඛිණා;
දෙවින්දගුත්තා තිදසෙහි රක්ඛිතා, සහස්සනෙත්තොරිව නන්දනෙ වනෙ.

818.
''තුවඤ්ච භන්තෙ අනුකම්පකං විදුං, උපෙච්ච වන්දිං කුසලඤ්ච පුච්ඡිසං;
තතො තෙ උච්ඡුස්ස අදාසිං ඛණ්ඩිකං, පසන්නචිත්තා අතුලාය පීතියා''ති.

උච්ඡුවිමානං දසමං.

11. වන්දනවිමානවත්ථු

819.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
ඔභාසෙන්තී දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

820.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ. …
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

822.

සා දෙවතා අත්තමනා…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

823.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතා, දිස්වාන සමණෙ සීලවන්තෙ;
පාදානි වන්දිත්වා මනං පසාදයිං, චිත්තා චහං අඤ්ජලිකං අකාසිං.

824.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

වන්දනවිමානං එකාදසමං.

12. රජ්ජුමාලාවිමානවත්ථු

826.

‘‘අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, යා ත්වං තිට්ඨසි දෙවතෙ;
හත්ථපාදෙ ච විග්ගය්හ, නච්චසි සුප්පවාදිතෙ.

827.

‘‘තස්සා තෙ නච්චමානාය, අඞ්ගමඞ්ගෙහි සබ්බසො;
දිබ්බා සද්දා නිච්ඡරන්ති, සවනීයා මනොරමා.

828.

‘‘තස්සා තෙ නච්චමානාය, අඞ්ගමඞ්ගෙහි සබ්බසො;
දිබ්බා ගන්ධා පවායන්ති, සුචිගන්ධා මනොරමා.

829.

‘‘විවත්තමානා කායෙන, යා වෙණීසු පිළන්ධනා;
තෙසං සුයාති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

830.

‘‘වටංසකා වාතධුතා, වාතෙන සම්පකම්පිතා;
තෙසං සුයාති නිග්ඝොසො, තූරියෙ පඤ්චඞ්ගිකෙ යථා.

831.

‘‘යාපි තෙ සිරස්මිං මාලා, සුචිගන්ධා මනොරමා;
වාති ගන්ධො දිසා සබ්බා, රුක්ඛො මඤ්ජූසකො යථා.

832.

‘‘ඝායසෙ තං සුචිගන්ධං, රූපං පස්සසි අමානුසං;
දෙවතෙ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල’’න්ති.

833.

‘‘දාසී අහං පුරෙ ආසිං, ගයායං බ්‍රාහ්මණස්සහං;
අප්පපුඤ්ඤා අලක්ඛිකා, රජ්ජුමාලාති මං විදූ [විදු (සයා. පී. ක.)].

834.

‘‘අක්කොසානං වධානඤ්ච, තජ්ජනාය ච උග්ගතා [උක්කතා (සී. සයා.)];
කුටං ගහෙත්වා නික්ඛම්ම, අගඤ්ඡිං [ආගච්ඡිං (සයා. ක.), අගච්ඡිං (පී.), ගච්ඡිං (සී.)] උදහාරියා [උදකහාරියා (සී.)].

835.

‘‘විපථෙ කුටං නික්ඛිපිත්වා, වනසණ්ඩං උපාගමිං;
ඉධෙවාහං මරිස්සාමි, කො අත්ථො [ක්වත්ථොසි (ක.), කීවත්ථොපි (සයා.)] ජීවිතෙන මෙ.

836.

‘‘දළ්හං පාසං කරිත්වාන, ආසුම්භිත්වාන පාදපෙ;
තතො දිසා විලොකෙසිං,කො නු ඛො වනමස්සිතො.

837.

‘‘තත්ථද්දසාසිං සම්බුද්ධං, සබ්බලොකහිතං මුනිං;
නිසින්නං රුක්ඛමූලස්මිං, ඣායන්තං අකුතොභයං.

838.

‘‘තස්සා මෙ අහු සංවෙගො, අබ්භුතො ලොමහංසනො;
කො නු ඛො වනමස්සිතො, මනුස්සො උදාහු දෙවතා.

839.

‘‘පාසාදිකං පසාදනීයං, වනා නිබ්බනමාගතං;
දිස්වා මනො මෙ පසීදි, නායං යාදිසකීදිසො.

840.

‘‘ගුත්තින්ද්‍රියො ඣානරතො, අබහිග්ගතමානසො;
හිතො සබ්බස්ස ලොකස්ස, බුද්ධො අයං [සොයං (සී.)] භවිස්සති.

841.

‘‘භයභෙරවො දුරාසදො, සීහොව ගුහමස්සිතො;
දුල්ලභායං දස්සනාය, පුප්ඵං ඔදුම්බරං යථා.

842.

‘‘සො මං මුදූහි වාචාහි, ආලපිත්වා තථාගතො;
රජ්ජුමාලෙති මංවොච, සරණං ගච්ඡ තථාගතං.

843.

‘‘තාහං ගිරං සුණිත්වාන, නෙලං අත්ථවතිං සුචිං;
සණ්හං මුදුඤ්ච වග්ගුඤ්ච, සබ්බසොකාපනූදනං.

844.

‘‘කල්ලචිත්තඤ්ච මං ඤත්වා, පසන්නං සුද්ධමානසං;
හිතො සබ්බස්ස ලොකස්ස, අනුසාසි තථාගතො.

845.

‘‘ඉදං දුක්ඛන්ති මංවොච, අයං දුක්ඛස්ස සම්භවො;
දුක්ඛ [අයං (සී.ස්‍යා. පී.)] නිරොධො මග්ගො ච [දුක්ඛනිරොධො ච (ස්‍යා.)], අඤ්ජසො අමතොගධො.

846.

‘‘අනුකම්පකස්ස කුසලස්ස, ඔවාදම්හි අහං ඨිතා;
අජ්ඣගා අමතං සන්තිං, නිබ්බානං පදමච්චුතං.

847.

‘‘සාහං අවට්ඨිතාපෙමා, දස්සනෙ අවිකම්පිනී;
මූලජාතාය සද්ධාය, ධීතා බුද්ධස්ස ඔරසා.

848.

‘‘සාහං රමාමි කීළාමි, මොදාමි අකුතොභයා;
දිබ්බමාලං ධාරයාමි, පිවාමි මධුමද්දවං.

849.

‘‘සට්ඨිතුරියසහස්සානි, පටිබොධං කරොන්ති මෙ;
ආළම්බො ගග්ගරො භීමො, සාධුවාදී ච සංසයො.

850.

‘‘පොක්ඛරො ච සුඵස්සො ච, වීණාමොක්ඛා ච නාරියො;
නන්දා චෙව සුනන්දා ච, සොණදින්නා සුචිම්හිතා.

851.

‘‘අලම්බුසා මිස්සකෙසී ච, පුණ්ඩරීකාතිදාරුණී [... තිචාරුණී (සී.)];
එණිඵස්සා සුඵස්සා [සුපස්සා (ස්‍යා. පී. ක.)] ච, සුභද්දා [සංභද්දා (ක.)] මුදුවාදිනී.

852.

‘‘එතා චඤ්ඤා ච සෙය්‍යාසෙ, අච්ඡරානං පබොධිකා;
තා මං කාලෙනුපාගන්ත්වා, අභිභාසන්ති දෙවතා.

853.

‘‘හන්ද නච්චාම ගායාම, හන්ද තං රමයාමසෙ;
නයිදං අකතපුඤ්ඤානං, කතපුඤ්ඤානමෙවිදං.

854.

‘‘අසොකං නන්දනං රම්මං, තිදසානං මහාවනං;
සුඛං අකතපුඤ්ඤානං, ඉධ නත්ථි පරත්ථ ච.

855.

‘‘සුඛඤ්ච කතපුඤ්ඤානං, ඉධ චෙව පරත්ථ ච;
තෙසං සහබ්‍යකාමානං, කත්තබ්බං කුසලං බහුං;
කතපුඤ්ඤා හි මොදන්ති, සග්ගෙ භොගසමඞ්ගිනො.

856.

‘‘බහූනං වත අත්ථාය, උප්පජ්ජන්ති තථාගතා;
දක්ඛිණෙය්‍යා මනුස්සානං, පුඤ්ඤක්ඛෙත්තානමාකරා;
යත්ථ කාරං කරිත්වාන, සග්ගෙ මොදන්ති දායකා’’ති.

රජ්ජුමාලාවිමානං ද්වාදසමං.

මඤ්ජිට්ඨකවග්ගො චතුත්ථො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

මඤ්ජිට්ඨා පභස්සරා නාගා, අලොමාකඤ්ජිකදායිකා;
විහාරචතුරිත්ථම්බා, පීතා උච්ඡුවන්දනරජ්ජුමාලා ච;
වග්ගො තෙන පවුච්චතීති.

ඉත්ථිවිමානං සමත්තං.

2. පුරිසවිමානං

5. මහාරථවග්ගො

1. මණ්ඩූකදෙවපුත්තවිමානවත්ථු

857.

‘‘කො මෙ වන්දති පාදානි, ඉද්ධියා යසසා ජලං;
අභික්කන්තෙන වණ්ණෙන, සබ්බා ඔභාසයං දිසා’’ති.

858.

‘‘මණ්ඩූකොහං පුරෙ ආසිං, උදකෙ වාරිගොචරො;
තව ධම්මං සුණන්තස්ස, අවධී වච්ඡපාලකො.

859.

‘‘මුහුත්තං චිත්තපසාදස්ස, ඉද්ධිං පස්ස යසඤ්ච මෙ;
ආනුභාවඤ්ච මෙ පස්ස, වණ්ණං පස්ස ජුතිඤ්ච මෙ.

860.

‘‘යෙ ච තෙ දීඝමද්ධානං, ධම්මං අස්සොසුං ගොතම;
පත්තා තෙ අචලට්ඨානං, යත්ථ ගන්ත්වා න සොචරෙ’’ති.

මණ්ඩූකදෙවපුත්තවිමානං පඨමං.

2. රෙවතීවිමානවත්ථු

861.

[ධ. ප. 219 ධම්මපදෙ] ‘‘චිරප්පවාසිං පුරිසං, දූරතො සොත්ථිමාගතං;
ඤාතිමිත්තා සුහජ්ජා ච, අභිනන්දන්ති ආගතං;

862.

[ධ. ප. 220 ධම්මපදෙ] ‘‘තථෙව කතපුඤ්ඤම්පි, අස්මා ලොකා පරං ගතං;
පුඤ්ඤානි පටිගණ්හන්ති, පියං ඤාතීව ආගතං.

863.

[පෙ. ව. 714]‘‘උට්ඨෙහි රෙවතෙ සුපාපධම්මෙ, අපාරුතද්වාරෙ [අපාරුතං ද්වාරං (සී. ස්‍යා.), අපාරුතද්වාරං (පී. ක.)] අදානසීලෙ;
නෙස්සාම තං යත්ථ ථුනන්ති දුග්ගතා, සමප්පිතා නෙරයිකා දුක්ඛෙනා’’ති.

864.

ඉච්චෙව [ඉච්චෙවං (ස්‍යා. ක.)] වත්වාන යමස්ස දූතා, තෙ ද්වෙ යක්ඛා ලොහිතක්ඛා බ්‍රහන්තා;

පච්චෙකබාහාසු ගහෙත්වා රෙවතං, පක්කාමයුං දෙවගණස්ස සන්තිකෙ.

865.

‘‘ආදිච්චවණ්ණං රුචිරං පභස්සරං, බ්‍යම්හං සුභං කඤ්චනජාලඡන්නං;
කස්සෙතමාකිණ්ණජනං විමානං, සූරියස්ස රංසීරිව ජොතමානං.

866.

‘‘නාරීගණා චන්දනසාරලිත්තා [චන්දනසාරානුලිත්තා (ස්‍යා.)], උභතො විමානං උපසොභයන්ති;
තං දිස්සති සූරියසමානවණ්ණං, කො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ’’ති.

867.

‘‘බාරාණසියං නන්දියො නාමාසි, උපාසකො අමච්ඡරී දානපති වදඤ්ඤූ;
තස්සෙතමාකිණ්ණජනං විමානං, සූරියස්ස රංසීරිව ජොතමානං.

868.

‘‘නාරීගණා චන්දනසාරලිත්තා, උභතො විමානං උපසොභයන්ති;
තං දිස්සති සූරියසමානවණ්ණං, සො මොදති සග්ගපත්තො විමානෙ’’ති.

869.

‘‘නන්දියස්සාහං භරියා, අගාරිනී සබ්බකුලස්ස ඉස්සරා;
භත්තු විමානෙ රමිස්සාමි දානහං, න පත්ථයෙ නිරයං දස්සනායා’’ති.

870.

‘‘එසො තෙ නිරයො සුපාපධම්මෙ, පුඤ්ඤං තයා අකතං ජීවලොකෙ;
න හි මච්ඡරී රොසකො පාපධම්මො, සග්ගූපගානං ලභති සහබ්‍යත’’න්ති.

871.

‘‘කිං නු ගූථඤ්ච මුත්තඤ්ච, අසුචී පටිදිස්සති;
දුග්ගන්ධං කිමිදං මීළ්හං, කිමෙතං උපවායතී’’ති.

872.

‘‘එස සංසවකො නාම, ගම්භීරො සතපොරිසො;
යත්ථ වස්සසහස්සානි, තුවං පච්චසි රෙවතෙ’’ති.

873.

‘‘කිං නු කායෙන වාචාය, මනසා දුක්කටං කතං;
කෙන සංසවකො ලද්ධො, ගම්භීරො සතපොරිසො’’ති.

874.

‘‘සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ චාපි, අඤ්ඤෙ චාපි වනිබ්බකෙ [වණිබ්බකෙ (සයා. ක.)];
මුසාවාදෙන වඤ්චෙසි, තං පාපං පකතං තයා.

875.

‘‘තෙන සංසවකො ලද්ධො, ගම්භීරො සතපොරිසො;
තත්ථ වස්සසහස්සානි, තුවං පච්චසි රෙවතෙ.

876.

‘‘හත්ථෙපි ඡින්දන්ති අථොපි පාදෙ, කණ්ණෙපි ඡින්දන්ති අථොපි නාසං;
අථොපි කාකොළගණා සමෙච්ච, සඞ්ගම්ම ඛාදන්ති විඵන්දමාන’’න්ති.

877.

‘‘සාධු ඛො මං පටිනෙථ, කාහාමි කුසලං බහුං;
දානෙන සමචරියාය, සංයමෙන දමෙන ච;
යං කත්වා සුඛිතා හොන්ති, න ච පච්ඡානුතප්පරෙ’’ති.

878.

‘‘පුරෙ තුවං පමජ්ජිත්වා, ඉදානි පරිදෙවසි;
සයං කතානං කම්මානං, විපාකං අනුභොස්සසී’’ති.

879.

‘‘කො දෙවලොකතො මනුස්සලොකං, ගන්ත්වාන පුට්ඨො මෙ එවං වදෙය්‍ය;
‘නික්ඛිත්තදණ්ඩෙසු දදාථ දානං, අච්ඡාදනං සෙය්‍ය [සයන (සී.)] මථන්නපානං;
නහි මච්ඡරී රොසකො පාපධම්මො, සග්ගූපගානං ලභති සහබ්‍යතං’.

880.

‘‘සාහං නූන ඉතො ගන්ත්වා, යොනිං ලද්ධාන මානුසිං;
වදඤ්ඤූ සීලසම්පන්නා, කාහාමි කුසලං බහුං;
දානෙන සමචරියාය, සංයමෙන දමෙන ච.

881.

‘‘ආරාමානි ච රොපිස්සං, දුග්ගෙ සඞ්කමනානි ච;

පපඤ්ච උදපානඤ්ච, විප්පසන්නෙන චෙතසා.

882.
‘‘චාතුද්දසිං පඤ්චදසිං, යා ච පක්ඛස්ස අට්ඨමී;
පාටිහාරියපක්ඛඤ්ච, අට්ඨඞ්ගසුසමාගතං.

883.
‘‘උපොසථං උපවසිස්සං, සදා සීලෙසු සංවුතා;
න ච දානෙ පමජ්ජිස්සං, සාමං දිට්ඨමිදං මයා’’ති;

884.
ඉච්චෙවං විප්පලපන්තිං, ඵන්දමානං තතො තතො;
ඛිපිංසු නිරයෙ ඝොරෙ, උද්ධපාදං අවංසිරං.

885.
‘‘අහං පුරෙ මච්ඡරිනී අහොසිං, පරිභාසිකා සමණබ්‍රාහ්මණානං;
විතථෙන ච සාමිකං වඤ්චයිත්වා, පච්චාමහං නිරයෙ ඝොරරූපෙ’’ති.

රෙවතීවිමානං දුතියං.

3. ඡත්තමාණවකවිමානවත්ථු

886.
‘‘යෙ වදතං පවරො මනුජෙසු, සක්‍යමුනී භගවා කතකිච්චො;
පාරගතො බලවීරියසමඞ්ගී [බලවීරසමඞ්ගී (ක.)], තං සුගතං සරණත්ථමුපෙහි.

887.
‘‘රාගවිරාගමනෙජමසොකං, ධම්මමසඞ්ඛතමප්පටිකූලං;
මධුරමිමං පගුණං සුවිභත්තං, ධම්මමිමං සරණත්ථමුපෙහි.

888.
‘‘යත්ථ ච දින්න මහප්ඵලමාහු, චතූසු සුචීසු පුරිසයුගෙසු;
අට්ඨ ච පුග්ගලධම්මදසා තෙ, සඞ්ඝමිමං සරණත්ථමුපෙහි.

889.
‘‘න තථා තපති නභෙ සූරියො, චන්දො ච න භාසති න ඵුස්සො;
යථා අතුලමිදං මහප්පභාසං, කො නු ත්වං තිදිවා මහිං උපාගා.

890.
‘‘ඡින්දති රංසී පභඞ්කරස්ස, සාධිකවීසතියොජනානි ආභා;
රත්තිමපි යථා දිවං කරොති, පරිසුද්ධං විමලං සුභං විමානං.

891.

‘‘බහුපදුමවිචිත්‍රපුණ්ඩරීකං, වොකිණ්ණං කුසුමෙහි නෙකචිත්තං;
අරජවිරජහෙමජාලඡන්නං, ආකාසෙ තපති යථාපි සූරියො.

892.

‘‘රත්තම්බරපීතවසසාහි, අගරුපියඞ්ගුචන්දනුස්සදාහි;
කඤ්චනතනුසන්නිභත්තචාහි, පරිපූරං ගගනංව තාරකාහි.

893.

‘‘නරනාරියො [නරනාරී (ක.), නාරියො (?)] බහුකෙත්ථනෙකවණ්ණා, කුසුමවිභූසිතාභරණෙත්ථ සුමනා;
අනිලපමුඤ්චිතා පවන්ති [පවායන්ති (ක.)] සුරභිං, තපනියවිතතා සුවණ්ණඡන්නා [සුවණ්ණච්ඡාදනා (සී.)].

894.

‘‘කිස්ස සංයමස්ස [සමදමස්ස (සී.)] අයං විපාකො, කෙනාසි කම්මඵලෙනිධූපපන්නො;
යථා ච තෙ අධිගතමිදං විමානං, තදනුපදං අවචාසි ඉඞ්ඝ පුට්ඨො’’ති.

895.

‘‘සයමිධ [යමිධ (සී. ස්‍යා. පී.)] පථෙ සමෙච්ච මාණවෙන, සත්ථානුසාසි අනුකම්පමානො;
තව රතනවරස්ස ධම්මං සුත්වා, කරිස්සාමීති ච බ්‍රවිත්ථ ඡත්තො.

896.

‘‘ජිනවරපවරං [ජිනපවරං (ස්‍යා. ක.)] උපෙහි [උපෙමි (බහූසු)] සරණං, ධම්මඤ්චාපි තථෙව භික්ඛුසඞ්ඝං;
නොති පඨමං අවොචහං [අවොචාහං (සී. ස්‍යා. ක.)] භන්තෙ, පච්ඡා තෙ වචනං තථෙවකාසිං.

897.

‘‘මා ච පාණවධං විවිධං චරස්සු අසුචිං,
න හි පාණෙසු අසඤ්ඤතං අවණ්ණයිංසු සප්පඤ්ඤා;
නොති පඨමං අවොචහං භන්තෙ,
පච්ඡා තෙ වචනං තථෙවකාසිං.

898.

‘‘මා ච පරජනස්ස රක්ඛිතම්පි, ආදාතබ්බමමඤ්ඤිථො [මමඤ්ඤිත්ථ (සී. පී.)] අදින්නං;
නොති පඨමං අවොචහං භන්තෙ, පච්ඡා වචනං තථෙවකාසිං.

899.

‘‘මා ච පරජනස්ස රක්ඛිතායො, පරභරියා අගමා අනරියමෙතං;
නොති පඨමං අවොචහං භන්තෙ, පච්ඡා තෙ වචනං තථෙවකාසිං;

900.
‘‘මා ච විතථං අඤ්ඤථා අභාණි,
න හි මුසාවාදං අවණ්ණයිංසු සප්පඤ්ඤා;
නොති පඨමං අවොචහං භන්තෙ, පච්ඡා තෙ වචනං තථෙවකාසිං.

901.
‘‘යෙන ච පුරිසස්ස අපෙති සඤ්ඤා, තං මජ්ජං පරිවජ්ජයස්සු සබ්බං;
නොති පඨමං අවොචහං භන්තෙ, පච්ඡා තෙ වචනං තථෙවකාසිං.

902.
‘‘ස්වාහං ඉධ පඤ්ච සික්ඛා කරිත්වා, පටිපජ්ජිත්වා තථාගතස්ස ධම්මෙ;
ද්වෙපථමගමාසිං චොරමජ්ඣෙ, තෙ මං තත්ථ වධිංසු භොගහෙතු.

903.
‘‘එත්තකමිදං අනුස්සරාමි කුසලං, තතො පරං න මෙ විජ්ජති අඤ්ඤං;
තෙන සුචරිතෙන කම්මුනාහං [කම්මනාහං (සී.)], උප්පන්නො [උපපන්නො (බහූසු)] තිදිවෙසු කාමකාමී.

904.
‘‘පස්ස ඛණමුහුත්තසඤ්ඤමස්ස, අනුධම්මප්පටිපත්තියා විපාකං;
ජලමිව යසසා සමෙක්ඛමානා, බහුකා මං පිහයන්ති හීනකම්මා.

905.
‘‘පස්ස කතිපයාය දෙසනාය, සුගතිඤ්චම්හි ගතො සුඛඤ්ච පත්තො;
යෙ ච තෙ සතතං සුණන්ති ධම්මං, මඤ්ඤෙ තෙ අමතං ඵුසන්ති ඛෙමං.

906.
‘‘අප්පම්පි කතං මහාවිපාකං, විපුලං හොති [විපුලඵලං (ක.)] තථාගතස්ස ධම්මෙ;
පස්ස කතපුඤ්ඤතාය ජත්තො, ඔභාසෙති පථවිං යථාපි සූරියො.

907.
‘‘කිමිදං කුසලං කිමාචරෙම, ඉච්චෙකෙ හි සමෙච්ච මන්තයන්ති;
තෙ මයං පුනරෙව [පුනපි (?)] ලද්ධ මානුසත්තං, පටිපන්නා විහරෙමු සීලවන්තො.

908.

‘‘බහුකාරො අනුකම්පකො ච සත්ථා, ඉති මෙ සති අගමා දිවා දිවස්ස;
ස්වාහං උපගතොම්හි සච්චනාමං, අනුකම්පස්සු පුනපි සුණෙමු [සුණොම (සී.), සුණොමි (ස්‍යා.)] ධම්මං.

909.

‘‘යෙ චිධ [යෙධ (සී. ස්‍යා. පී.), යෙ ඉධ (ක.)] පජහන්ති කාමරාගං, භවරාගානුසයඤ්ච පහාය මොහං;
න ච තෙ පුනමුපෙන්ති ගබ්භසෙය්‍යං, පරිනිබ්බානගතා හි සීතිභූතා’’ති.

ඡත්තමාණවකවිමානං තතියං.

4. කක්කටකරසදායකවිමානවත්ථු

910.

‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා [රුචිරත්ථතා (ස්‍යා. ක.) 646 ගාථායං ‘‘රුචකුපකිණ්ණං’’ති පදස්ස සංවණ්ණනා පස්සිතබ්බා] සුභා.

911.

‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං [වග්ගු (සී. ක.), වග්ගූ (ස්‍යා.)];
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

912.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

913.

‘‘පුච්ඡාමි තං දෙව මහානුභාව, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

914.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

915.

‘‘සතිසමුප්පාදකරො, ද්වාරෙ කක්කටකො ඨිතො;

නිට්ඨිතො ජාතරූපස්ස, සොභති දසපාදකො.

916.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො, තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

917.
‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව, මනුස්සභූතො යමකාසි පුඤ්ඤං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

කක්කටකරසදායකවිමානං චතුත්ථං.

(අනන්තරං පඤ්චවිමානං යථා කක්කටකරසදායකවිමානං තථා විත්ථාරෙතබ්බං)

5. ද්වාරපාලවිමානවත්ථු

918.
‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

919.
‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

920.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

922.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

923.
‘‘දිබ්බං මමං වස්සසහස්සමායු, වාචාභිගීතං මනසා පවත්තිතං;
එත්තාවතා ඨස්සති පුඤ්ඤකම්මො, දිබ්බෙහි කාමෙහි සමඞ්ගිභූතො.

924.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

ද්වාරපාලවිමානං පඤ්චමං.

6. පඨමකරණීයවිමානවත්ථු

926.

‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

927.

‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

928.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….
වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

930.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ….යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

931.

‘‘කරණීයානි පුඤ්ඤානි, පණ්ඩිතෙන විජානතා;
සම්මග්ගතෙසු බුද්ධෙසු, යත්ථ දින්නං මහප්ඵලං.

932.

‘‘අත්ථාය වත මෙ බුද්ධො, අරඤ්ඤා ගාමමාගතො;
තත්ථ චිත්තං පසාදෙත්වා, තාවතිංසූපගො අහං [අහුං (සී.)].

933.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

පඨමකරණීයවිමානං ඡට්ඨං.

7. දුතියකරණීයවිමානවත්ථු

935.

‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

936.

‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

937.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ.... වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

939.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො...පෙ.... යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

940.

‘‘කරණීයානි පුඤ්ඤානි, පණ්ඩිතෙන විජානතා;
සම්මග්ගතෙසු භික්ඛූසු, යත්ථ දින්නං මහප්ඵලං.

941.

‘‘අත්ථාය වත මෙ භික්ඛු, අරඤ්ඤා ගාමමාගතො;
තත්ථ චිත්තං පසාදෙත්වා, තාවතිංසූපගො අහං.

942.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ....
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියකරණීයවිමානං සත්තමං.

8. පඨමසූචිවිමානවත්ථු

944.

‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

945.

‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

946.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ.... වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

948.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො...පෙ.... යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

949.

‘‘යං දදාති න තං හොති,
යඤ්චෙව දජ්ජා තඤ්චෙව සෙය්‍යො;
සූචි දින්නා සූචිමෙව සෙය්‍යො.

950.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ.... වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

පඨමසූචිවිමානං අට්ඨමං.

9. දුතියසූචිවිමානවත්ථු

952.

‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

953.

‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

954.

‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ…. වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

956.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

957.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො,පුරිමජාතියා මනුස්සලොකෙ.

958.

‘‘අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං;
තස්ස අදාසහං සූචිං, පසන්නො සෙහි පාණිභි.

959.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ….වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියසූචිවිමානං නවමං.

10. පඨමනාගවිමානවත්ථු

961.

‘‘සුසුක්කඛන්ධං අභිරුය්හ නාගං, අකාචිනං දන්තිං බලිං මහාජවං;
අභිරුය්හ ගජවරං [ගජං වරං (සයා.)] සුකප්පිතං, ඉධාගමා වෙහායසං අන්තලික්ඛෙ.

962.

‘‘නාගස්ස දන්තෙසු දුවෙසු නිම්මිතා, අච්ඡොදකා පදුමිනියො සුඵුල්ලා;
පදුමෙසු ච තුරියගණා පවජ්ජරෙ, ඉමා ච නච්චන්ති මනොහරායො.

963.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;

කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

964.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

965.
''අට්ඨෙව මුත්තපුප්ඵානි, කස්සපස්ස මහෙසිනො [භගවතො (ස්‍යා. ක.)];
ථූපස්මිං අභිරොපෙසිං, පසන්නො සෙහි පාණිහි.

966.
''තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ....වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

පඨමනාගවිමානං දසමං.

11. දුතියනාගවිමානවත්ථු

968.
''මහන්තං නාගං අභිරුය්හ, සබ්බසෙතං ගජුත්තමං;
වනා වනං අනුපරියාසි, නාරීගණපුරක්ඛතො;
ඔභාසෙන්තො දිසා සබ්බා, ඔසධී විය තාරකා.

969.
''කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ....වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

971.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, වඞ්ගීසෙනෙව පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

972.
''අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, උපාසකො චක්ඛුමතො අහොසිං;
පාණාතිපාතා විරතො අහොසිං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයිස්සං.

973.
''අමජ්ජපො නො ච මුසා අභාණිං [අභාසිං (සී. ක.)], සකෙන දාරෙන ච තුට්ඨො අහොසිං;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

974.
''තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ....වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

දුතියනාගවිමානං එකාදසමං.

12. තතියනාගවිමානවත්ථු

976.

‘‘කො නු දිබ්බෙන යානෙන, සබ්බසෙතෙන හත්ථිනා;
තුරියතාළිතනිග්ඝොසො, අන්තලික්ඛෙ මහීයති.

977.

‘‘දෙවතා නුසි ගන්ධබ්බො, අදු [ආදු (සී. සයා.)] සක්කො පුරින්දදො;
අජානන්තා තං පුච්ඡාම, කථං ජානෙමු තං මය’’න්ති.

978.

‘‘නම්හි දෙවො න ගන්ධබ්බො, නාපි [නාම්හි (ක.)] සක්කො පුරින්දදො;
සුධම්මා නාම යෙ දෙවා, තෙසං අඤ්ඤතරො අහ’’න්ති.

979.

‘‘පුච්ඡාම දෙවං සුධම්මං [දෙව සුධම්ම (සයා.), දෙව සුධම්මං (ක.)], පුථුං කත්වාන අඤ්ජලිං;
කිං කත්වා මානුසෙ කම්මං, සුධම්මං උපපජ්ජතී’’ති.

980.

‘‘උච්ඡාගාරං තිණාගාරං, වත්ථාගාරඤ්ච යො දදෙ;
තිණ්ණං අඤ්ඤතරං දත්වා, සුධම්මං උපපජ්ජතී’’ති.

තතියනාගවිමානං ද්වාදසමං.

13. චූළරථවිමානවත්ථු

981.

‘‘දළ්හධම්මා නිසාරස්ස, ධනුං ඔලුබ්භ තිට්ඨසි;
ඛත්තියො නුසි රාජඤ්ඤො, අදු ලුද්දො වනෙචරො’’ති [වනාචරොති (සයා. ක.)].

982.

‘‘අස්සකාධිපතිස්සාහං, භන්තෙ පුත්තො වනෙචරො;
නාමං මෙ භික්ඛු තෙ බ්‍රූමි, සුජාතො ඉති මං විදූ [විදුං (සී.)].

983.

‘‘මිගෙ ගවෙසමානොහං, ඔගාහන්තො බ්‍රහාවනං;
මිගං තඤ්චෙව [මිගං ගන්ත්වෙව (සයා.), මිගවධඤ්ච (ක.)] නාද්දක්ඛිං, තඤ්ච දිස්වා ඨිතො අහ’’න්ති.

984.
‘‘ස්වාගතං තෙ මහාපුඤ්ඤ, අථො තෙ අදුරාගතං;
එත්තො උදකමාදාය, පාදෙ පක්ඛාලයස්සු තෙ.

985.
‘‘ඉදම්පි පානීයං සීතං, ආභතං ගිරිගබ්භරා;
රාජපුත්ත තතො පිත්වා [පීත්වා (සී.ස්‍යා.)], සන්ථතස්මිං උපාවිසා’’ති.

986.
‘‘කල්‍යාණී වත තෙ වාචා, සවනීයා මහාමුනි;
නෙලා අත්ථවතී [වත්ථවතී (සී.)] වග්ගු, මන්ත්වා [මන්තා (ස්‍යා. පී. ක.)] අත්ථඤ්ච භාසසි [භාසසෙ (සී.)].

987.
‘‘කා තෙ රති වනෙ විහරතො, ඉසිනිසභ වදෙහි පුට්ඨො;
තව වචනපථං නිසාමයිත්වා, අත්ථධම්මපදං සමාචරෙමසෙ’’ති.

988.
‘‘අහිංසා සබ්බපාණීනං, කුමාරම්භාක රුච්චති;
ථෙය්‍යා ච අතිචාරා ච, මජ්ජපානා ච ආරති.

989.
‘‘ආරති සමචරියා ච, බාහුසච්චං කතඤ්ඤුතා;
දිට්ඨෙව ධම්මෙ පාසංසා, ධම්මා එතෙ පසංසියා’’ති.

990.
‘‘සන්තිකෙ මරණං තුය්හං, ඔරං මාසෙහි පඤ්චහි;
රාජපුත්ත විජානාහි, අත්තානං පරිමොචයා’’ති.

991.
‘‘කතමං ස්වාහං ජනපදං ගන්ත්වා, කිං කම්මං කිඤ්ච පොරිසං;
කාය වා පන විජ්ජාය, භවෙය්‍යං අජරාමරො’’ති.

992.
‘‘න විජ්ජතෙ සො පදෙසො, කම්මං විජ්ජා ච පොරිසං;
යත්ථ ගන්ත්වා භවෙ මච්චො, රාජපුත්තාජරාමරො.

993.
‘‘මහද්ධනා මහාභොගා, රට්ඨවන්තොපි ඛත්තියා;
පහූතධනධඤ්ඤාසෙ, තෙපි නො [තෙපි න (බහූසු)] අජරාමරා.

994.

‘‘යදි තෙ සුතා අන්ධකවෙණ්ඩුපුත්තා [අන්ධකවෙණ්හුපුත්තා (සී.), අණ්ඩකවෙණ්ඩපුත්තා (ස්‍යා. ක.)], සූරා වීරා වික්කන්තප්පහාරිනො;
තෙපි ආයුක්ඛයං පත්තා, විද්ධස්තා සස්සතීසමා.

995.

‘‘ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙස්සා, සුද්දා චණ්ඩාලපුක්කුසා;
එතෙ චඤ්ඤෙ ච ජාතියා, තෙපි නො අජරාමරා.

996.

‘‘යෙ මන්තං පරිවත්තෙන්ති, ඡළඞ්ගං බ්‍රහ්මචින්තිතං;
එතෙ චඤ්ඤෙ ච විජ්ජාය, තෙපි නො අජරාමරා.

997.

‘‘ඉසයො චාපි යෙ සන්තා, සඤ්ඤතත්තා තපස්සිනො;
සරීරං තෙපි කාලෙන, විජහන්ති තපස්සිනො.

998.

‘‘භාවිතත්තාපි අරහන්තො, කතකිච්චා අනාසවා;
නික්ඛිපන්ති ඉමං දෙහං, පුඤ්ඤපාපපරික්ඛයා’’ති.

999.

‘‘සුභාසිතා අත්ථවතී, ගාථායො තෙ මහාමුනි;
නිජ්ඣත්තොම්හි සුභට්ඨෙන, ත්වඤ්ච මෙ සරණං භවා’’ති.

1000.

‘‘මා මං ත්වං සරණං ගච්ඡ, තමෙව සරණං වජ [භජ (ක.)];
සක්‍යපුත්තං මහාවීරං, යමහං සරණං ගතො’’ති.

1001.

‘‘කතරස්මිං සො ජනපදෙ, සත්ථා තුම්හාක මාරිස;
අහම්පි දට්ඨුං ගච්ඡිස්සං, ජිනං අප්පටිපුග්ගල’’න්ති.

1002.

‘‘පුරත්ථිමස්මිං ජනපදෙ, ඔක්කාකකුලසම්භවො;
තත්ථාසි පුරිසාජඤ්ඤො, සො ච ඛො පරිනිබ්බුතො’’ති.

1003.

‘‘සචෙ හි බුද්ධො තිට්ඨෙය්‍ය, සත්ථා තුම්හාක මාරිස;
යොජනානි සහස්සානි, ගච්ඡෙය්‍යං [ගච්ඡෙ (ස්‍යා. පී. ක.)] පයිරුපාසිතුං.

1004.

‘‘යතො ච ඛො [යතා ඛො (පී. ක.)] පරිනිබ්බුතො, සත්ථා තුම්හාක මාරිස;
නිබ්බුතම්පි [පරිනිබ්බුතං (ස්‍යා. ක.)] මහාවීරං, ගච්ඡාමි සරණං අහං.

1005.

‘‘උපෙමි සරණං බුද්ධං, ධම්මඤ්චාපි අනුත්තරං;
සඞ්ඝඤ්ච නරදෙවස්ස, ගච්ඡාමි සරණං අහං.

1006.

‘‘පාණාතිපාතා විරමාමි ඛිප්පං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයාමි;
අමජ්ජපො නො ච මුසා භණාමි, සකෙන දාරෙන ච හොමි තුට්ඨො’’ති.

1007.

‘‘සහස්සරංසීව යථා මහප්පභො, දිසං යථා භාති නභෙ අනුක්කමං;
තථාපකාරො [තථප්පකාරො (සී. ස්‍යා.)] තවායං [තවයං (සී. පී.)] මහාරථො, සමන්තතො යොජනසත්තමායතො.

1008.

‘‘සුවණ්ණපට්ටෙහි සමන්තමොත්ථටො, උරස්ස මුත්තාහි මණීහි චිත්තිතො;
ලෙඛා සුවණ්ණස්ස ච රූපියස්ස ච, සොභෙන්ති වෙළුරියමයා සුනිම්මිතා.

1009.

‘‘සීසඤ්චිදං වෙළුරියස්ස නිම්මිතං, යුගඤ්චිදං ලොහිතකාය චිත්තිතං;
යුත්තා සුවණ්ණස්ස ච රූපියස්ස ච, සොභන්ති අස්සා ච ඉමෙ මනොජවා.

1010.

‘‘සො තිට්ඨසි හෙමරථෙ අධිට්ඨිතො, දෙවානමින්දොව සහස්සවාහනො;
පුච්ඡාමි තාහං යසවන්ත කොවිදං [කොවිද (ක.)], කථං තයා ලද්ධො අයං උළාරො’’ති.

1011.

‘‘සුජාතො නාමහං භන්තෙ, රාජපුත්තො පුරෙ අහුං;
ත්වඤ්ච මං අනුකම්පාය, සඤ්ඤමස්මිං නිවෙසයි.

1012.

‘‘ඛීණායුකඤ්ච මං ඤත්වා, සරීරං පාදාසි සත්ථුනො;

ඉමං සුජාත පූජෙහි, තං තෙ අත්ථාය හෙහිති.

1013.
‘‘තාහං ගන්ධෙහි මාලෙහි, පූජයිත්වා සමුය්‍යුතො;
පහාය මානුසං දෙහං, උපපන්නොම්හි නන්දනං.

1014.
‘‘නන්දනෙ ච වනෙ [නන්දනොපවනෙ (සී.), නන්දනෙ පවනෙ (ස්‍යා. ක.)] රම්මෙ, නානාදිජගණායුතෙ;
රමාමි නච්චගීතෙහි, අච්ඡරාහි පුරක්ඛතො’’ති.

චූළරථවිමානං තෙරසමං.

14. මහාරථවිමානවත්ථු

1015.
‘‘සහස්සයුත්තං හයවාහනං සුභං, ආරුය්හිමං සන්දනං නෙකචිත්තං;
උය්‍යානභූමිං අභිතො අනුක්කමං, පුරින්දදො භූතපතීව වාසවො.

1016.
‘‘සොවණ්ණමයා තෙ රථකුබ්බරා උභො, ඵලෙහි [ථලෙහි (සී.)] අංසෙහි අතීව සඞ්ගතා;
සුජාතගුම්බා නරවීරනිට්ඨිතා, විරොචතී පන්නරසෙව චන්දො.

1017.
‘‘සුවණ්ණජාලාවතතො රථො අයං, බහූහි නානාරතනෙහි චිත්තිතො;
සුනන්දිඝොසො ච සුභස්සරො ච, විරොචතී චාමරහත්ථබාහුභි.

1018.
‘‘ඉමා ච නාභ්‍යො මනසාභිනිම්මිතා, රථස්ස පාදන්තරමජ්ඣභූසිතා;
ඉමා ච නාභ්‍යො සතරාජිචිත්තිතා, සතෙරතා විජ්ජුරිවප්පභාසරෙ.

1019.
‘‘අනෙකචිත්තාවතතො රථො අයං, පුථූ ච නෙමී ච සහස්සරංසිකො;
තෙසං සරො සුය්‍යති [සූයති (සී.)] වග්ගුරූපො, පඤ්චඞ්ගිකං තුරියමිවප්පවාදිතං.

1020.
‘‘සිරස්මිං චිත්තං මණිචන්දකප්පිතං, සදා විසුද්ධං රුචිරං පභස්සරං;
සුවණ්ණරාජීහි අතීව සඞ්ගතං, වෙළුරියරාජීව අතීව සොභති.

1021.

‘‘ඉමෙ ච වාළී මණිචන්දකප්පිතා, ආරොහකම්බූ සුජවා බ්‍රහූපමා.
බ්‍රහා මහන්තා බලිනො මහාජවා, මනො තවඤ්ඤාය තථෙව සිංසරෙ [සබ්බරෙ (ක.), සප්පරෙ (?)].

1022.
‘‘ඉමෙ ච සබ්බෙ සහිතා චතුක්කමා, මනො තවඤ්ඤාය තථෙව සිංසරෙ;
සමං වහන්තා මුදුකා අනුද්ධතා, ආමොදමානා තුරගාන [තුරඞ්ගාන (ක.)] මුත්තමා.

1023.
‘‘ධුනන්ති වග්ගන්ති පතන්ති [පවත්තන්ති (පී. ක.)] චම්බරෙ, අබ්භුද්ධුනන්තා සුකතෙ පිළන්ධනෙ;
තෙසං සරො සුයྻති වග්ගුරූපො, පඤ්චඞ්ගිකං තූරියමිවප්පවාදිතං.

1024.
‘‘රථස්ස ඝොසො අපිළන්ධනාන ච, ඛුරස්ස නාදො [නාදී (ස්‍යා.), නාදි (පී. ක.)] අභිහිංසනාය ච;
ඝොසො සුවග්ගු සමිතස්ස සුයྻති, ගන්ධබ්බතූරියානි විචිත්‍රසංවනෙ.

1025.
‘‘රථෙ ඨිතා තා මිගමන්දලොචනා, ආළාරපම්හා හසිතා පියංවදා;
වෙළුරියජාලාවතතා තනුච්ඡවා, සදෙව ගන්ධබ්බසූරග්ගපූජිතා.

1026.
‘‘තා රත්තරත්තම්බරපීතවාසසා, විසාලනෙත්තා අභිරත්තලොචනා;
කුලෙ සුජාතා සුතනූ සුචිම්හිතා, රථෙ ඨිතා පඤ්ජලිකා උපට්ඨිතා.

1027.
‘‘තා කම්බුකෙයූරධරා සුවාසසා, සුමජ්ඣිමා ඌරුථනූපපන්නා;
වට්ටඞ්ගුලියො සුමුඛා සුදස්සනා, රථෙ ඨිතා පඤ්ජලිකා උපට්ඨිතා.

1028.
‘‘අඤ්ඤා සුවෙණී සුසු මිස්සකෙසියො, සමං විභත්තාභි පභස්සරාභි ච;
අනුබ්බතා තා තව මානසෙ රතා, රථෙ ඨිතා පඤ්ජලිකා උපට්ඨිතා.

1029.
‘‘ආවෙළිනියො පදුමුප්පලච්ඡදා, අලඞ්කතා චන්දනසාරවාසිතා [වොසිතා (ස්‍යා.), භූසිතා (ක.)];
අනුබ්බතා තා තව මානසෙ රතා, රථෙ ඨිතා පඤ්ජලිකා උපට්ඨිතා.

1030.

‘‘තා මාලිනියො පදුමුප්පලච්ඡදා, අලඞ්කතා චන්දනසාරවාසිතා;
අනුබ්බතා තා තව මානසෙ රතා, රථෙ ඨිතා පඤ්ජලිකා උපට්ඨිතා.

1031.

‘‘කණ්ඩෙසු තෙ යානි පිළන්ධනානි, හත්ථෙසු පාදෙසු තථෙව සීසෙ;
ඔභාසයන්තී දස සබ්බසො දිසා, අබ්භුද්දයං සාරදිකොව භාණුමා.

1032.

‘‘වාතස්ස වෙගෙන ච සම්පකම්පිතා, භුජෙසු මාලා අපිළන්ධනානි ච;
මුඤ්චන්ති ඝොසං රුචිරං සුචිං සුභං, සබ්බෙහි විඤ්ඤූහි සුතබ්බරූපං.

1033.

‘‘උය්‍යානභූම්‍යා ච දුවද්ධතො ඨිතා, රථා ච නාගා තූරියානි ච සරො;
තමෙව දෙවින්ද පමොදයන්ති, වීණා යථා පොක්ඛරපත්තබාහුභි.

1034.

‘‘ඉමාසු වීණාසු බහූසු වග්ගූසු, මනුඤ්ඤරූපාසු හදයෙරිතං පීතිං [හදයෙරිතං පති (සී.), හදයෙරිතම්පි තං (ස්‍යා.)];
පවජ්ජමානාසු අතීව අච්ඡරා, භමන්ති කඤ්ඤා පදුමෙසු සික්ඛිතා.

1035.

‘‘යදා ච ගීතානි ච වාදිතානි ච, නච්චානි චිමානි [චෙමානි (සී.)] සමෙන්ති එකතො;
අථෙත්ථ නච්චන්ති අථෙත්ථ අච්ඡරා, ඔභාසයන්තී උභතො වරිත්ථියො.

1036.

‘‘සො මොදසි තුරියගණප්පබොධනො, මහීයමානො වජිරාවුධොරිව;
ඉමාසු වීණාසු බහූසු වග්ගූසු, මනුඤ්ඤරූපාසු හදයෙරිතං පීතිං.

1037.

‘‘කිං ත්වං පුරෙ කම්මමකාසි අත්තනා, මනුස්සභූතො පුරිමාය ජාතියා;
උපොසථං කං වා [උපොසථං කිං ච (ස්‍යා.)] තුවං උපාවසි, කං [කිං (ස්‍යා.)] ධම්මචරියං වතමාභිරොචයි.

1038.

‘‘නයිදමප්පස්ස කතස්ස [නයිදං අප්පස්ස කතස්ස (සී. ස්‍යා.), සාසෙදං අප්පකතස්ස (ක.)] කම්මුනො, පුබ්බෙ සුචිණ්ණස්ස උපොසථස්ස වා;
ඉද්ධානුභාවො විපුලො අයං තව, යං දෙවසඞ්ඝං අභිරොචසෙ භුසං.

1039.

‘‘දානස්ස තෙ ඉදං ඵලං, අථො සීලස්ස වා පන;
අථො අඤ්ජලිකම්මස්ස, තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො’’ති.

1040.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලන්ති.

1041.

‘‘ජිතින්ද්‍රියං බුද්ධමනොමනික්කමං, නරුත්තමං කස්සපමග්ගපුග්ගලං;
අවාපුරන්තං අමතස්ස ද්වාරං, දෙවාතිදෙවං සතපුඤ්ඤලක්ඛණං.

1042.

‘‘තමද්දසං කුඤ්ජරමොඝතිණ්ණං, සුවණ්ණසිඞ්ගීනදබිම්බසාදිසං;
දිස්වාන තං ඛිප්පමහුං සුචීමනො, තමෙව දිස්වාන සුභාසිතද්ධජං.

1043.

‘‘තමන්නපානං අථවාපි චීවරං, සුචිං පණීතං රසසා උපෙතං;
පුප්ඵාභිකිණ්ණම්හි සකෙ නිවෙසනෙ, පතිට්ඨපෙසිං ස අසඞ්ගමානසො.

1044.

‘‘තමන්නපානෙන ච චීවරෙන ච, ඛජ්ජෙන භොජ්ජෙන ච සායනෙන ච;
සන්තප්පයිත්වා ද්විපදානමුත්තමං, සො සග්ගසො දෙවපුරෙ රමාමහං.

1045.

‘‘එතෙනුපායෙන ඉමං නිරග්ගළං, යඤ්ඤං යජිත්වා තිවිධං විසුද්ධං.

පහායහං මානුසකං සමුස්සයං, ඉන්දූපමො [ඉන්දස්සමො (ස්‍යා. ක.)] දෙවපුරෙ රමාමහං.

1046.

‘‘ආයුඤ්ච වණ්ණඤ්ච සුඛං බලඤ්ච, පණීතරූපං අභිකඞ්ඛතා මුනි;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච බහුං සුසඞ්ඛතං, පතිට්ඨපෙතබ්බමසඞ්ගමානසෙ.

1047.

[කථා. 799]''නයිමස්මිං ලොකෙ පරස්මිං [නයිමස්මිං වා ලොකෙ පරස්මිං (කථාවත්ථු 799), නයිමස්මි ලොකෙ ච පරස්මි (?)] වා පන, බුද්ධෙන සෙට්ඨො ච සමො ච විජ්ජති;
ආහුනෙය්‍යානං [යමාහුනෙය්‍යානං (ක.)] පරමාහුතිං ගතො, පුඤ්ඤත්ථිකානං විපුලප්ඵලෙසින''න්ති.

මහාරථවිමානං චුද්දසමං.

මහාරථවග්ගො පඤ්චමො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

මණ්ඩූකො රෙවතී ඡත්තො, කක්කටො ද්වාරපාලකො;
ද්වෙ කරණීයා ද්වෙ සූචි, තයො නාගා ච ද්වෙ රථා;
පුරිසානං පඨමො වග්ගො පවුච්චතීති.

භාණවාරං තතියං නිට්ඨිතං.

6. පායාසිවග්ගො

1. පඨමඅගාරියවිමානවත්ථු

1048.
''යථා වනං චිත්තලතං පභාසති [පකාසති (ක.)], උය්‍යානසෙට්ඨං තිදසානමුත්තමං;
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං, ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

1049.
''දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

1050.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1051.
''අහඤ්ච භරියා ච මනුස්සලොකෙ, ඔපානභූතා ඝරමාවසිම්හ;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තා, සක්කච්ච දානං විපුලං අදම්හ.

1052.
''තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො...පෙ.... වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී''ති.

පඨමඅගාරියවිමානං පඨමං.

2. දුතියඅගාරියවිමානවත්ථු

1054.

‘‘යථා වනං චිත්තලතං පභාසති, උය්‍යානසෙට්ඨං තිදසානමුත්තමං;
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං, ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

1055.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1056.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1057.

‘‘අහඤ්ච භරියා ච මනුස්සලොකෙ, ඔපානභූතා ඝරමාවසිම්හ;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තා, සක්කච්ච දානං විපුලං අදම්හ.

1058.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියඅගාරියවිමානං දුතියං.

3. ඵලදායකවිමානවත්ථු

1060.

‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො සොළස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

1061.

‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
අට්ඨට්ඨකා සික්ඛිතා සාධුරූපා, දිබ්බා ච කඤ්ඤා තිදසචරා උළාරා;
නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති.

1062.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1063.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1064.

‘‘ඵලදායී ඵලං විපුලං ලභති, දදමුජුගතෙසු පසන්නමානසො;

සො හි පමොදති [මොදති (සී. ස්‍යා. පී.)] සග්ගගතො තිදිවෙ [තත්ථ (ක.)], අනුභොති ච පුඤ්ඤඵලං විපුලං.

1065.
‘‘තවෙවාහං [තයෙවාහං (සී. ස්‍යා. පී.)] මහාමුනි, අදාසිං චතුරො ඵලෙ.
1066.
‘‘තස්මා හි ඵලං අලමෙව දාතුං, නිච්චං මනුස්සෙන සුඛත්ථිකෙන;
දිබ්බානි වා පත්ථයතා සුඛානි, මනුස්සසොභග්ගතමිච්ඡතා වා.

1067.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

ඵලදායකවිමානං තතියං.

4. පඨමඋපස්සයදායකවිමානවත්ථු

1069.
‘‘චන්දො යථා විගතවලාහකෙ නභෙ, ඔභාසයං ගච්ඡති අන්තලික්ඛෙ;
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං, ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

1070.
‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1071.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.
1072.
‘‘අහඤ්ච භරියා ච මනුස්සලොකෙ, උපස්සයං අරහතො අදම්හ;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තා, සක්කච්ච දානං විපුලං අදම්හ.

1073.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.
පඨමඋපස්සයදායකවිමානං චතුත්ථං.

5. දුතියඋපස්සයදායකවිමානවත්ථු

1075.
සූරියො යථා විගතවලාහකෙ නභෙ…පෙ.….

(යථා පුරිමවිමානං තථා විත්ථාරෙතබ්බං).

1079.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියඋපස්සයදායකවිමානං පඤ්චමං.

6. භික්ඛාදායකවිමානවත්ථු

1081.
‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

1082.
‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1083.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1084.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, දිස්වාන භික්ඛුං තසිතං කිලන්තං;
එකාහං භික්ඛං පටිපාදයිස්සං, සමඞ්ගි භත්තෙන තදා අකාසිං.

1085.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

භික්ඛාදායකවිමානං ඡට්ඨං.

7. යවපාලකවිමානවත්ථු

1087.
‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං…පෙ.… වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1089.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1090.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, අහොසිං යවපාලකො;
අද්දසං විරජං භික්ඛුං, විප්පසන්නමනාවිලං.

1091.
‘‘තස්ස අදාසහං භාගං, පසන්නො සෙහි පාණිභි;
කුම්මාසපිණ්ඩං දත්වාන, මොදාමි නන්දනෙ වනෙ.

1092.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

යවපාලකවිමානං සත්තමං.

8. පඨමකුණ්ඩලීවිමානවත්ථු

1094.

‘‘අලඞ්කතො මල්‍යධරො සුවත්ථො, සුකුණ්ඩලී කප්පිතකෙසමස්සු;
ආමුත්තහත්ථාභරණො යසස්සී, දිබ්බෙ විමානම්හි යථාපි චන්දිමා.

1095.

‘‘දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං, අට්ඨට්ඨකා සික්ඛිතා සාධුරූපා;
දිබ්බා ච කඤ්ඤා තිදසචරා උළාරා, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති.

1096.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1097.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1098.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, දිස්වාන සමණෙ සීලවන්තෙ;
සම්පන්නවිජ්ජාචරණෙ යසස්සී, බහුස්සුතෙ තණ්හක්ඛයූපපන්නෙ;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

1099.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

පඨමකුණ්ඩලීවිමානං අට්ඨමං.

9. දුතියකුණ්ඩලීවිමානවත්ථු

1101.

‘‘අලඞ්කතො මල්‍යධරො සුවත්ථො, සුකුණ්ඩලී කප්පිතකෙසමස්සු;
ආමුත්තහත්ථාභරණො යසස්සී, දිබ්බෙ විමානම්හි යථාපි චන්දිමා.

1102.

‘‘දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං, අට්ඨට්ඨකා සික්ඛිතා සාධුරූපා;
දිබ්බා ච කඤ්ඤා තිදසචරා උළාරා, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති.

1103.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1104.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1105.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, දිස්වාන සමණෙ සාධුරූපෙ [සීලවන්තෙ (ක.)];
සම්පන්නවිජ්ජාචරණෙ යසස්සී, බහුස්සුතෙ සීලවන්තෙ පසන්නෙ [සීලවතූපපන්නෙ (ක. සී. ක.)];
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

1106.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

දුතියකුණ්ඩලීවිමානං නවමං.

10. (උත්තර) පායාසිවිමානවත්ථු

1108.

‘‘යා දෙවරාජස්ස සභා සුධම්මා, යත්ථච්ඡති දෙවසඞ්ඝො සමග්ගො;
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං, ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

1109.

‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1110.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1111.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, රඤ්ඤො පායාසිස්ස අහොසිං මාණවො;
ලද්ධා ධනං සංවිභාගං අකාසිං, පියා ච මෙ සීලවන්තො අහෙසුං;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

1112.

‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ. …වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

(උත්තර) පායාසිවිමානං [උත්තරවිමානං (සී.ස්‍යා. අට්ඨ.)] දසමං.

පායාසිවග්ගො ඡට්ඨො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

ද්වෙ අගාරිනො ඵලදායී, ද්වෙ උපස්සයදායී භික්ඛාය දායී;
යවපාලකො චෙව ද්වෙ, කුණ්ඩලිනො පායාසීති [පාඨභෙදො නත්ථි];

පුරිසානං දුතියො වග්ගො පවුච්චතීති.

7. සුනික්ඛිත්තවග්ගො

1. චිත්තලතාවිමානවත්ථු

1114.
‘‘යථා වනං චිත්තලතං පභාසති, උය්‍යානසෙට්ඨං තිදසානමුත්තමං;
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං, ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

1115.
‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1116.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1117.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, දලිද්දො අතාණො කපණො කම්මකරො අහොසිං;
ජිණ්ණෙ ච මාතාපිතරො අභාරිං [අභරිං (සී. ස්‍යා.)], පියා ච මෙ සීලවන්තො අහෙසුං;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

1118.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

චිත්තලතාවිමානං පඨමං.

2. නන්දනවිමානවත්ථු

1120.
‘‘යථා වනං නන්දනං [නන්දනං චිත්තලතං (සී. ස්‍යා. ක.), නන්දවනං (ක.)] පභාසති, උය්‍යානසෙට්ඨං තිදසානමුත්තමං;
තථූපමං තුය්හමිදං විමානං, ඔභාසයං තිට්ඨති අන්තලික්ඛෙ.

1121.
‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;

කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1122.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.
1123.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, දලිද්දො අතාණො කපණො කම්මකරො අහොසිං;
ජිණ්ණෙ ච මාතාපිතරො අභාරිං, පියා ච මෙ සීලවන්තො අහෙසුං;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

1124.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

නන්දනවිමානං දුතියං.

3. මණිථූණවිමානවත්ථු

1126.
‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

1127.
‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

1128.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.…වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.
1130.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.…යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.
1131.
‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, විවනෙ පථෙ සඞ්කමනං [චඞ්කමනං (සී.), චඞ්කමං (ස්‍යා.), සමකං (ක. සී.)] අකාසිං;
ආරාමරුක්ඛානි ච රොපයිස්සං, පියා ච මෙ සීලවන්තො අහෙසුං;
අන්නඤ්ච පානඤ්ච පසන්නචිත්තො, සක්කච්ච දානං විපුලං අදාසිං.

1132.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

මණිථූණවිමානං තතියං.

4. සුවණ්ණවිමානවත්ථු

1134.

‘‘සොවණ්ණමයෙ පබ්බතස්මිං, විමානං සබ්බතොපභං;
හෙමජාලපටිච්ඡන්නං [හෙමජාලකපච්ඡන්නං (සී.)], කිඞ්කිණි [කිඞ්කණික (ස්‍යා. ක.), කිඞ්කිණික (පී.)] ජාලකප්පිතං.

1135.

‘‘අට්ඨංසා සුකතා ථම්භා, සබ්බෙ වෙළුරියාමයා;
එකමෙකාය අංසියා, රතනා සත්ත නිම්මිතා.

1136.

‘‘වෙළුරියසුවණ්ණස්ස, ඵලිකා රූපියස්ස ච;
මසාරගල්ලමුත්තාහි, ලොහිතඞ්ගමණීහි ච.

1137.

‘‘චිත්‍රා මනොරමා භූමි, න තත්ථුද්ධංසතී රජො;
ගොපාණසීගණා පීතා, කූටං ධාරෙන්ති නිම්මිතා.

1138.

‘‘සොපාණානි ච චත්තාරි, නිම්මිතා චතුරො දිසා;
නානාරතනගබ්භෙහි, ආදිච්චොව විරොචති.

1139.

‘‘වෙදියා චතස්සො තත්ථ, විභත්තා භාගසො මිතා;
දද්දල්ලමානා ආභන්ති, සමන්තා චතුරො දිසා.

1140.

‘‘තස්මිං විමානෙ පවරෙ, දෙවපුත්තො මහප්පභො;
අතිරොචසි වණ්ණෙන, උදයන්තොව භාණුමා.

1141.

‘‘දානස්ස තෙ ඉදං ඵලං, අථො සීලස්ස වා පන;
අථො අඤ්ජලිකම්මස්ස, තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො’’.

1142.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1143.

‘‘අහං අන්ධකවින්දස්මිං, බුද්ධස්සාදිච්චබන්ධුනො;
විහාරං සත්ථු කාරෙසිං, පසන්නො සෙහි පාණිහි.

1144.

‘‘තත්ථ ගන්ධඤ්ච මාලඤ්ච, පච්චයඤ්ච [පච්චග්ගඤ්ච (සී.), පච්චග්ඝඤ්ච (?)] විලෙපනං;
විහාරං සත්ථු අදාසිං, විප්පසන්නෙන චෙතසා;
තෙන මය්හං ඉදං ලද්ධං, වසං වත්තෙමි නන්දනෙ.

1145.
‘‘නන්දනෙ ච වනෙ [නන්දනෙ පවනෙ (සී. ස්‍යා.)] රම්මෙ, නානාදිජගණායුතෙ;
රමාමි නච්චගීතෙහි, අච්ඡරාහි පුරක්ඛතො’’ති.

සුවණ්ණවිමානං චතුත්ථං.

5. අම්බවිමානවත්ථු

1146.
‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

1147.
‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

1148.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො…පෙ.… වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1150.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1151.
‘‘ගිම්හානං පච්ඡිමෙ මාසෙ, පතපන්තෙ [පතාපන්තෙ (ස්‍යා.), පතාපෙන්තෙ (ක.)] දිවඞ්කරෙ;
පරෙසං භතකො පොසො, අම්බාරාමමසිඤ්චති.

1152.
‘‘අථ තෙනාගමා භික්ඛු, සාරිපුත්තොති විස්සුතො;
කිලන්තරූපො කායෙන, අකිලන්තොව චෙතසා.

1153.
‘‘තඤ්ච දිස්වාන ආයන්තං, අවොචං අම්බසිඤ්චකො;
සාධු තං [සාධුකං (ක.)] භන්තෙ න්හාපෙය්‍යං, යං මමස්ස සුඛාවහං.

1154.
‘‘තස්ස මෙ අනුකම්පාය, නික්ඛිපි පත්තචීවරං;

නිසීදි රුක්ඛමූලස්මිං, ඡායාය එකචීවරො.

1155.
‘‘තඤ්ච අච්ඡෙන වාරිනා, පසන්නමානසො නරො;
න්හාපයී රුක්ඛමූලස්මිං, ඡායාය එකචීවරං.

1156.
‘‘අම්බො ච සිත්තො සමණො ච න්හාපිතො, මයා ච පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකං;
ඉති සො පීතියා කායං, සබ්බං ඵරති අත්තනො.

1157.
‘‘තදෙව එත්තකං කම්මං, අකාසිං තාය ජාතියා;
පහාය මානුසං දෙහං, උපපන්නොම්හි නන්දනං.

1158.
‘‘නන්දනෙ ච වනෙ රම්මෙ, නානාදිජගණායුතෙ;
රමාමි නච්චගීතෙහි, අච්ඡරාහි පුරක්ඛතො’’ති.

අම්බවිමානං පඤ්චමං.

6. ගොපාලවිමානවත්ථු

1159.
‘‘දිස්වාන දෙවං පටිපුච්ඡි භික්ඛු, උච්චෙ විමානම්හි චිරට්ඨිතිකෙ;
ආමුත්තහත්ථාභරණං යසස්සිං [ආමුත්තහත්ථාභරණො යසස්සී (සයා. පී. ක.)], දිබ්බෙ විමානම්හි යථාපි චන්දිමා.

1160.
‘‘අලඞ්කතො මල්‍යධරො [මාලභාරී (සී.), මාලධරී (ක.)] සුවත්ථො, සුකුණ්ඩලී කප්පිතකෙසමස්සු;
ආමුත්තහත්ථාභරණො යසස්සී, දිබ්බෙ විමානම්හි යථාපි චන්දිමා.

1161.
‘‘දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං, අට්ඨට්ඨකා සික්ඛිතා සාධුරූපා;
දිබ්බා ච කඤ්ඤා තිදසචරා උළාරා, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති.

1162.
‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1163.

සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ…. යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1164.

‘‘අහං මනුස්සෙසු මනුස්සභූතො, සඞ්ගම්ම රක්ඛිස්සං පරෙසං ධෙනුයො;
තතො ච ආගා සමණො මමන්තිකෙ ගාවො ච මාසෙ අගමංසු ඛාදිතුං.

1165.

‘‘ද්වයජ්ජ කිච්චං උභයඤ්ච කාරියං, ඉච්චෙවහං [ඉච්චෙවං (ක.)] භන්තෙ තදා විචින්තයිං;
තතො ච සඤ්ඤං පටිලද්ධයොනිසො, දදාමි භන්තෙති ඛිපිං අනන්තකං.

1166.

‘‘සො මාසඛෙත්තං තුරිතො අවාසරිං, පුරා අයං භඤ්ජති යස්සිදං ධනං;
තතො ච කණ්හො උරගො මහාවිසො, අඩංසි පාදෙ තුරිතස්ස මෙ සතො.

1167.

‘‘ස්වාහං අට්ටොම්හි දුක්ඛෙන පීළිතො, භික්ඛු ච තං සාමං මුඤ්චිත්වානන්තකං [මුඤ්චිත්ව නන්තකං (සී.), මුඤ්චිත්වා අනන්තකං (ස්‍යා.)];
අහාසි කුම්මාසං මමානුකම්පයා [මමානුකම්පියා (පී. ක.), මමානුකම්පාය (ස්‍යා.)], තතො චුතො කාලකතොම්හි දෙවතා.

1168.

‘‘තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා, සුඛඤ්ච කම්මං අනුභොමි අත්තනා;
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං, කතඤ්ඤුතාය අභිපාදයාමි තං.

1169.

‘‘සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ ච, අඤ්ඤො මුනි නත්ථි තයානුකම්පකො;
තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං, කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි තං.

1170.

‘‘ඉමස්මිං ලොකෙ පරස්මිං වා පන, අඤ්ඤො මුනී නත්ථි තයානුකම්පකො;

තයා හි භන්තෙ අනුකම්පිතො භුසං, කතඤ්ඤුතාය අභිවාදයාමි ත''න්ති.

ගොපාලවිමානං ඡට්ඨං.

7. කණ්ඩකවිමානවත්ථු

1171.
''පුණ්ණමාසෙ යථා චන්දො, නක්ඛත්තපරිවාරිතො;
සමන්තා අනුපරියාති, තාරකාධිපතී සසී.

1172.
''තථූපමං ඉදං බ්‍යම්හං, දිබ්බං දෙවපුරම්හි ච;
අතිරොචති වණ්ණෙන, උදයන්තොව රංසිමා.

1173.
''වෙළුරියසුවණ්ණස්ස, ඵලිකා රූපියස්ස ච;
මසාරගල්ලමුත්තාහි, ලොහිතඞ්ගමණීහි ච.

1174.
''චිත්‍රා මනොරමා භූමි, වෙළුරියස්ස සන්ථතා;
කූටාගාරා සුභා රම්මා, පාසාදො තෙ සුමාපිතො.

1175.
''රම්මා ච තෙ පොක්ඛරණී, පුථුලොමනිසෙවිතා;
අච්ඡොදකා විප්පසන්නා, සොවණ්ණවාලුකසන්ථතා.

1176.
''නානාපදුමසඤ්ඡන්නා, පුණ්ඩරීකසමොතතා [සමොත්ථතා (ක.), සමොගතා (స్యా.)];
සුරභිං සම්පවායන්ති, මනුඤ්ඤා මාලුතෙරිතා.

1177.
''තස්සා තෙ උභතො පස්සෙ, වනගුම්බා සුමාපිතා;
උපෙතා පුප්ඵරුක්ඛෙහි, ඵලරුක්ඛෙහි චූභයං.

1178.
''සොවණ්ණපාදෙ පල්ලඞ්කෙ, මුදුකෙ ගොණකත්ථතෙ [චොලසන්ථතෙ (සී.)];
නිසින්නං දෙවරාජංව, උපතිට්ඨන්ති අච්ඡරා.

1179.
''සබ්බාභරණසඤ්ඡන්නා, නානාමාලාවිභූසිතා;

රමෙන්ති තං මහිද්ධිකං, වසවත්තීව මොදසි.

1180.
‘‘භෙරිසඞ්ඛමුදිඞ්ගාහි, වීණාහි පණවෙහි ච;
රමසි රතිසම්පන්නො, නච්චගීතෙ සුවාදිතෙ.

1181.
‘‘දිබ්බා තෙ විවිධා රූපා, දිබ්බා සද්දා අථො රසා;
ගන්ධා ච තෙ අධිප්පෙතා, ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා.

1182.
‘‘තස්මිං විමානෙ පවරෙ, දෙවපුත්ත මහප්පභො;
අතිරොචසි වණ්ණෙන, උදයන්තොව භාණුමා.

1183.
‘‘දානස්ස තෙ ඉදං ඵලං, අථො සීලස්ස වා පන;
අථො අඤ්ජලිකම්මස්ස, තං මෙ අක්ඛාහි පුච්ඡිතො’’.

1184.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො...පෙ.... යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1185.
‘‘අහං කපිලවත්ථුස්මිං, සාකියානං පුරුත්තමෙ;
සුද්ධොදනස්ස පුත්තස්ස, කණ්ඩකො සහජො අහං.

1186.
‘‘යදා සො අඩ්ඪරත්තායං, බොධාය මභිනික්ඛමි;
සො මං මුදූහි පාණීහි, ජාලි [ජාල (සී.)] තම්බනඛෙහි ච.

1187.
‘‘සත්ථිං ආකොටයිත්වාන, වහ සම්මාති චබ්‍රවි;
අහං ලොකං තාරයිස්සං, පත්තො සම්බොධිමුත්තමං.

1188.
‘‘තං මෙ ගිරං සුණන්තස්ස, හාසො මෙ විපුලො අහු;
උදග්ගචිත්තො සුමනො, අභිසීසිං [අභිසිංසිං (සී.), අභිසීසි (පී.)] තදා
අහං.

1189.
‘‘අභිරූළ්හඤ්ච මං ඤත්වා, සක්‍යපුත්තං මහායසං;
උදග්ගචිත්තො මුදිතො, වහිස්සං පුරිසුත්තමං.

1190.

‘‘පරෙසං විජිතං ගන්ත්වා, උග්ගතස්මිං දිවාකරෙ [දිවඩ්ඪකරෙ (ස්‍යා. ක.)];
මමං ඡන්නඤ්ච ඔහාය, අනපෙක්ඛො සො අපක්කමි.

1191.
‘‘තස්ස තම්බනඛෙ පාදෙ, ජිව්හාය පරිලෙහිසං;
ගච්ඡන්තඤ්ච මහාවීරං, රුදමානො උදික්ඛිසං.

1192.
‘‘අදස්සනෙනහං තස්ස, සක්‍යපුත්තස්ස සිරීමතො;
අලත්ථං ගරුකාබාධං, ඛිප්පං මෙ මරණං අහු.

1193.
‘‘තස්සෙව ආනුභාවෙන, විමානං ආවසාමිදං;
සබ්බකාමගුණොපෙතං, දිබ්බං දෙවපුරම්හි ච.

1194.
‘‘යඤ්ච මෙ අහුවා හාසො, සද්දං සුත්වාන බොධියා;
තෙනෙව කුසලමූලෙන, ඵුසිස්සං ආසවක්ඛයං.

1195.
‘‘සචෙ හි භන්තෙ ගච්ඡෙය්‍යාසි, සත්ථු බුද්ධස්ස සන්තිකෙ;
මමාපි නං වචනෙන, සිරසා වජ්ජාසි වන්දනං.

1196.
‘‘අහම්පි දට්ඨුං ගච්ඡිස්සං, ජිනං අප්පටිපුග්ගලං;
දුල්ලභං දස්සනං හොති, ලොකනාථාන තාදින’’න්ති.

1197.
සො කතඤ්ඤූ කතවෙදී, සත්ථාරං උපසඞ්කමි;
සුත්වා ගිරං චක්ඛුමතො, ධම්මචක්ඛුං විසොධයි.

1198.
විසොධෙත්වා දිට්ඨිගතං, විචිකිච්ඡං වතානි ච;
වන්දිත්වා සත්ථුනො පාදෙ, තත්ථෙවන්තරධායථාති [තත්ථෙවන්තරධායතීති (ක.)].

කණ්ඩකවිමානං සත්තමං.

8. අනෙකවණ්ණවිමානවත්ථු

1199.
‘‘අනෙකවණ්ණං දරසොකනාසනං, විමානමාරුය්හ අනෙකචිත්තං;

පරිවාරිතො අච්ඡරාසඞ්ගණෙන, සුනිම්මිතො භූතපතීව මොදසි.

1200.
‘‘සමස්සමො නත්ථි කුතො පනුත්තරො [උත්තරි (ක.)], යසෙන පුඤ්ඤෙන ච ඉද්ධියා ච;
සබ්බෙ ච දෙවා තිදසගණා සමෙච්ච, තං තං නමස්සන්ති සසිංව දෙවා;
ඉමා ච තෙ අච්ඡරායො සමන්තතො, නච්චන්ති ගායන්ති පමොදයන්ති.

1201.
‘‘දෙවිද්ධිපත්තොසි මහානුභාවො, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1202.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො…පෙ.… යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1203.
‘‘අහං භදන්තෙ අහුවාසි පුබ්බෙ, සුමෙධනාමස්ස ජිනස්ස සාවකො;
පුථුජ්ජනො අනනුබොධොහමස්මි [අනවබොධොහමස්මිං (සී.), අනනුබොධොහමාසිං (?)], සො සත්ත වස්සානි පරිබ්බජිස්සහං [පබ්බජිස්සහං (සයා. ක.), පබ්බජිසාහං (පී.)].

1204.
‘‘සොහං සුමෙධස්ස ජිනස්ස සත්ථුනො, පරිනිබ්බුතස්සොඝතිණ්ණස්ස තාදිනො;
රතනුච්චයං හෙමජාලෙන ඡන්නං, වන්දිත්වා ථූපස්මිං මනං පසාදයිං.

1205.
‘‘න මාසි දානං න ච මත්ථි දාතුං, පරෙ ච ඛො තත්ථ සමාදපෙසිං;
පූජෙථ නං පූජනීයස්ස [පූජනෙය්‍යස්ස (සයා. ක.)] ධාතුං, එවං කිර සග්ගමිතො ගමිස්සථ.

1206.
‘‘තදෙව කම්මං කුසලං කතං මයා, සුඛඤ්ච දිබ්බං අනුභොමි අත්තනා;
මොදාමහං තිදසගණස්ස මජ්ඣෙ, න තස්ස පුඤ්ඤස්ස ඛයම්පි අජ්ඣගා’’න්ති.

අනෙකවණ්ණවිමානං අට්ඨමං.

9. මට්ඨකුණ්ඩලීවිමානවත්ථු

1207.

[පෙ. ව. 186] ‘‘අලඞ්කතො මට්ඨකුණ්ඩලී [මට්ටකුණ්ඩලී (සී.)], මාලධාරී හරිචන්දනුස්සදො;
බාහා පග්ගය්හ කන්දසි, වනමජ්ඣෙ කිං දුක්ඛිතො තුව’’න්ති.

1208.

‘‘සොවණ්ණමයො පභස්සරො, උප්පන්නො රථපඤ්ජරො මම;
තස්ස චක්කයුගං න වින්දාමි, තෙන දුක්ඛෙන ජහාමි [ජහිස්සං (සී.), ජහිස්සාමි (ස්යා. පී.)] ජීවිත’’න්ති.

1209.

‘‘සොවණ්ණමයං මණිමයං, ලොහිතකමයං [ලොහිතඞ්ගමයං (ස්යා.), ලොහිතඞ්කමයං (සී.), ලොහමයං (කත්ථචි)] අථ රූපියමයං;
ආචික්ඛ [ආචික්ඛථ (ක.)] මෙ භද්දමාණව, චක්කයුගං පටිපාදයාමි තෙ’’ති.

1210.

සො මාණවො තස්ස පාවදි, ‘‘චන්දිමසූරියා උභයෙත්ථ දිස්සරෙ;
සොවණ්ණමයො රථො මම, තෙන චක්කයුගෙන සොභතී’’ති.

1211.

‘‘බාලො ඛො ත්වං අසි මාණව, යො ත්වං පත්ථයසෙ අපත්ථියං;
මඤ්ඤාමි තුවං මරිස්සසි, න හි ත්වං ලච්ඡසි චන්දිමසූරියෙ’’ති.

1212.

‘‘ගමනාගමනම්පි දිස්සති, වණ්ණධාතු උභයත්ථ වීථියා;
පෙතො [පෙතො පන (සී. ස්යා.)] කාලකතො න දිස්සති, කො නිධ කන්දතං බාල්‍යතරො’’ති.

1213.

‘‘සච්චං ඛො වදෙසි මාණව, අහමෙව කන්දතං බාල්‍යතරො;
චන්දං විය දාරකො රුදං, පෙතං කාලකතාභිපත්ථයි’’න්ති.

1214.

‘‘ආදිත්තං වත මං සන්තං, ඝතසිත්තංව පාවකං;
වාරිනා විය ඔසිඤ්චං, සබ්බං නිබ්බාපයෙ දරං.

1215.

‘‘අබ්බහී [අබ්බූළ්හ (පී.), අබ්බූළ්හං (ස්යා. ක.)] වත මෙ සල්ලං, සොකං හදයනිස්සිතං;
යො මෙ සොකපරෙතස්ස, පුත්තසොකං අපානුදි.

1216.

‘‘ස්වාහං අබ්බූළ්හසල්ලොස්මි, සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො;
න සොචාමි න රොදාමි, වත සුත්වාන මාණවා’’ති.

1217.

‘‘දෙවතා නුසි ගන්ධබ්බො, අදු [ආදු (සී. ස්‍යා.)] සක්කො පුරින්දදො;
කො වා ත්වං කස්ස වා පුත්තො, කථං ජානෙමු තං මය’’න්ති.

1218.

‘‘යඤ්ච [යං (ක.)] කන්දසි යඤ්ච රොදසි, පුත්තං ආළාහනෙ සයං දහිත්වා;
ස්වාහං කුසලං කරිත්වා කම්මං, තිදසානං සහබ්‍යතං ගතො’’ති [පත්තොති (සී. ස්‍යා. පී.)].

1219.

‘‘අප්පං වා බහුං වා නාද්දසාම, දානං දදන්තස්ස සකෙ අගාරෙ;
උපොසථකම්මං වා [උපොසථකම්මඤ්ච (ක.)] තාදිසං, කෙන කම්මෙන ගතොසි දෙවලොක’’න්ති.

1220.

‘‘ආබාධිකොහං දුක්ඛිතො ගිලානො, ආතුරරූපොම්හි සකෙ නිවෙසනෙ;
බුද්ධං විගතරජං විතිණ්ණකඞ්ඛං, අද්දක්ඛිං සුගතං අනොමපඤ්ඤං.

1221 .

‘‘ස්වාහං මුදිතමනො පසන්නචිත්තො, අඤ්ජලිං අකරිං තථාගතස්ස;
තාහං කුසලං කරිත්වාන කම්මං, තිදසානං සහබ්‍යතං ගතො’’ති.

1222.

‘‘අච්ඡරියං වත අබ්භුතං වත, අඤ්ජලිකම්මස්ස අයමීදිසො විපාකො;
අහම්පි මුදිතමනො පසන්නචිත්තො, අජ්ජෙව බුද්ධං සරණං වජාමී’’ති.

1223.

‘‘අජ්ජෙව බුද්ධං සරණං වජාහි, ධම්මඤ්ච සඞ්ඝඤ්ච පසන්නචිත්තො;
තථෙව සික්ඛාය පදානි පඤ්ච, අඛණ්ඩඵුල්ලානි සමාදියස්සු.

1224.

‘‘පාණාතිපාතා විරමස්සු ඛිප්පං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයස්සු;
අමජ්ජපො මා ච මුසා භණාහි, සකෙන දාරෙන ච හොහි තුට්ඨො’’ති.

1225.

‘‘අත්ථකාමොසි මෙ යක්ඛ, හිතකාමොසි දෙවතෙ;
කරොමි තුය්හං වචනං, ත්වංසි ආචරියො මමාති.

1226.

‘‘උපෙමි සරණං බුද්ධං, ධම්මඤ්චාපි අනුත්තරං;
සඞ්ඝඤ්ච නරදෙවස්ස, ගච්ඡාමි සරණං අහං.

1227.

‘‘පාණාතිපාතා විරමාමි ඛිප්පං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයාමි;
අමජ්ජපො නො ච මුසා භණාමි, සකෙන දාරෙන ච හොමි තුට්ඨො’’ති.

මට්ඨකුණ්ඩලීවිමානං නවමං.

10. සෙරීසකවිමානවත්ථු

1228.

[පෙ. ව. 604] සුණොථ යක්ඛස්ස ච වාණිජාන ච, සමාගමො යත්ථ තදා අහොසි;
යථා කථං ඉතරිතරෙන චාපි, සුභාසිතං තඤ්ච සුණාථ සබ්බෙ.

1229.

‘‘යො සො අහු රාජා පායාසි නාම [නාමො (සී.)], භුම්මානං සහබ්‍යගතො යසස්සී;
සො මොදමානොව සකෙ විමානෙ, අමානුසො මානුසෙ අජ්ඣභාසීති.

1230.

‘‘වඞ්කෙ අරඤ්ඤෙ අමනුස්සට්ඨානෙ, කන්තාරෙ අප්පොදකෙ අප්පභක්ඛෙ;
සුදුග්ගමෙ වණ්ණුපථස්ස මජ්ඣෙ, වඞ්කං භයා [ධඞ්කංභයා (ක.)] නට්ඨමනා මනුස්සා.

1231.

‘‘නයිධ ඵලා මූලමයා ච සන්ති, උපාදානං නත්ථි කුතොධ භක්ඛො;
අඤ්ඤත්‍ර පංසූහි ච වාලුකාහි ච, තතාහි උණ්හාහි ච දාරුණාහි ච.

1232.

‘‘උජ්ජඞ්ගලං තත්තමිවං කපාලං, අනායසං පරලොකෙන තුල්‍යං;
ලුද්දානමාවාසමිදං පුරාණං, භූමිප්පදෙසො අභිසත්තරූපො.

1233.

‘‘අථ තුම්හෙ කෙන [කෙන නු (සයා. ක.)] වණ්ණෙන, කිමාසමානා ඉමං පදෙසං හි;
අනුපවිට්ඨා සහසා සමෙච්ච, ලොභා භයා අථ වා සම්පමූළ්හා’’ති.

1234.
‘‘මගධෙසු අඞ්ගෙසු ච සත්ථවාහා, ආරොපයිත්වා පණියං පුථුත්තං;
තෙ යාමසෙ සින්ධුසොවීරභූමිං, ධනත්ථිකා උද්දයං පත්ථයානා.

1235.
‘‘දිවා පිපාසං නධිවාසයන්තා, යොග්ගානුකම්පඤ්ච සමෙක්ඛමානා,
එතෙන වෙගෙන ආයාම සබ්බෙ [සබ්බෙ තෙ (ක.)], රත්තිං මග්ගං පටිපන්නා විකාලෙ.

1236.
‘‘තෙ දුප්පයාතා අපරද්ධමග්ගා, අන්ධාකුලා විප්පනට්ඨා අරඤ්ඤෙ;
සුදුග්ගමෙ වණ්ණුපථස්ස මජ්ඣෙ, දිසං න ජානාම පමූළ්හචිත්තා.

1237.
‘‘ඉදඤ්ච දිස්වාන අදිට්ඨපුබ්බං, විමානසෙට්ඨඤ්ච තවඤ්ච යක්ඛ;
තතුත්තරිං ජීවිතමාසමානා, දිස්වා පතීතා සුමනා උදග්ගා’’ති.

1238.
‘‘පාරං සමුද්දස්ස ඉමඤ්ච වණ්ණුං [වනං (සයා.), වණ්ණං (ක.)], වෙත්තාචරං [වෙත්තං පරං (සයා.), වෙත්තාචාරං (ක.)] සඞ්කුපථඤ්ච මග්ගං;
නදියො පන පබ්බතානඤ්ච දුග්ගා, පුථුද්දිසා ගච්ඡථ භොගහෙතු.

1239.
‘‘පක්ඛන්දියාන විජිතං පරෙසං, වෙරජ්ජකෙ මානුසෙ පෙක්ඛමානා;
යං වො සුතං වා අථ වාපි දිට්ඨං, අච්ඡෙරකං තං වො සුණොම තාතා’’ති.

1240.
‘‘ඉතොපි අච්ඡෙරතරං කුමාර, න තො සුතං වා අථ වාපි දිට්ඨං;
අතීතමානුස්සකමෙව සබ්බං, දිස්වාන තප්පාම අනොමවණ්ණං.

1241.
‘‘වෙහායසං පොක්ඛරඤ්ඤො සවන්ති, පහූතමල්‍යා [පහූතමාල්‍යා (සයා.)] බහුපුණ්ඩරීකා;
දුමා චිමෙ [දුමා ච තෙ (සයා. ක.)] නිච්චඵලූපපන්නා, අතීව ගන්ධා සුරභිං පවායන්ති.

1242.

‘‘වෙළුරියථම්භා සතමුස්සිතාසෙ, සිලාපවාළස්ස ච ආයතංසා;
මසාරගල්ලා සහලොහිතඞ්ගා, ථම්භා ඉමෙ ජොතිරසාමයාසෙ.

1243.

‘‘සහස්සථම්භං අතුලානුභාවං, තෙසූපරි සාධුමිදං විමානං;
රතනන්තරං කඤ්චනවෙදිමිස්සං, තපනීයපට්ටෙහි ච සාධුඡන්නං.

1244.

‘‘ජම්බොනදුත්තත්තමිදං සුමට්ඨො, පාසාදසොපාණඵලූපපන්නො;
දළ්හො ච වග්ගු ච සුසඞ්ගතො ච [වග්ගු සුමුඛො සුසඞ්ගතො (සී.)],
අතීව නිජ්ඣානඛමො මනුඤ්ඤො.

1245.

‘‘රතනන්තරස්මිං බහුඅන්නපානං, පරිවාරිතො අච්ඡරාසඞ්ගණෙන;
මුරජආලම්බරතූරියඝුට්ඨො, අභිවන්දිතොසි ථුතිවන්දනාය.

1246.

‘‘සො මොදසි නාරිගණප්පබොධනො, විමානපාසාදවරෙ මනොරමෙ;
අචින්තියො සබ්බගුණූපපන්නො, රාජා යථා වෙස්සවණො නළින්යා [නළිඤ්ඤං (ක.)].

1247.

‘‘දෙවො නු ආසි උදවාසි යක්ඛො, උදාහු දෙවින්දො මනුස්සභූතො;
පුච්ඡන්ති තං වාණිජා සත්ථවාහා, ආචික්ඛ කො නාම තුවංසි යක්ඛො’’ති.

1248.

‘‘සෙරීසකො [සෙරිස්සකො (සී. ස්‍යා.)] නාම අහම්හි යක්ඛො, කන්තාරියො වණ්ණුපථම්හි ගුත්තො;
ඉමං පදෙසං අභිපාලයාමි, වචනකරො වෙස්සවණස්ස රඤ්ඤො’’ති.

1249.

‘‘අධිච්චලද්ධං පරිණාමජං තෙ, සයං කතං උදාහු දෙවෙහි දින්නං;
පුච්ඡන්ති තං වාණිජා සත්ථවාහා, කථං තයා ලද්ධමිදං මනුඤ්ඤ’’න්ති.

1250.

‘‘නාධිච්චලද්ධං න පරිණාමජං මෙ, න සයං කතං න හි දෙවෙහි දින්නං;

සකෙහි කම්මෙහි අපාපකෙහි, පුඤ්ඤෙහි මෙ ලද්ධමිදං මනුඤ්ඤ''න්ති.

1251.
''කිං තෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මචරියං, කිස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො;
පුච්ඡන්ති තං වාණිජා සත්ථවාහා, කථං තයා ලද්ධමිදං විමාන''න්ති.

1252.
''මමං පායාසීති අහු සමඤ්ඤා, රජ්ජං යදා කාරයිං කොසලානං;
නත්ථිකදිට්ඨී කදරියො පාපධම්මො, උච්ඡෙදවාදී ච තදා අහොසිං.

1253.
''සමණො ච ඛො ආසි කුමාරකස්සපො, බහුස්සුතො චිත්තකථී උළාරො;
සො මෙ තදා ධම්මකථං අභාසි [අකාසි (සී.)], දිට්ඨිවිසූකානි විනොදයී මෙ.

1254.
''තාහං තස්ස [තාහං (ක.)] ධම්මකථං සුණිත්වා, උපාසකත්තං පටිවෙදයිස්සං;
පාණාතිපාතා විරතො අහොසිං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයිස්සං;
අමජ්ජපො නො ච මුසා අභාණිං, සකෙන දාරෙන ච අහොසි තුට්ඨො.

1255.
''තං මෙ වතං තං පන බ්‍රහ්මචරියං, තස්ස සුචිණ්ණස්ස අයං විපාකො;
තෙහෙව කම්මෙහි අපාපකෙහි, පුඤ්ඤෙහි මෙ ලද්ධමිදං විමාන''න්ති.

1256.
''සච්චං කිරාහංසු නරා සපඤ්ඤා, අනඤ්ඤථා වචනං පණ්ඩිතානං;
යහිං යහිං ගච්ඡති පුඤ්ඤකම්මො, තහිං තහිං මොදති කාමකාමී.

1257.
''යහිං යහිං සොකපරිද්දවො ච, වධො ච බන්ධො ච පරික්කිලෙසො;
තහිං තහිං ගච්ඡති පාපකම්මො, න මුච්චති දුග්ගතියා කදාචි''ති.

1258.
''සම්මූළ්හරූපොව ජනො අහොසි, අස්මිං මුහුත්තෙ කලලීකතොව;

ජනස්සිමස්ස තුය්හඤ්ච කුමාර, අප්පච්චයො කෙන නු ඛො අහොසී''ති.

1259.
''ඉමෙ ච සිරීසවනා [ඉමෙ සිරීසූපවනා ච (සී.), ඉමෙපි සිරීසවනා ච (පී. ක.)] තාතා, දිබ්බා [දිබ්බා ච (පී. ක.)] ගන්ධා සුරභී [සුරභිං (සී. ක.)] සම්පවන්ති [සම්පවායන්ති (ක.)];
තෙ සම්පවායන්ති ඉමං විමානං, දිවා ච රත්තො ච තමං නිහන්ත්වා.

1260.
''ඉමෙසඤ්ච ඛො වස්සසතච්චයෙන, සිපාටිකා ඵලති එකමෙකා;
මානුස්සකං වස්සසතං අතීතං, යදග්ගෙ කායම්හි ඉධූපපන්නො.

1261.
''දිස්වානහං වස්සසතානි පඤ්ච, අස්මිං විමානෙ ඨත්වාන තාතා;
ආයුක්ඛයා පුඤ්ඤක්ඛයා චවිස්සං, තෙනෙව සොකෙන පමුච්ඡිතොස්මී''ති [සමුච්ඡිතොස්මීති (පී. ක.)].

1262.
''කථං නු සොචෙය්‍ය තථාවිධො සො, ලද්ධා විමානං අතුලං චිරාය;
යෙ චාපි ඛො ඉත්තරමුපපන්නා, තෙ නූන සොචෙය්‍යුං පරිත්තපුඤ්ඤා''ති.

1263.
''අනුච්ඡවිං ඔවදියඤ්ච මෙ තං, යං මං තුම්හෙ පෙය්‍යවාචං වදෙථ;
තුම්හෙ ච ඛො තාතා මයානුගුත්තා, යෙනිච්ඡකං තෙන පලෙථ සොත්ථි''න්ති.

1264.
''ගන්ත්වා මයං සින්ධුසොවීරභූමිං, ධනත්ථිකා උද්දයං පත්ථයානා;
යථාපයොගා පරිපුණ්ණචාගා, කාහාම සෙරීසමහං උළාර''න්ති.

1265.
''මා චෙව සෙරීසමහං අකත්ථ, සබ්බඤ්ච වො භවිස්සති යං වදෙථ;
පාපානි කම්මානි විවජ්ජයාථ, ධම්මානුයොගඤ්ච අධිට්ඨහාථ.

1266.
''උපාසකො අත්ථි ඉමම්හි සඞ්ඝෙ, බහුස්සුතො සීලවතූපපන්නො;
සද්ධො ච චාගී ච සුපෙසලො ච, විචක්ඛණො සන්තුසිතො මුතීමා.

1267.
''සඤ්ජානමානො න මුසා භණෙය්‍ය, පරූපඝාතාය න චෙතයෙය්‍ය;

වෙභූතිකං පෙසුණං නො කරෙය්‍ය, සණ්හඤ්ච වාචං සඛිලං භණෙය්‍ය.

1268.
‘‘සගාරවො සප්පතිස්සො විනීතො, අපාපකො අධිසීලෙ විසුද්ධො;
සො මාතරං පිතරඤ්චාපි ජන්තු, ධම්මෙන පොසෙති අරියවුත්ති.

1269.
‘‘මඤ්ඤෙ සො මාතාපිතූනං කාරණා, භොගානි පරියෙසති න අත්තහෙතු;
මාතාපිතූනඤ්ච යො [සො (?)] අච්චයෙන, නෙක්ඛම්මපොණො චරිස්සති බ්‍රහ්මචරියං.

1270.
‘‘උජූ අවඞ්කො අසඨො අමායො, න លෙසකප්පෙන ච වොහරෙය්‍ය;
සො තාදිසො සුකතකම්මකාරී, ධම්මෙ ඨිතො කින්ති ලභෙථ දුක්ඛං.

1271.
‘‘තං කාරණා පාතුකතොම්හි අත්තනා, තස්මා ධම්මං පස්සථ වාණිජාසෙ;
අඤ්ඤත්‍ර තෙනිහ භස්මී [භස්මි (ස්‍යා.), භස්ම (ක.)] භවෙථ, අන්ධාකුලා විප්පනට්ඨා අරඤ්ඤෙ;
තං ඛිප්පමානෙන ලහුං පරෙන, සුඛො හවෙ සප්පුරිසෙන සඞ්ගමො’’ති.

1272.
‘‘කිං නාම සො කිඤ්ච කරොති කම්මං,
කිං නාමධෙය්‍යං කිං පන තස්ස ගොත්තං;
මයම්පි නං දට්ඨුකාමම්හ යක්ඛ, යස්සානුකම්පාය ඉධාගතොසි;
ලාභා හි තස්ස, යස්ස තුවං පිහෙසී’’ති.

1273.
‘‘යො කප්පකො සම්භවනාමධෙය්‍යො,
උපාසකො කොච්ඡඵලූපජීවී;
ජානාථ නං තුම්හාකං පෙසියො සො,
මා ඛො නං හීළිත්ථ සුපෙසලො සො’’ති.

1274.
‘‘ජානාමසෙ යං ත්වං පවදෙසි [වදෙසි (සී.)] යක්ඛ,
න ඛො නං ජානාම ස එදිසොති;
මයම්පි නං පූජයිස්සාම යක්ඛ,
සුත්වාන තුය්හං වචනං උළාර’’න්ති.

1275.

‘‘යෙ කෙචි ඉමස්මිං සත්ථෙ මනුස්සා,
දහරා මහන්තා අථවාපි මජ්ඣිමා;
සබ්බෙව තෙ ආලම්බන්තු විමානං,
පස්සන්තු පුඤ්ඤානං ඵලං කදරියා’’ති.

1276.

තෙ තත්ථ සබ්බෙව ‘අහං පුරෙ’ති,
තං කප්පකං තත්ථ පුරක්ඛත්වා [පුරක්ඛිපිත්වා (සී.)];
සබ්බෙව තෙ ආලම්බිංසු විමානං,
මසක්කසාරං විය වාසවස්ස.

1277.

තෙ තත්ථ සබ්බෙව ‘අහං පුරෙ’ති, උපාසකත්තං පටිවෙදයිංසු;
පාණාතිපාතා විරතා අහෙසුං, ලොකෙ අදින්නං පරිවජ්ජයිංසු;
අමජ්ජපා නො ච මුසා භණිංසු, සකෙන දාරෙන ච අහෙසුං තුට්ඨා.

1278.

තෙ තත්ථ සබ්බෙව ‘අහං පුරෙ’ති, උපාසකත්තං පටිවෙදයිත්වා;
පක්කාමි සත්ථො අනුමොදමානො, යක්ඛිද්ධියා අනුමතො පුනප්පුනං.

1279.

‘‘ගන්ත්වාන තෙ සින්ධුසොවීරභූමිං, ධනත්ථිකා උද්දයං [උදය (පී. ක.)] පත්ථයානා;
යථාපයොගා පරිපුණ්ණලාභා, පච්චාගමුං පාටලිපුත්තමක්ඛතං.

1280.

‘‘ගන්ත්වාන තෙ සඞ්ඝරං සොත්ථිවන්තො,
පුත්තෙහි දාරෙහි සමඞ්ගිභූතා;
ආනන්දී විත්තා [ආනන්දචිත්තා (ස්යා.), ආනන්දීචිත්තා (ක.)] සුමනා පතීතා,
අකංසු සෙරීසමහං උළාරං;
සෙරීසකං තෙ පරිවෙණං මාපයිංසු.

1281.

එතාදිසා සප්පුරිසාන සෙවනා,
මහත්ථිකා ධම්මගුණාන සෙවනා;
එකස්ස අත්ථාය උපාසකස්ස,
සබ්බෙව සත්තා සුඛිතා [සුඛිනො (පී. ක.)] අහෙසුන්ති.

සෙරීසකවිමානං දසමං.

11. සුනික්ඛිත්තවිමානවත්ථු

1282.
‘‘උච්චමිදං මණිථූණං විමානං, සමන්තතො ද්වාදස යොජනානි;
කූටාගාරා සත්තසතා උළාරා, වෙළුරියථම්භා රුචකත්ථතා සුභා.

1283.
‘‘තත්ථච්ඡසි පිවසි ඛාදසි ච, දිබ්බා ච වීණා පවදන්ති වග්ගුං;
දිබ්බා රසා කාමගුණෙත්ථ පඤ්ච, නාරියො ච නච්චන්ති සුවණ්ණඡන්නා.

1284.
‘‘කෙන තෙතාදිසො වණ්ණො, කෙන තෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච තෙ භොගා, යෙ කෙචි මනසො පියා.

1285.
‘‘පුච්ඡාමි ‘තං දෙව මහානුභාව, මනුස්සභූතො කිමකාසි පුඤ්ඤං;
කෙනාසි එවං ජලිතානුභාවො, වණ්ණො ච තෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

1286.
සො දෙවපුත්තො අත්තමනො, මොග්ගල්ලානෙන පුච්ඡිතො;
පඤ්හං පුට්ඨො වියාකාසි, යස්ස කම්මස්සිදං ඵලං.

1287.
‘‘දුන්නික්ඛිත්තං මාලං සුනික්ඛිපිත්වා, පතිට්ඨපෙත්වා සුගතස්ස ථූපෙ;
මහිද්ධිකො චම්හි මහානුභාවො, දිබ්බෙහි කාමෙහි සමඞ්ගිභූතො.

1288.
‘‘තෙන මෙතාදිසො වණ්ණො,
තෙන මෙ ඉධ මිජ්ඣති;
උප්පජ්ජන්ති ච මෙ භොගා,
යෙ කෙචි මනසො පියා.

1289.
‘‘අක්ඛාමි තෙ භික්ඛු මහානුභාව,
මනුස්සභූතො යමහං අකාසිං;
තෙනම්හි එවං ජලිතානුභාවො,
වණ්ණො ච මෙ සබ්බදිසා පභාසතී’’ති.

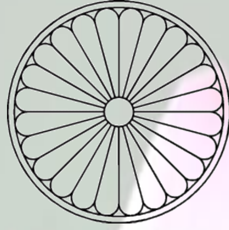
සුනික්ඛිත්තවිමානං එකාදසමං.

සුනික්ඛිත්තවග්ගො සත්තමො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දානං –

ද්වෙ දලිද්දා වනවිහාරා, භතකො ගොපාලකණ්ඩකා;
අනෙකවණ්ණමට්ඨකුණ්ඩලී, සෙරීසකො සුනික්ඛිත්තං;
පුරිසානං තතියො වග්ගො පවුච්චතීති.

භාණවාරං චතුත්ථං නිට්ඨිතං.
විමානවත්ථුපාළි නිට්ඨිතා.

සබ්බදානං ධම්ම දානං ජිනාති,
සබ්බරසං ධම්ම රසං ජිනාති;
සබ්බරතිං ධම්ම රතිං ජිනාති
තණ්හක්ඛයො සබ්බදුක්ඛං ජිනාති

(ධම්මපදය තණ්හා වග්ගො)

ධම්මාරාමො ධම්මරතො - ධම්මං අනුවිචින්තයං;
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු - සද්ධම්මා න පරිහායති.

(ධම්මපදය භික්ඛු වග්ගො)

ධම්මො පනෙසො සුගතප්පසත්ථො,
තරණීව සංසාර මහණ්ණවස්ස;
බ්‍රහ්මාසුරාදීහි නමස්සනීයෙහා,
රසො රසානං පරමො තිලොකෙ.

මහාගදො මච්චුජරා පහානො,
සබ්බීතිනාසාය විසෙසමන්තො;
සබ්බත්ථි දානෙන ච කප්පරුක්ඛො,
චින්තාමණී භද්දඝටොව ධම්මො.

ධම්මං විනා නත්ථි පිතාව මාතා,
තමෙව තාණං සරණං පතිට්ඨා;
තස්මා හි භො කිච්චමඤ්ඤදප්පහාය,
සුණාථ ධාරෙථ චරාථ ධම්මෙ.

(රසවාහිනී)

චිරං තිට්ඨතු ලොකස්මිං - සම්මා සම්බුද්ධ සාසානං!

ධර්ම දානය පිණිසයි.........